Uchwała Nr XXX/193/2014 z dnia 12 listopada 2014 r.

w sprawie uchwalenia Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 23 maja 2013 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.) - Rada Gminy Żyrzyn uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Strategię Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020 stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Żyrzyn.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020

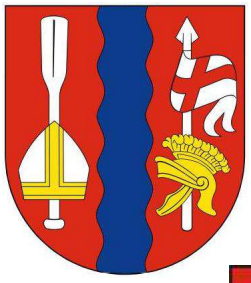

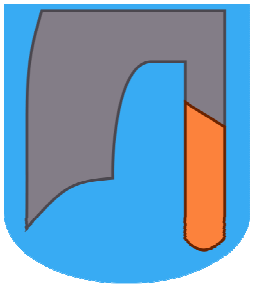

Lublin, Puławy 2014

SPIS TREŚCI

I. Wstęp 4
I.1. Przesłanki utworzenia Strategii 4
I.2. Wdrażanie Strategii 5
I.3. Struktura dokumentu 7
I.4. Wykaz skrótów 9
II. Analiza zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań rozwoju MOF 10
1. Charakterystyka zewnętrznych determinant rozwoju MOF 10
II.1.1. Sytuacja gospodarcza kraju 10
II.1.2. Rozwój systemu komunikacyjnego w Polsce 11
II.1.3. Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji 12
II.2. Sytuacja wewnętrzna MOF. Podsumowanie analiz branżowych 14
II.2.1. Położenie i demografia 14
II.2.2. Atrakcyjność inwestycyjna Miasta Puławy i jego obszaru funkcjonalnego 27
II.2.3. Infrastruktura komunalna 30
II.2.4. Transport i komunikacja 35
II.2.5. Turystyka i rekreacja 42
II.2.6. Edukacja i kultura 49
II.2.7. Gospodarka odpadami 53
II.2.8. Planowanie przestrzenne 54
II.3. Analiza SWOT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy 60
III. Wizja rozwoju MOF. Cele i zadania Strategii 67
III.1. Obszar strategiczny 1. Sfera społeczna 69
III.1.1. Cel strategiczny 1.1. Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej na obszarze 70
III.1.2. Cel strategiczny 1.2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego (w tym pomoc społeczna) i ochrony zdrowia 73
III.1.3. Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych oraz promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców 75
III.2. Obszar strategiczny 2. Sfera gospodarcza 77
III.2.1. Cel strategiczny 2.1. Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców MOF 78
III.2.2. Cel strategiczny 2.2. Pozyskiwanie inwestycji 80

III.2.3. Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF 81

III.2.4. Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach 84

III.2.5. Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych 87

III.2.6. Cel strategiczny 2.6. Uspójnienie planowania przestrzennego oraz wzmocnienie współpracy międzygminnej na tym polu 90

III.2.7. Cel strategiczny 2.7. Zwiększenie wykorzystania zasobów cyfrowych na obszarze 92

IV. Monitoring Strategii 95

V. Spis tabel, wykresów, rysunków i fotografii 97

VI. Załączniki 101

VI.1. Załącznik 1 – Proces tworzenia oraz kompetencje zespołów zadaniowych 101

VI.2. Załącznik 2 – Wykaz najważniejszych przedsięwzięć do realizacji w MOF w nowej perspektywie programowania środków UE 2014-2020 112

VI.3. Załącznik 3 – Wykaz dokumentów do przygotowania w ramach środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 145

VI.4. Załącznik 4 – Przykładowe wskaźniki monitoringowe 148

VI.5. Załącznik 5 – Podsumowanie Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko „Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020” 152

VI.5.1. Podstawa prawna 152

VI.5.2. Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko 153

VI.5.3. Opinie właściwych organów 156

VI.5.4. Uwagi i wnioski zgłoszone podczas konsultacji społecznych 161

VI.5.5. Rozpatrywane rozwiązania alternatywne 165

VI.5.6. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko 165

VI.5.7. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu 165

I. WSTĘP

I.1. Przesłanki utworzenia Strategii

Miejski obszar funkcjonalny – zgodnie z zapisami Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 – jest to *układ osadniczy ciągły przestrzennie złożony z odrębnych administracyjnie jednostek i obejmuje zwarty obszar miejski oraz powiązaną z nim funkcjonalnie strefę zurbanizowaną*. Jest on jednym ze wskazanych w KPZK typów obszarów funkcjonalnych. Wyróżnia się cztery podtypy miejskich obszarów funkcjonalnych.

Rysunek 1 Klasyfikacja miejskich obszarów funkcjonalnych

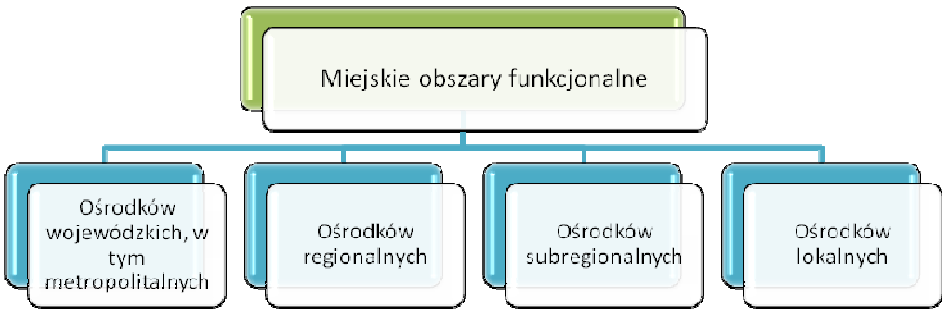

Źródło: Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Tworzenie obszarów funkcjonalnych i działanie w ich ramach jest charakterystyczne dla nowej polityki przestrzennej, jaka realizowana ma być w nowej perspektywie budżetowej Unii Europejskiej. To zintegrowane podejście terytorialne – w odróżnieniu od podejścia sektorowego – zostało ukierunkowane na wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów określonych nie administracyjnie, a funkcjonalnie. Istotna jest przy tym integracja działań publicznych w wymiarze przestrzennym oraz wielopoziomowy system zarządzania.

Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Puławy tworzy Miasto Puławy jako rdzeń obszaru oraz jednostki najściślej z nim funkcjonalnie związane, tj. Gmina Janowiec, Miasto i Gmina Kazimierz Dolny, Gmina Końskowola, Gmina Puławy oraz Gmina Żyrzyn, stanowiące tzw. strefę zewnętrzną. Zgodnie z typologią Miejskich obszarów funkcjonalnych, którą schematycznie przedstawia Rysunek 1, jest to MOF ośrodka subregionalnego. Celem jego utworzenia jest podjęcie między JST ścisłej współpracy w określonych dziedzinach, zmierzającej do rozwoju gospodarczego i społecznego całego obszaru.

Niniejsza *Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* stanowi trzeci etap realizacji Projektu pn. *„Programowanie działań gmin funkcjonalnie związanych z Miastem Puławy w celu zbudowania MOF Miasta Puławy”* współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej przyznanych w ramach „Konkursu dotacji

na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania miejskich obszarów funkcjonalnych" z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. Jej głównym celem jest wskazanie możliwych kierunków rozwoju współpracy między JST, a także określenie najważniejszych z punktu widzenia MOF przedsięwzięć planowanych do realizacji w kolejnym okresie programowania funduszy unijnych. Stanowi ona także podsumowanie analiz branżowych opracowanych na drugim etapie realizacji Projektu, tj.:

- ✓ „Analizy spójności rozwiązań planistycznych",
- ✓ „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla gminy Miasto Puławy wraz z obszarami sąsiednich gmin funkcjonalnie powiązanych w ramach porozumienia w sprawie wspólnej komunikacji miejskiej na lata 2013-2024",
- ✓ „Studium rozwoju obszarów inwestycyjnych na obszarze funkcjonalnym na potrzeby diagnozy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy",
- ✓ Studium rozwoju gospodarki komunalnej wraz z oceną możliwości integracji gospodarki komunalnej,
- ✓ „Studium racjonalizacji zagospodarowania odpadów na obszarze funkcjonalnym stanowiące plan działań dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy",
- ✓ „Analizy potencjału turystycznego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy",
- ✓ „Studium rozwoju infrastruktury kulturalnej i edukacyjnej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy".

I.2. Wdrażanie Strategii

Istotą Miejskich Obszarów Funkcjonalnych jest współdziałanie poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego na różnych płaszczyznach w ramach wytyczonych obszarów. Współdziałanie to powinno odbywać się z poszanowaniem autonomii każdej z gmin. Dlatego też niniejsza *Strategia Rozwoju* ma na celu zacieśnienie współpracy między gminami tworzącymi MOF Miasta Puławy na różnych polach działania:

- ✓ zagospodarowania przestrzennego,
- ✓ edukacji,
- ✓ kultury,
- ✓ turystyki,
- ✓ pomocy społecznej,

- ✓ gospodarki komunalnej (gospodarowanie odpadami, transport publiczny, gospodarka wodno-kanalizacyjna).

Na przestrzeni ostatnich lat pomiędzy gminami wchodzącymi w skład MOF pojawiały się liczne inicjatywy służące realizacji wspólnych zadań. O ile jednak nie wynikały one z uwarunkowań prawnych (np. współpraca w oparciu o regionalne instalacje przekształcania odpadów komunalnych) lub z aktywności podmiotów społecznych (np. w ramach wspierania turystyki), to inicjatywy takie skupiały się na interesach pojedynczych gmin, które jedynie w pewnym zakresie mogą być efektywniej zaspokajane dzięki współdziałaniu. W wizji rozwoju tego funkcjonalnie powiązanego obszaru partnerzy dochodzą jednak do przekonania, że pożądanym jest zmiana podejścia do realizacji celów rozwojowych poszczególnych jednostek. Zmiana ta ma polegać na dostrzeżeniu wspólnych elementów rozwoju dla całego obszaru i prowadzenie polityki w tych obszarach w sposób skoordynowany. Poziom tego współdziałania zostanie dookreślony dopiero w przyszłości, modelowo powinien on prezentować się następująco.

Rysunek 2 Schemat oczekiwanych poziomów współdziałania w ramach MOF

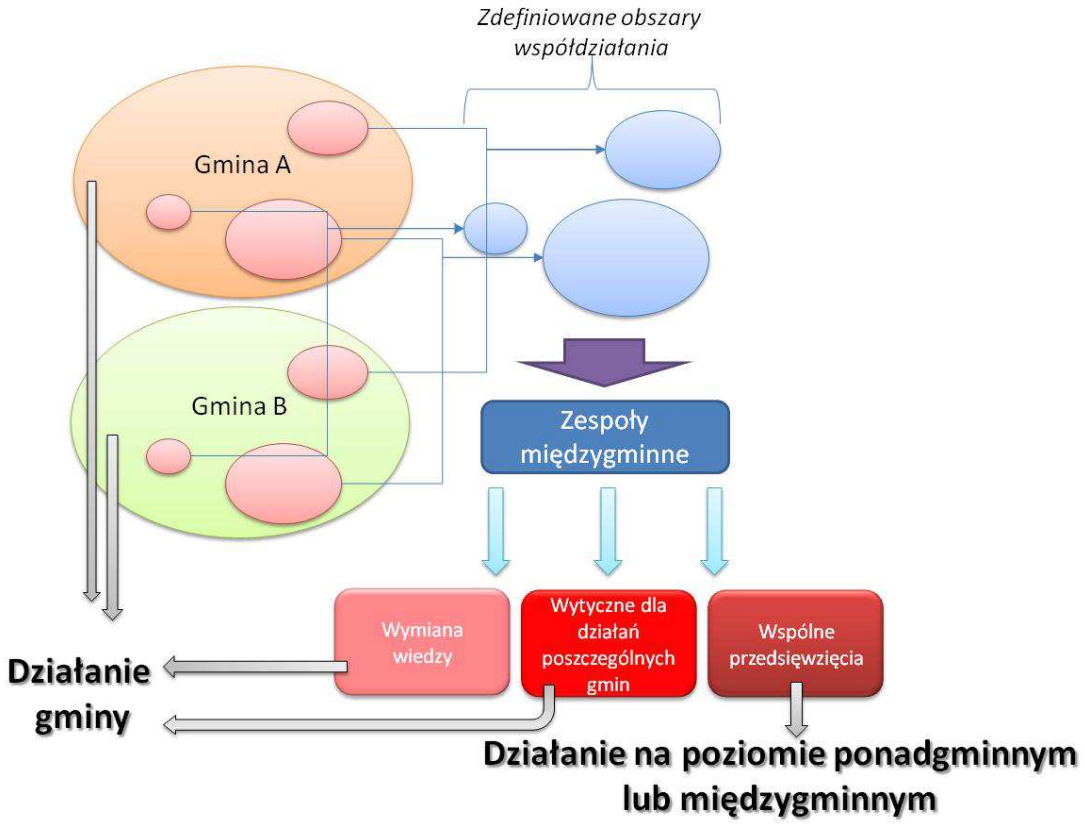

Źródło: Opracowanie własne

Jak widać na schemacie, dyskusja prowadzona w ramach zespołów międzygminnych nie ma za zadanie ograniczenia zakresu działań i odpowiedzialności gmin, przewidywać należy, że większość przedsięwzięć realizowanych będzie nadal na poziomie gmin.

Istotnym przesunięciem w stosunku do obecnego stanu będzie jednak rozszerzenie wiedzy na temat potrzeb i zamierzeń, jaka będzie wymieniana między JST oraz uwspólnienie decyzji o sposobie realizacji konkretnych zadań (działanie wspólne czy działanie poszczególnych gmin). Będzie to realizowane dzięki powołaniu zespołów zadaniowych. Należy oczekiwać, że ich działania przyniosą określone rezultaty w postaci różnych form współpracy między gminami. Najluźniejszą i najmniej zobowiązującą formą jest **wymiana wiedzy i doświadczeń** między przedstawicielami poszczególnych jednostek. Współpraca na nieco wyższym poziomie polega na **tworzeniu wytycznych dla działań poszczególnych gmin**. Najwyższą formą międzygminnej współpracy jest natomiast **podejmowanie wspólnych przedsięwzięć**. Warto tutaj zwrócić uwagę, że współpraca między gminami tworzącymi MOF już teraz jest realizowana na wszystkich tych poziomach. Dzięki utworzeniu zespołów zadaniowych będzie możliwe nadanie jej ram prawnych, a w konsekwencji jej intensyfikacja.

Należy podkreślić, iż to, czy i na jakim poziomie realizowana będzie współpraca międzygminna zależeć będzie tylko od decyzji przedstawicieli samych jednostek. Warto jednak przyjrzeć się możliwościom, wskazanym w niniejszej Strategii.

Sugerowany przebieg procesu tworzenia oraz proponowane kompetencje poszczególnych zespołów zadaniowych zawiera Załącznik 1 – Proces tworzenia oraz kompetencje zespołów zadaniowych.

I.3. Struktura dokumentu

Charakter dokumentu, będącego zapisem priorytetów oraz planowanych działań samorządu Miasta Puławy oraz samorządów gmin, tworzących strefę zewnętrzną MOF, przesądził o jego strukturze. *Strategia* dzieli się na dwie części. Pierwsza z nich podsumowuje materiał **analityczny** zgromadzony we wcześniejszych etapach tworzenia MOF, natomiast druga jest o charakterze **strategicznym**.

Pierwsza część opracowania *Analiza zewnętrznych i wewnętrznych uwarunkowań rozwoju MOF* zawiera opis najważniejszych determinant rozwoju obszaru zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych. Podsumowaniem tej części jest analiza mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń dla rozwoju MOF.

Część druga dokumentu *Wizja rozwoju MOF. Cele i zadania strategii* określa cele strategiczne do zrealizowania w najbliższym okresie oraz wskazuje na pożądane przedsięwzięcia, które

służyć będą osiągnięciu celów. Wizja rozwoju MOF określona została w perspektywie do 2020 roku.

Integralny ze *Strategią* jest *Wykaz pożądanych działań*, zawierający spis najbardziej potrzebnych dokumentów planistycznych oraz dokumentacji technicznych dla przedsięwzięć przeznaczonych do realizacji w latach 2014-2020, a także spis najważniejszych z punktu widzenia MOF inwestycji wraz ze wskazaniem możliwości ich finansowania z funduszy unijnych.

Strategia opracowana została w oparciu o następujące dokumenty:

- ✓ „Diagnoza Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy”
- ✓ „Analiza spójności rozwiązań planistycznych”,
- ✓ „Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla gminy Miasto Puławy wraz z obszarami sąsiednich gmin funkcjonalnie powiązanych w ramach porozumienia w sprawie wspólnej komunikacji miejskiej na lata 2013-2024”,
- ✓ „Studium rozwoju obszarów inwestycyjnych na obszarze funkcjonalnym na potrzeby diagnozy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy”,
- ✓ „Studium rozwoju gospodarki komunalnej wraz z oceną możliwości integracji gospodarki komunalnej”,
- ✓ „Studium racjonalizacji zagospodarowania odpadów na obszarze funkcjonalnym stanowiące plan działań dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy”,
- ✓ „Analiza potencjału turystycznego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy”,
- ✓ „Studium rozwoju infrastruktury kulturalnej i edukacyjnej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy”.
- ✓ „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Miasta i Gminy Kazimierz Dolny”,
- ✓ „Strategia Rozwoju Gminy Końskowola na lata 2009-2020”,
- ✓ „Strategia Rozwoju Lokalnego Gminy Puławy na lata 2007-2015”,
- ✓ „Strategia Rozwoju Miasta Puławy na lata 2007-2015”,
- ✓ „Strategia Rozwoju Gminy Żyrzyn na lata 2009-2015”.

I.4. Wykaz skrótów

W niniejszym dokumencie użyte zostały następujące skróty:

KLW – Kraina Lessowych Wąwozów,

KPK – Kazimierski Park Krajobrazowy,

KPZK 2030 – Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Miasto – Miasto Puławy,

MOF/MOF Miasta Puławy – Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Puławy,

PO PT – Program Operacyjny Pomoc Techniczna

Projekt – jeżeli nie oznaczono inaczej, projekt pn. *„Programowanie działań gmin funkcjonalnie związanych z m. Puławy, zmierzające do zbudowania MOF Miasta Puławy”*, w ramach którego opracowana została niniejsza *„Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020”*

Strategia – jeżeli nie oznaczono inaczej niniejsza Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020

II. ANALIZA ZEWNĘTRZNYCH I WEWNĘTRZNYCH UWARUNKOWAŃ ROZWOJU MOF

1. Charakterystyka zewnętrznych determinant rozwoju MOF

II.1.1. Sytuacja gospodarcza kraju

Sytuacja gospodarcza kraju tworzy zewnętrzne uwarunkowania rozwoju MOF Miasta Puławy. Rozwój gospodarki kraju, a tym samym także województwa lubelskiego wywiera wpływ na poziom rozwoju ekonomicznego i poziom życia mieszkańców Miasta Puławy i jego obszaru funkcjonalnego. Dlatego też istotne jest uwzględnienie krajowej sytuacji gospodarczej w procesie tworzenia strategii rozwoju MOF.

Obecna sytuacja ekonomiczna kraju jest kształtowana przez następujące czynniki:

- ✓ niskie tempo wzrostu PKB (według szacunków GUS tempo wzrostu PKB w 2013 roku w stosunku do roku wcześniejszego wyniosło zaledwie 1,6%),
- ✓ zatrzymanie spadku tempa wzrostu PKB w II kwartale 2013 r.,
- ✓ rosnąca od 2009 roku stopa bezrobocia (na koniec 2013 roku stopa bezrobocia wyniosła 13,4% wobec 9,5% w roku 2008),
- ✓ starzenie się społeczeństwa spowodowane niskim poziomem dzietności kobiet przy jednoczesnym wydłużaniu przeciętnego trwania życia,
- ✓ inflacja na bardzo niskim poziomie (stopa inflacji według danych GUS wyniosła w 2013 roku 0,9%).

Sytuację gospodarczą kraju oceniać można za pomocą różnego rodzaju wskaźników. Badania koniunktury gospodarczej od wielu lat prowadzi Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową. Najbardziej popularnym miernikiem określającym stan gospodarki jest tempo wzrostu PKB.

Wykres 1 Kwartalne tempo wzrostu PKB Polski w latach 2010-2013 (w proc.)

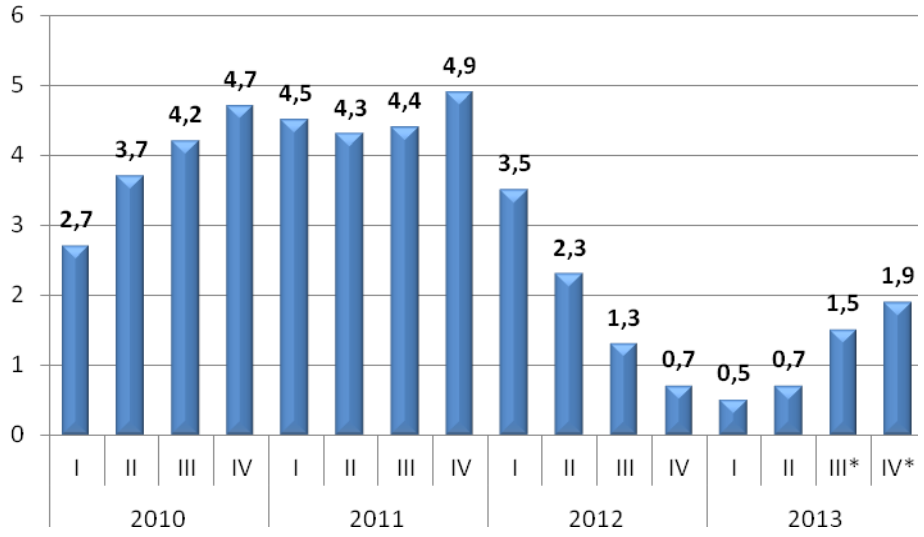

** Prognoza Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową*
Źródło: IBnGR

W II kwartale 2013 roku zatrzymany został spadek tempa wzrostu PKB. Wciąż jednak nie wróciło ono do poziomu sprzed dwóch lat, a prognozy Instytutu wskazują, że w 2013 roku wyniesie 1,2%, co oznacza, że będzie ono niższe niż w latach wcześniejszych. W kolejnych latach sytuacja gospodarcza będzie się dalej poprawiać. Według prognoz Instytutu, tempo wzrostu PKB w przyszłym roku wyniesie 2,6%. Będzie to konsekwencją wzrostu popytu krajowego, a w szczególności spożycia indywidualnego.

Poprawiająca się sytuacja gospodarcza kraju, rodzi również szansę na przyspieszenie rozwoju mniejszych jednostek, jak miasto, a także poprawę jakości życia mieszkańców.

II.1.2. Rozwój systemu komunikacyjnego w Polsce

Planowane budowy i rozbudowy krajowego systemu komunikacyjnego mają bardzo istotne znaczenie dla poprawy dostępności komunikacyjnej mniejszych obszarów, a tym samym dla ich rozwoju. Dlatego ważne jest prześledzenie planowanych i trwających inwestycji w zakresie rozbudowy systemu komunikacyjnego w Polsce.

Z punktu widzenia Puław obecnie największą rolę odgrywa budowa odcinka drogi S12 – dojazdu do przeprawy mostowej na Wiśle w Puławach. Na dzień sporządzenia niniejszej *Strategii* ogłoszony jest przetarg na wykonawcę inwestycji w trybie „zaprojektuj i wybuduj".

Nowa droga przyczyni się do poprawy dostępności komunikacyjnej Puław, które znajdują się na trasie Lublin-Warszawa. Inwestycje zrealizowane, będące w trakcie realizacji oraz w fazie projektu na terenie Lubelszczyzny zostały przedstawione na poniższej mapie.

Rysunek 3 Mapa inwestycji drogowych w województwie lubelskim

Źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

II.1.3. Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji

Ważnym elementem zewnętrznym określającym szanse lokalnej społeczności na realizację inwestycji rozwojowych jest obecność Polski w Unii Europejskiej i Europejskim Obszarze Gospodarczym oraz związana z tym możliwość pozyskiwania środków na cele społecznie użyteczne.

Na dzień utworzenia *Strategii* dobiega końca perspektywa programowania środków z funduszy europejskich 2007-2013 i trwają przygotowania do perspektywy obejmującej lata 2014-2020. Horyzont *Strategii* pokrywa się z tym okresem.

W kolejnym okresie programowania Polska otrzyma o około 4,5 mld euro więcej niż w latach 2007-2013, tj. 105,8 mld euro, w tym 72,9 mld euro przewidziano na politykę spójności, a na politykę rolną 28,5 mld euro. Poniższe zestawienie zawiera wstępny podział środków między sześć programów krajowych.

Rysunek 4 Propozycja podziału Funduszy Europejskich 2014-2020 na programy krajowe

Źródło: http://www.funduszeeuropejskie.gov.pl/2014_2020/Strony/glowna.aspx

Realizacja 15 programów regionalnych pochłonie 60% funduszy strukturalnych, tj. nieco ponad 26 mld euro. Województwo mazowieckie jako region przejściowy w ramach programu regionalnego otrzyma 1,9 mld euro.

Rysunek 5 Podział Funduszy Europejskich 2014-2020 na regiony

Źródło: http://www.funduszeeuropejskie.gov.pl/2014_2020/Strony/glowna.aspx

Lubelszczyzna znalazła się na szóstym miejscu pod względem kwoty przeznaczonej na program regionalny. Najwięcej, bo ponad 3 mld euro otrzyma województwo śląskie.

Od początku obecności Polski w Unii Europejskiej Miasto Puławy skutecznie realizuje wiele projektów współfinansowanych ze środków europejskich w ramach różnych programów. Warto zwrócić uwagę na osiągnięcia Miasta Puławy w zakresie realizowania projektów współfinansowanych ze środków europejskich. Szczególnym wyróżnieniem było zdobycie w 2008 roku czwartego miejsca w ogólnopolskim konkursie na najaktywniejszą gminę realizującą projekty w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego w latach 2004-2006. Poza tym, w tym samym rankingu Puławy wskazane zostały jako gmina realizująca najwięcej projektów – 13.

II.2. Sytuacja wewnętrzna MOF. Podsumowanie analiz branżowych

II.2.1. Położenie i demografia

POŁOŻENIE MOF

Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Puławy położony jest w północno-zachodniej części województwa lubelskiego w powiecie puławskim. W jego skład wchodzi Miasto Puławy – rdzeń MOF – oraz pięć gmin je otaczających: Gmina Janowiec, Gmina Kazimierz Dolny, Gmina Końskowola, Gmina Puławy i Gmina Żyrzyn, które tworzą strefę zewnętrzną MOF.

Rysunek 6 Położenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego w województwie lubelskim i powiecie puławskim

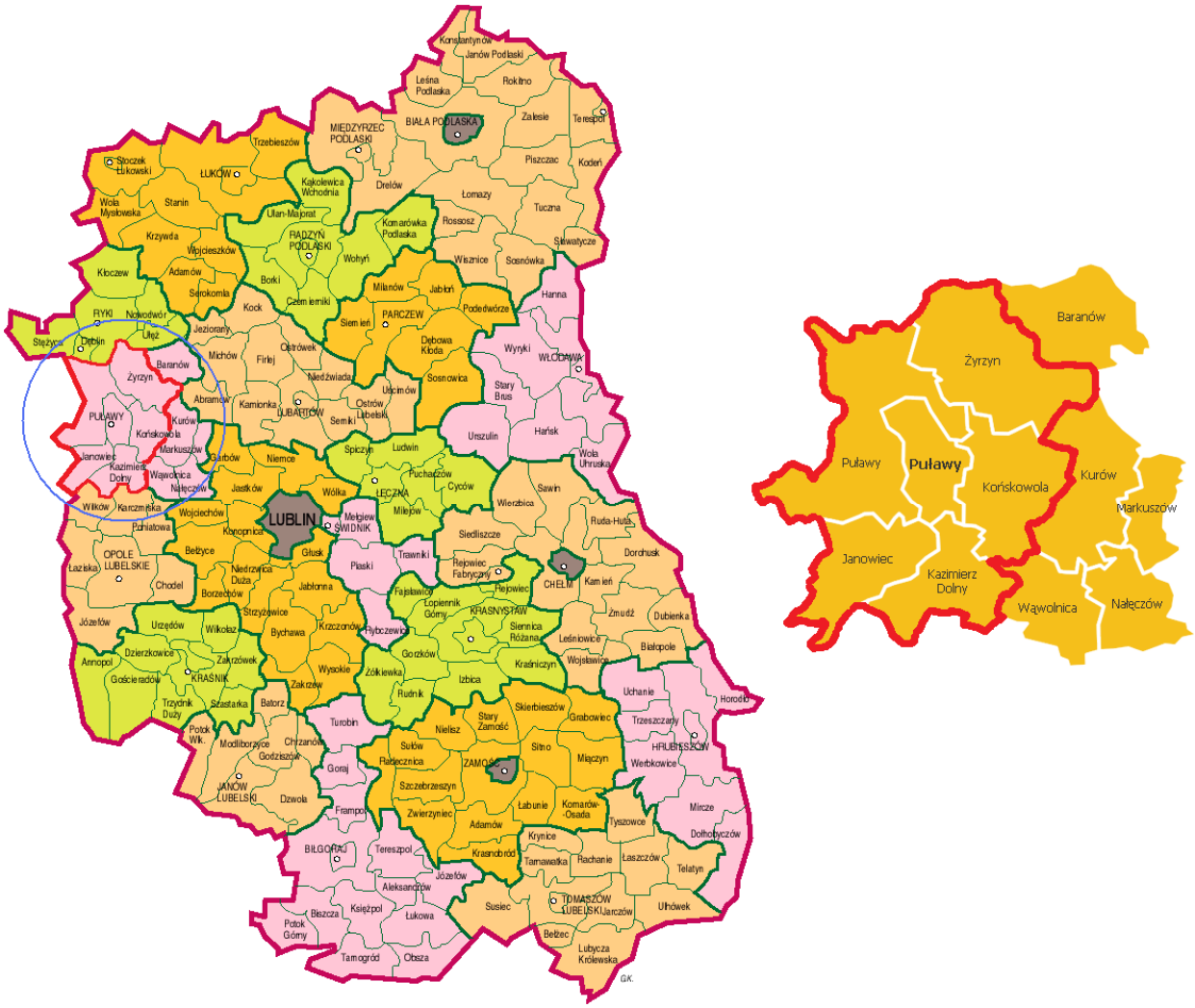

Źródło: Opracowanie własne na podstawie http://www.bratalbert.cp.win.pl/informator/lubel_m.html oraz http://www.kupsprzedaj.pl/mapa/lubelskie-pulawski

Całkowita powierzchnia MOF (bez uwzględnienia gruntów leśnych) to 408,44 km^2. Największą pod tym względem gminą jest Gmina Puławy o powierzchni 107,08 km^2, co stanowi 26% powierzchni całego MOF. Najmniejsza powierzchnia charakteryzuje Miasto Puławy.

Wykres 2 Powierzchnia gmin należących do MOF bez uwzględnienia gruntów leśnych (km^2)

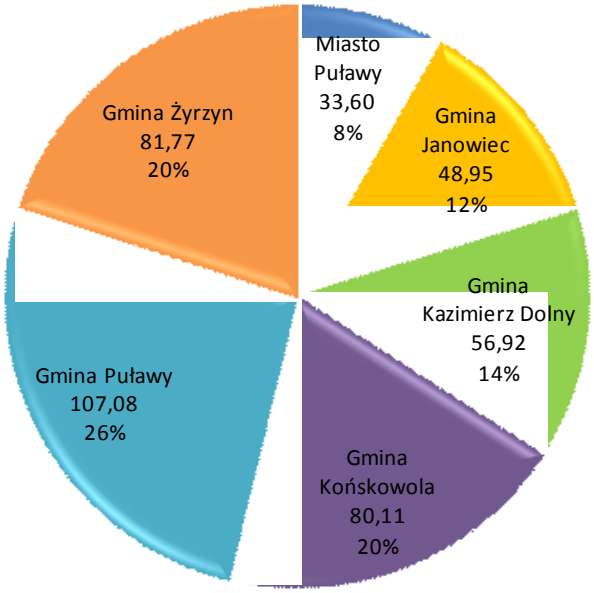

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Cały obszar MOF charakteryzuje wysoki (ponad 50%) udział użytków rolnych w powierzchni ogółem. Najwyższy odsetek użytków rolnych cechuje Gminę Końskowola, co wynika z prowadzenia największych w kraju upraw różanych. Grunty leśne zajmują w MOF natomiast niespełna 30% powierzchni.

Tabela 1 Powierzchnia gruntów leśnych (2012 rok) i użytków rolnych (2005 rok) w gminach MOF

Wyszczególnienie	Powierzchnia			Udział	
	Powierzchnia ogółem, w tym:	grunty leśne	użytki rolne	grunty leśne	użytki rolne
Miasto Puławy	50,49	16,89	14,04	*33,45%*	*27,81%*
Gmina Janowiec	78,82	29,88	36,07	*37,90%*	*45,76%*
Gmina Kazimierz Dolny	72,41	15,49	43,24	*21,39%*	*59,72%*
Gmina Końskowola	89,88	9,77	73,18	*10,87%*	*81,42%*
Gmina Puławy	161,19	54,11	83,51	*33,57%*	*51,81%*
Gmina Żyrzyn	129,20	47,43	72,62	*36,71%*	*56,21%*
RAZEM	**581,99**	**173,55**	**322,66**	***29,82%***	***55,44%***

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Pod względem fizyczno-geograficznym i przyrodniczym, niemal cały obszar położony jest na terenie Krainy Lessowych Wąwozów. W znacznej mierze determinuje to jego walory krajobrazowe. Jest to wyjątkowy, poprzecinany unikalnymi w skali kraju wąwozami i jarami obszar.

DEMOGRAFIA

Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Puławy na koniec 2012 roku zamieszkiwało 87,45 tys. osób, tj. o 0,37% mniej niż rok wcześniej. Niewielki spadek liczby ludności na przestrzeni ostatnich 10 lat dotyka niemal wszystkich gmin MOF. Wyjątek stanowi Gmina Puławy, która zanotowała ponad 5% wzrost liczby ludności oraz Gmina Janowiec (wzrost o prawie 2%).

Wykres 3 Liczba ludności w MOF w latach 2003-2012

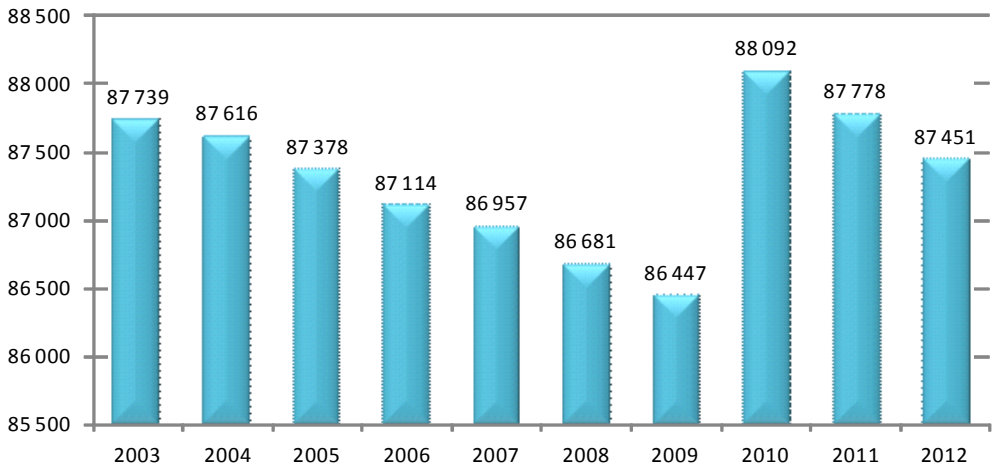

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Najwięcej osób zamieszkuje Miasto Puławy (49,5 tys., tj. 56,6% wszystkich mieszkańców MOF). Także samo Miasto cechuje najwyższa gęstość zaludnienia. Na 1 km^2 przypada tu 1,47 tys. mieszkańców. Najsłabiej zaludnioną gminą jest natomiast Janowiec, który zamieszkuje nieco ponad 3,5 tys. osób. Cechuje go także najniższa gęstość zaludnienia (75 osób/km^2).

Tabela 2 Liczba ludności i gęstość zaludnienia w gminach należących do MOF w 2012 roku

Wyszczególnienie	Liczba ludności	Gęstość zaludnienia
Miasto Puławy	49 456	1 472
Gmina Janowiec	3 674	75
Gmina Kazimierz Dolny	6 946	122
Gmina Końskowola	9 029	113
Gmina Puławy	11 776	110
Gmina Żyrzyn	6 570	80
MOF	**87 451**	**214**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

We wszystkich gminach MOF dominują kobiety. Stanowią one 52% całego społeczeństwa, a na 100 mężczyzn przypada 108,40 kobiet.

Wykres 4 Liczba kobiet i mężczyzn oraz liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn w MOF w latach 2003-2012

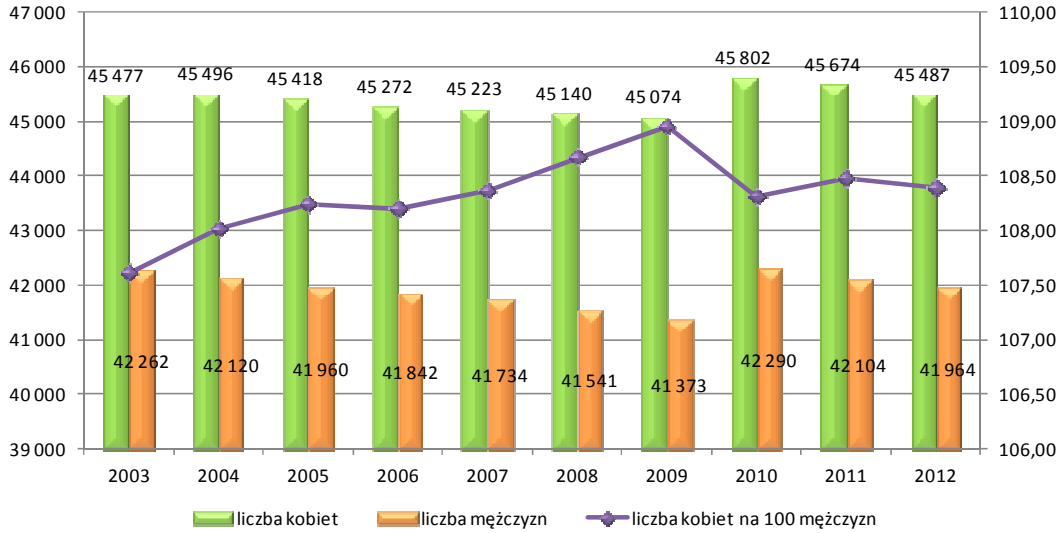

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gminy MOF borykają się z problemem starzenia się społeczeństwa. Na poniższych wykresach przedstawiono podział ludności ze względu na płeć i wiek w 2005 i 2012 roku.

Wykres 5 Struktura ludności ze względu na wiek i płeć w MOF w 2005 i 2012 roku

2005

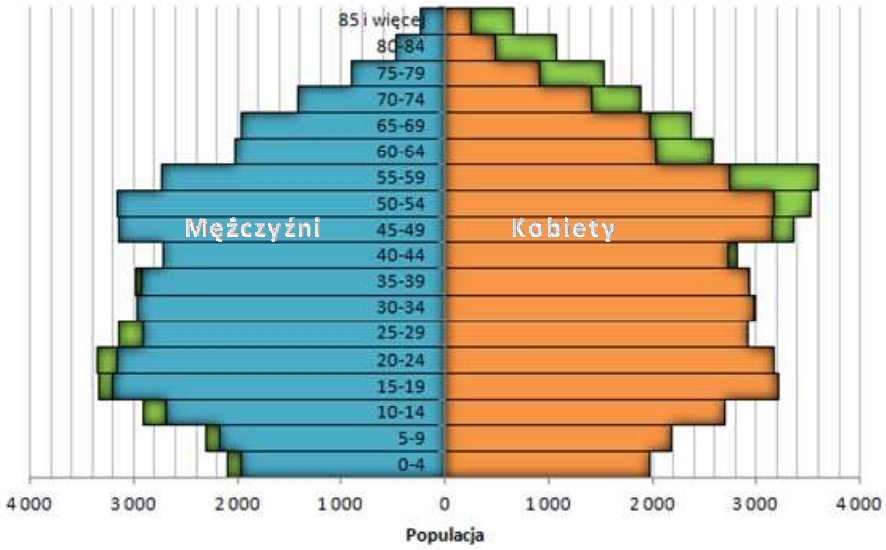

2012

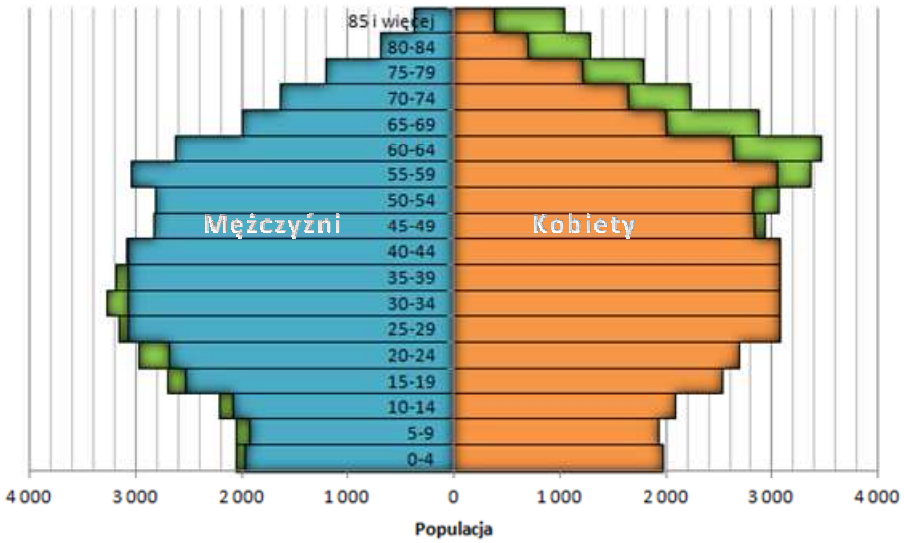

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W grupach wiekowych do 44. roku życia dominują mężczyźni. Wśród osób starszych natomiast – kobiety. Wiąże się to z przeciętną długością trwania życia, która dla kobiet wynosi 81 lat. Natomiast mężczyźni w Polsce żyją średnio o 8 lat krócej niż kobiety (72,7 lat).

W 2012 roku najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 60-64 lata, podczas gdy siedem lat wcześniej była to ludność między 55. a 59. rokiem życia. Rosnąca liczba osób w wieku powyżej 85 lat w połączeniu ze spadkiem liczby urodzeń świadczy o starzeniu się społeczeństwa, co rodzi dla gmin MOF określone konsekwencje, związane m.in. ze zwiększonymi wydatkami na pomoc społeczną.

Miarą starzenia się społeczeństwa jest także rosnący systematycznie wskaźnik obciążenia demograficznego[1]. Wzrost o niemal $^{1}/_{3}$ liczby osób w wieku poprodukcyjnym na przestrzeni lat 2003-2012 w połączeniu ze spadkiem o ponad 1,5% liczby osób w wieku produkcyjnym spowodował zwiększenie wskaźnika obciążenia demograficznego o prawie $^{1}/_{3}$ z 26,15 w 2003 do 34,75 w 2012 roku.

Niekorzystnym zmianom ulega także liczebność osób w wieku przedprodukcyjnym[2]. Ich liczba zmniejszyła się na przestrzeni ostatniej dekady prawie o 20% z 19,2 tys. do 15,4 tys. osób.

Zmiany te zobrazowane zostały na poniższym wykresie.

[1] Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym.
[2] Osoby do 17. roku życia.

Wykres 6 Liczba ludności w MOF w podziale na wiek oraz wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2003-2012

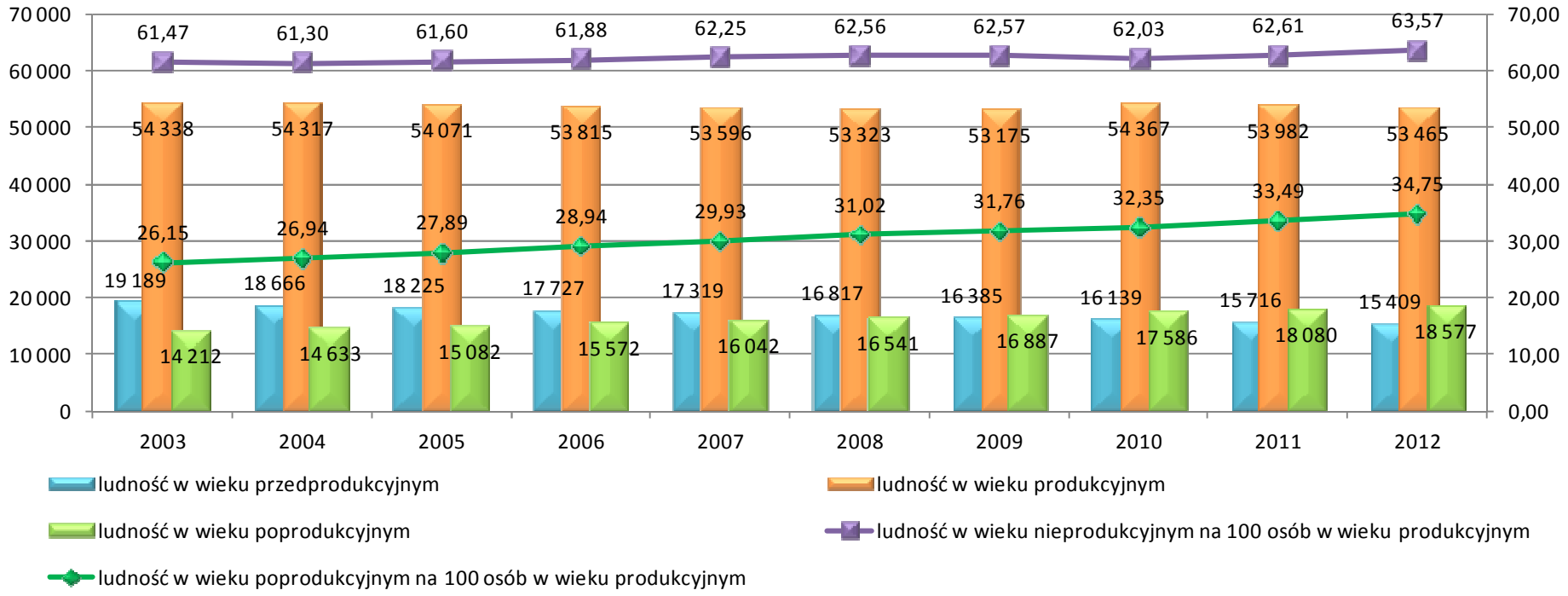

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Podsumowując rozważania dotyczące sytuacji demograficznej MOF należy bliżej przyjrzeć się prognozom dotyczącym liczby ludności w najbliższych latach. W poniższej tabeli przedstawione zostały dane dla powiatu puławskiego.

Tabela 3 Wybrane prognozy demograficzne dla powiatu puławskiego do 2030 roku

Wyszczególnienie	2012	2015	2020	2025	2030
Liczba ludności ogółem, w tym:	116 526	112 716	110 218	107 220	103 550
mężczyźni	56 065	54 172	52 981	51 589	49 912
kobiety	60 461	58 544	57 237	55 631	53 638
Przyrost naturalny, w tym:	-207	-228	-351	-499	-621
urodzenia żywe	1 066	1 116	1 005	869	759
zgony	1 273	1 344	1 356	1 368	1 380
Saldo migracji w tym:	-156	-250	-163	-163	-162
Saldo migracji wewnętrznych	-141	-231	-187	-187	-186
Napływ	*1 017*	*1 476*	*1 214*	*1 214*	*1 214*
Odpływ	*1 158*	*1 707*	*1 401*	*1 401*	*1 400*
Saldo migracji zagranicznych	-15	-19	24	24	24
Napływ	*17*	*47*	*63*	*63*	*63*
Odpływ	*32*	*66*	*39*	*39*	*39*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie prognoz GUS

Uzupełnieniem powyższej tabeli jest wykres zawierający prognozę liczby ludności w powiecie puławskim do 2030 roku.

Wykres 7 Prognoza liczby ludności w powiecie puławskim do 2030 roku

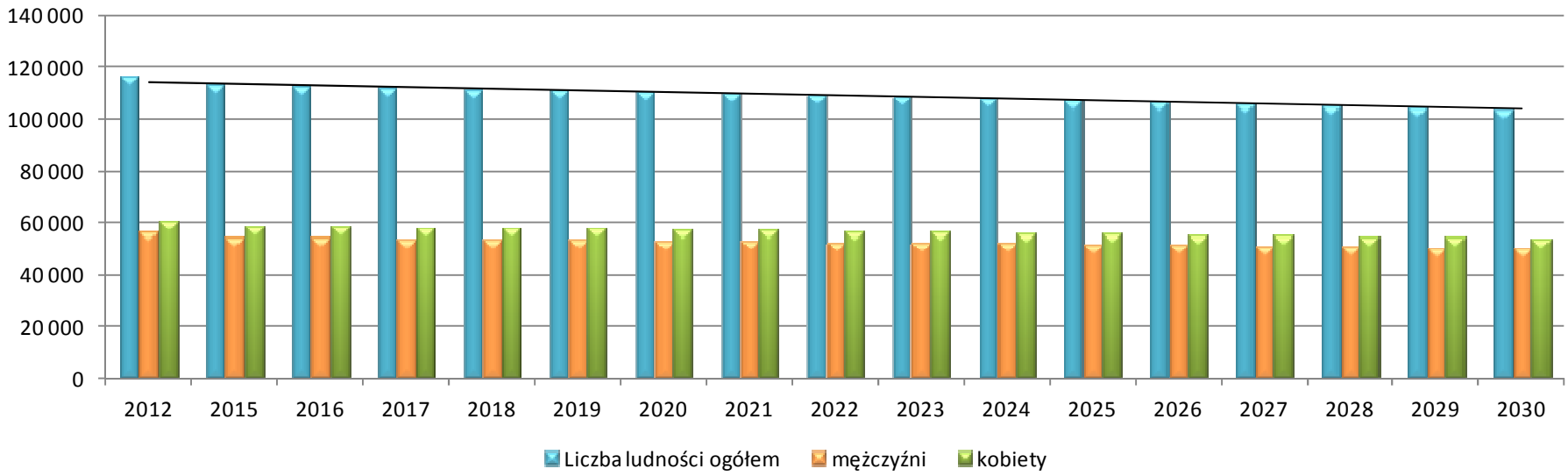

Źródło: Opracowanie własne na podstawie prognoz GUS

Prognozy demograficzne dla powiatu puławskiego na najbliższe co najmniej 15 lat nie są korzystne. Liczba ludności będzie się z roku na rok zmniejszać zarówno kobiet, jak i mężczyzn. Wynika to z jednej strony z postępującego każdego roku ujemnego przyrostu naturalnego, z drugiej zaś z coraz większej nadwyżki liczby osób wyjeżdżających nad przyjeżdżającymi.

Ponadto wysokie tempo spadku liczby urodzeń w połączeniu z rosnącą liczbą osób starszych przyczyniać się będzie do starzenia się społeczeństwa powiatu puławskiego, co zostało przedstawione na poniższych prognozowanych piramidach wieku.

Wykres 8 Struktura ludności ze względu na wiek i płeć w powiecie puławskim w roku 2012 oraz prognozy na lata 2020 i 2030

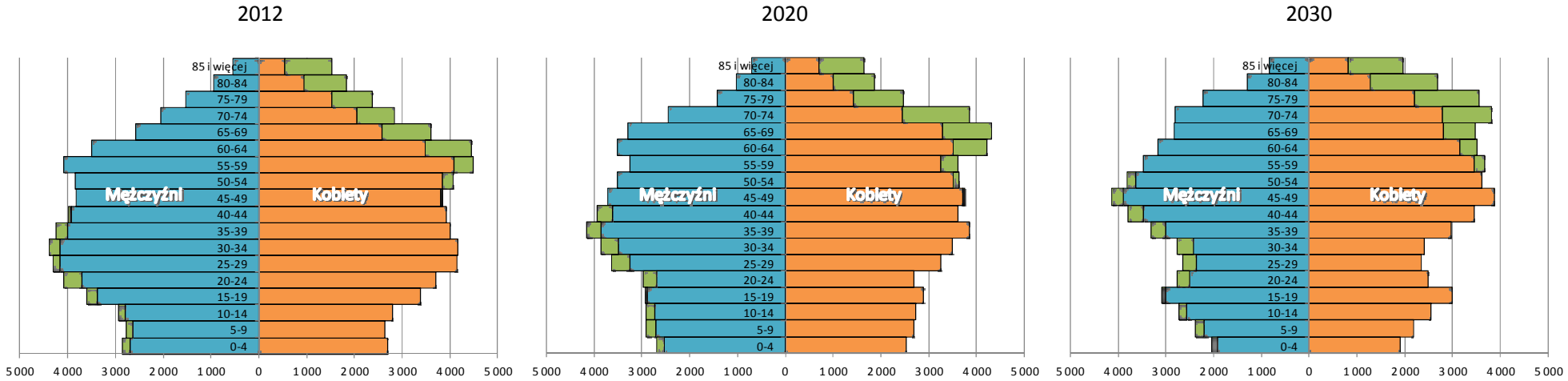

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych i prognoz GUS

Ponieważ Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Puławy w całości położony jest w granicach powiatu puławskiego, opisane powyżej problemy demograficzne dotkną także MOF. Na skutek ujemnego przyrostu naturalnego i salda migracji, systematycznie maleć będzie liczba ludności, a społeczeństwo będzie coraz starsze. Spowoduje to dla MOF określone konsekwencje, związane m.in. z rosnącymi wydatkami na opiekę społeczną, które wynikają z konieczności zapewnienia osobom starszym odpowiedniej opieki.

Bezrobocie

Gminy tworzące MOF Miasta Puławy od 2009 roku borykają się z problemem rosnącego bezrobocia. Na koniec 2012 roku cały obszar zamieszkiwało 4 232 bezrobotnych. Jest to co prawda mniej o ponad 36% niż 10 lat wcześniej (w 2003 roku było to 6 631 osób), ale więcej o ponad $^{1}/_{5}$ niż w roku 2009 (3 488 osób).

Wykres 9 Liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia[3] w MOF w latach 2003-2012

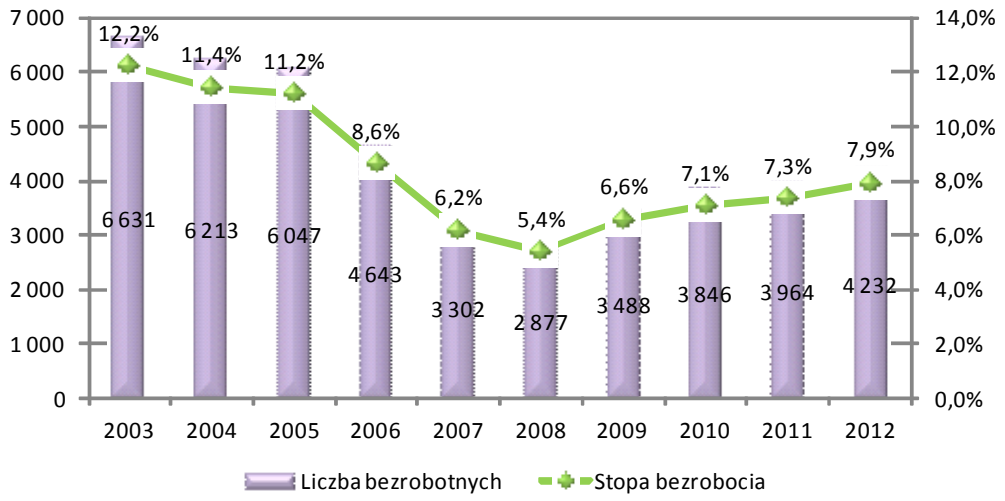

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W gorszej sytuacji na rynku pracy są kobiety. Udział bezrobotnych w grupie kobiet w wieku produkcyjnym wynosi 8,18% i jest o 0,5 p.p. wyższy niż odsetek bezrobotnych w grupie mężczyzn w wieku produkcyjnym.

[3] Stopa bezrobocia jest tu wyrażona jako udział bezrobotnych w grupie osób w wieku produkcyjnym.

Wykres 10 Liczba bezrobotnych mężczyzn i kobiet oraz stopa bezrobocia wśród mężczyzn i stopa bezrobocia wśród kobiet w MOF w latach 2003-2012

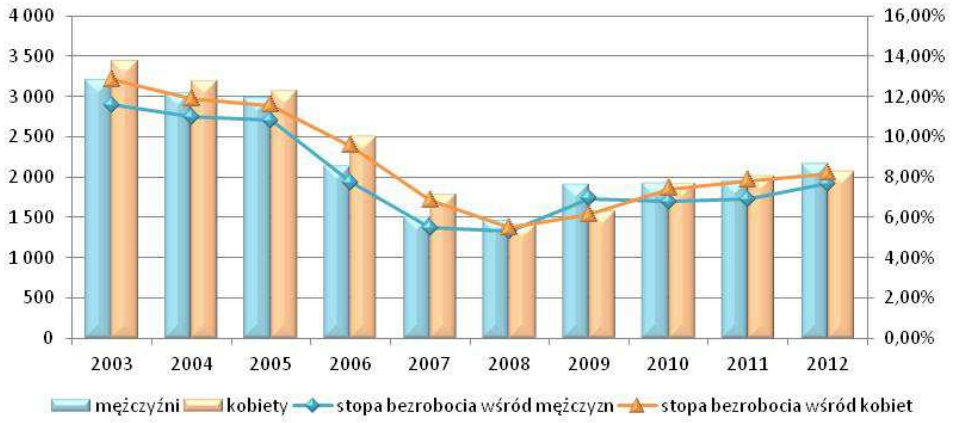

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

II.2.2. Atrakcyjność inwestycyjna Miasta Puławy i jego obszaru funkcjonalnego

Na atrakcyjność inwestycyjną w ujęciu lokalnym składa się wiele czynników. Do najważniejszych zaliczyć należy:

- ✓ dostępność komunikacyjną gminy,
- ✓ dostępność i przygotowanie terenów pod inwestycje,
- ✓ chłonność rynku lokalnego,
- ✓ dobrze rozwinięte otoczenie biznesu,
- ✓ jakość rynku pracy,
- ✓ względnie niskie ceny gruntów (w relacji do cen w dużych ośrodkach miejskich),
- ✓ walory przyrodniczo-krajobrazowe,
- ✓ stosowanie przez gminę specjalnych zachęt do lokowania inwestycji (np. ulgi dla inwestorów),
- ✓ niskie podatki lokalne,
- ✓ działalność promocyjną gminy.

Na terenie MOF znajduje się znaczna ilość terenów dostępnych dla inwestorów, a ponadto wszystkie gminy deklarują gotowość do podjęcia działań zmierzających do spełnienia wymagań inwestorów oraz wprowadzenia zmian w lokalnych dokumentach planistycznych. Charakter dostępnych terenów inwestycyjnych na obszarze MOF w większości jest zgodny z oczekiwaniami inwestorów, co zostało przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 4 Charakterystyka terenów inwestycyjnych dostępnych i poszukiwanych przez inwestorów w gminach należących do MOF Miasta Puławy

Lp.	Gmina	Przeznaczenie poszukiwanych terenów	Przeznaczenie dostępnych terenów inwestycyjnych
1.	Gmina Miasto Puławy	- przemysł, - handel, - usługi	- realizacja obiektów produkcyjnych, magazynowo – składowych oraz zabudowań usługowych, - usługi turystyki, wypoczynku i teren zieleni urządzonej, - obiekty sportu i rekreacji z dopuszczeniem lokalizacji usług zamieszkania zbiorowego – hotel, usług publicznych i centrotwórczych z zakresu gastronomii, turystyki, administracji i kultury: teren inwestycyjny pod realizację hotelu, - tereny rozwojowe dla produkcji i przemysłu (zgodnie ze Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego)
2.	Gmina Puławy	- obsługa rolnictwa, przetwórstwo warzyw i owoców, - mechanika samochodowa, stacje obsługi, stacje paliw, baza samochodowa TIR, - produkcja energii odnawialnej (farmy fotowoltaiczne), - wydobywanie kopalin (w tym rzecznych), - turystyka konna, - drobne usługi	- tereny specjalne, tereny upraw polowych bez prawa zabudowy, - obiekty przemysłowe, składy i magazyny, - obiekty produkcyjne, składy i magazyny, - obiekty energetyki (lokalizacja elektrowni konwencjonalnej), - usługi nauki, - przemysł, bazy, składy, - urządzenia obsługi komunikacji samochodowej, usługi - przeznaczenie pozostałych terenów inwestycyjnych nie stanowiących własności gminy Puławy, zgodnie z ustaleniami MPZP dla tych terenów
3.	Gmina Końskowola	- farmy wiatrowe, - farmy fotowoltaiczne, - biogazownie	- tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów, - przemysł, bazy, składy, - wody otwarte, - usługi turystyczne
4.	Gmina Kazimierz Dolny	- tereny pod działalność turystyczną (pensjonaty, hotele, parki linowe), - tereny na funkcje kulturalne	teren inwestycyjny pod zabudowę pensjonatową lub willową
5.	Gmina Janowiec	- branża turystyczna (parki rozrywki, pensjonaty), - branża budowlana (baza dla firm usługowych)	Brak terenów inwestycyjnych, stanowiących własność Gminy Janowiec. Przeznaczenie terenów inwestycyjnych, nie będących własnością Gminy Janowiec ustalono w MPZP; są to tereny przeznaczone na: - usługi turystyczne, - działalność produkcyjną, - składowanie i magazynowanie.

Lp.	Gmina	Przeznaczenie poszukiwanych terenów	Przeznaczenie dostępnych terenów inwestycyjnych
6.	Gmina Żyrzyn	- odnawialne źródła energii (farmy wiatrowe i fotowoltaiczne), - usługi turystyki, - usługi związane z ochroną zdrowia	- przemysł, bazy, składy, usługi dla rolnictwa, - teren zabudowy produkcyjnej i usługowej

Źródło: „Studium rozwoju obszarów inwestycyjnych na obszarze funkcjonalnym na potrzeby diagnozy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy"

Głównym problemem, z jakim borykają się gminy jest stosunkowo niewielkie zainteresowanie ze strony inwestorów. Powiat puławski nie należy do grona obszarów szczególnie atrakcyjnych dla inwestorów. Wyjątek stanowi Miasto Puławy, pozostałe gminy MOF nie są rozpoznawalne przez inwestorów. Sytuacja ta wynika w pewnej mierze z bardzo niskiej atrakcyjności inwestycyjnej całego regionu lubelskiego, który zgodnie z wynikami rankingu atrakcyjności inwestycyjnej województw przeprowadzonego w 2013 roku przez Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową zajął przedostatnie miejsce (przed województwem podlaskim). Samo Miasto natomiast w rankingu atrakcyjności inwestycyjnej stolic powiatów ziemskich zostało zakwalifikowane do miast o najwyższej atrakcyjności inwestycyjnej (klasa A). Do tej samej klasy – oprócz Puław – zaliczono 17 miast.

Gminy należące do MOF stosują różnorodną politykę sprzyjania rozwoju przedsiębiorczości na ich terenach. Aktywne działania zmierzające do pozyskiwania nowych inwestorów prowadzi Miasto Puławy oraz Gmina Końskowola poprzez stosowanie zachęt w postaci zwolnień podatkowych dla inwestorów tworzących nowe miejsca pracy.

Zgodnie z Uchwałą Nr XIX/187/08 Rady Miasta Puławy z dn. 28 lutego 2008 r., zwolnienie z podatku od nieruchomości przysługuje przedsiębiorcy w przypadku utworzenia przez niego nowych miejsc pracy w ilości co najmniej:

- mikroprzedsiębiorca – 2 miejsca pracy,
- mały przedsiębiorca – 5 miejsc pracy,
- średni przedsiębiorca – 25 miejsc pracy,
- duży przedsiębiorca – 40 miejsc pracy.

Zwolnienie to przysługuje przez okres od roku do maksymalnie 4 lat. Okres zwolnienia zależy od lokalizacji inwestycji – na terenie Puławskiego Parku Przemysłowego bądź poza jego obszarem.

Uchwała Nr XLIX/231/10 Rady Gminy Końskowola z dn. 26 maja 2010 r. wprowadziła zwolnienia z podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców wprowadzających nowe

inwestycje i tworzących w związku z tym nowe miejsca pracy. Wysokość i okres zwolnienia uzależniony jest od liczby nowych miejsc pracy.

Tabela 5 Zasady zwolnienia z podatku od nieruchomości w Gminie Końskowola

Liczba nowych miejsc pracy	Okres zwolnienia (w miesiącach)	Wysokość zwolnienia w poszczególnych latach (w %)		
		I	II	III
5-19	12	100%	0%	0%
20-49	24	100%	50%	0%
50 i więcej	36	100%	50%	50%

Źródło: Dane Urzędu Gminy Końskowola [za:] „Studium rozwoju obszarów inwestycyjnych na obszarze funkcjonalnym na potrzeby diagnozy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy"

Polityka sprzyjania przedsiębiorczości w Gminie Puławy oraz w Gminie Janowiec sprowadza się do wprowadzania zmian w dokumentach planistycznych (Studia Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego) pod kątem zgłaszanych przez inwestorów potrzeb.

Gmina Żyrzyn podejmowała w ostatnich latach działania, których celem było udostępnienie terenów inwestycyjnych, m.in. poprzez zgłoszenie się do „Bazy ofert inwestycyjnych województwa lubelskiego". Ponadto w uchwalonym w 2013 roku Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego wyznaczone zostały nowe tereny inwestycyjne.

II.2.3. Infrastruktura komunalna

Na infrastrukturę komunalną składają się:

- ✓ sieci wodociągowe i kanalizacyjne,
- ✓ sieć ciepłownicza,
- ✓ sieci teleinformatyczne.

SIECI WODOCIĄGOWE I KANALIZACYJNE

Na Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Miasta Puławy funkcjonuje sieć wodociągowa o łącznej długości 572,6 km oraz ponad 12 tys. połączeń budynków mieszkalnych i budynków zbiorowego zamieszkania do wodociągu. Pomimo wzrostu w ostatnich latach zarówno łącznej długości sieci wodociągowej, jak i liczby połączeń na obszarze oraz liczby osób korzystających z wodociągów, zmniejszeniu uległa ilość wody dostarczana gospodarstwom domowym. Podstawowe dane dotyczące infrastruktury wodociągowej zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 6 Podstawowe dane dotyczące infrastruktury wodociągowej w MOF w latach 2008-2012

Wyszczególnienie	Jm.	2008	2009	2010	2011	2012	*Zmiana 2011/ 2008*	*Zmiana 2012/ 2008*
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	506,2	513,6	529,9	562,5	572,6	*11,1%*	*13,1%*
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	10 982,0	11 219,0	11 091,0	11 936,0	12 111,0	*8,7%*	*10,3%*
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	2 414,6	2 421,0	2 406,4	2 400,5	2 384,9	*-0,6%*	*-1,2%*
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	74 679,0	74 624,0	76 173,0	76 799,0	-	*2,8%*	-
ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	50 102,0	49 891,0	50 563,0	50 308,0	-	*0,4%*	-
ludność korzystająca z sieci wodociągowej (wieś)	osoba	24 577,0	24 733,0	25 610,0	26 491,0	-	*7,8%*	-

Źródło: Dane GUS [za:] „Studium rozwoju infrastruktury komunalnej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy wraz z oceną możliwości integracji gospodarki komunalnej"

Najbardziej rozbudowaną siecią wodociągową dysponuje gmina wiejska Puławy – z niemal 160-cioma kilometrami czynnej sieci rozdzielczej oraz liczbą ponad 3,6 tys. przyłączeń do sieci stanowi ona prawie 1/3 całej sieci wodociągowej MOF.

Samo miasto Puławy dostarcza wodę swoim mieszkańcom wodociągami o długości 103,5 km, a liczba połączeń z siecią na terenie miasta wynosi 2 342 – wg danych GUS za 2012 rok.

Najkrótsza sieć wodociągowa istnieje w gminie Końskowola (52,8 km), natomiast gmina Janowiec, pomimo dysponowania siecią dłuższą niż gmina Końskowola (57,5 km), posiada najmniejszą liczbę połączeń do wodociągu (1104 wobec niemal 1700 w gminie Końskowola).

Wykres 11 Długość wodociągowej czynnej sieci rozdzielczej oraz liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w poszczególnych gminach MOF w 2012 roku

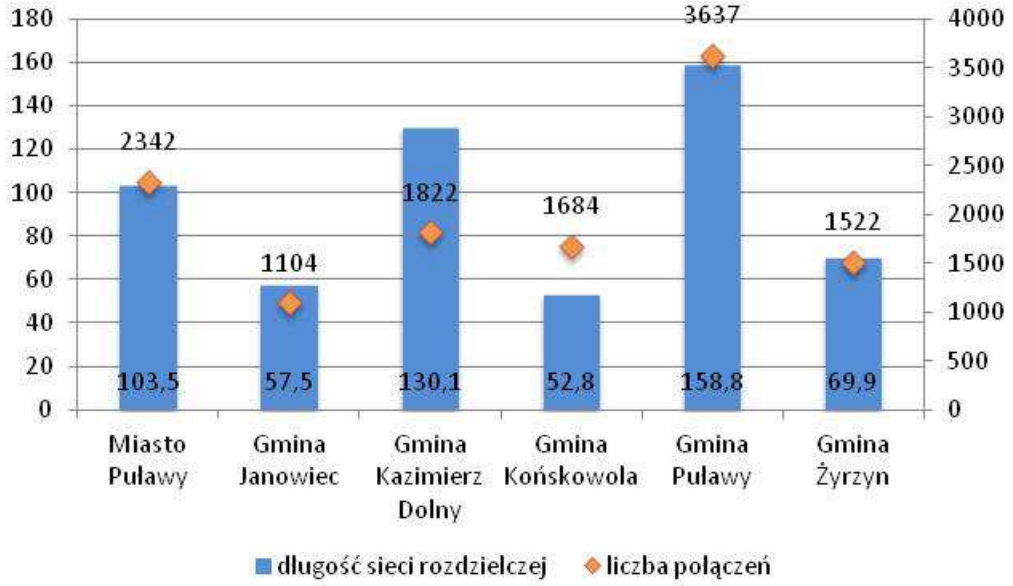

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

MOF Miasta Puławy dysponuje także siecią kanalizacyjną o łącznej długości 270,4 km i liczbie połączeń równej 5 896. Na obszarze funkcjonuje pięć oczyszczalni ścieków: w Mieście Puławy, w Żyrzynie, w Janowcu, w miejscowości Bochotnica (gm. Kazimierz Dolny) oraz niewielka oczyszczalnia w miejscowości Borowina (gm. Puławy).

W ciągu ostatnich kilku lat miała miejsce rozbudowa sieci zarówno pod względem długości, jak i liczby połączeń do budynków. Wzrosła także (choć znacznie słabiej) liczba ludności korzystającej z kanalizacji. Wraz ze zmniejszeniem się ilości wody dostarczanej z wodociągów zmalała także ilość odprowadzanych ścieków.

Poniższa tabela zawiera podstawowe dane dotyczące infrastruktury kanalizacyjnej na terenie MOF Miasta Puławy.

Tabela 7 Podstawowe dane dotyczące infrastruktury kanalizacyjnej w MOF w latach 2008-2012

Wyszczególnienie	Jm.	2008	2009	2010	2011	2012	*Zmiana 2011/ 2008*	*Zmiana 2012/ 2008*
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	251,4	256,1	260,2	268,3	270,4	*6,7%*	*7,6%*
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt	5 317,0	5 402,0	5 547,0	5 746,0	5 896,0	*8,1%*	*10,9%*
ścieki odprowadzone	dam3	2 440,4	2 467,9	2 480,0	2 432,0	2 407,0	*-0,3%*	*-1,4%*
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	57 641,0	57 537,0	58 746,0	58 861,0	-	*2,1%*	-
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	48 101,0	47 913,0	48 756,0	48 578,0	-	*1,0%*	-
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej (wieś)	osoba	9 540,0	9 624,0	9 990,0	10 283,0	-	*7,8%*	-

Źródło: Dane GUS [za:] „Studium rozwoju infrastruktury komunalnej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy wraz z oceną możliwości integracji gospodarki komunalnej"

Najdłuższą siecią kanalizacyjną (89,6 km), a także największą liczbą połączeń (1 939) dysponuje Miasto Puławy. Stanowi to 1/3 sieci kanalizacyjnej całego MOF. Najmniej przyłączeń (310) i najkrótsza sieć (10,2 km) charakteryzuje natomiast Gminę Janowiec.

Wykres 12 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej oraz liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w poszczególnych gminach MOF w 2012 roku

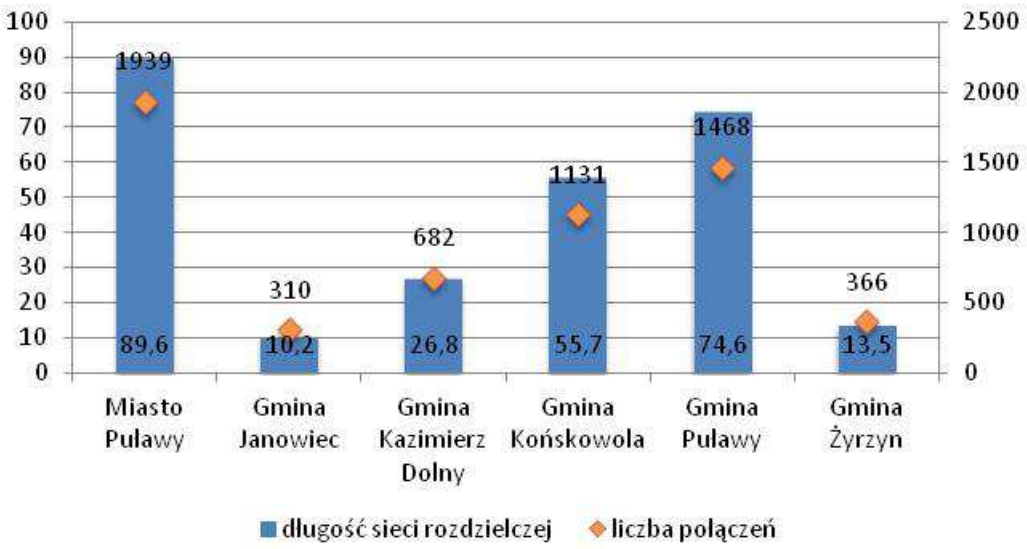

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

SIEĆ CIEPŁOWNICZA

Na terenie MOF od ponad 40 lat funkcjonuje zorganizowany miejski system ciepłowniczy. Jego zasięg nie wykracza jednak poza granice miasta, a w pozostałych gminach MOF komunalna sieć ciepłownicza nie występuje.

Możliwości rozbudowy miejskiej sieci ciepłowniczej są bardzo ograniczone. Dzieje się tak z jednego podstawowego powodu: przesyłanie ciepła na duże odległości wiąże się z jego stratami, co oprócz ogromnych nakładów inwestycyjnych generuje także bardzo wysokie koszty eksploatacji.

Za eksploatację puławskiego systemu ciepłowniczego odpowiedzialne jest Okręgowe Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Sp. z o.o. w Puławach (OPEC). Historia OPEC sięga 1972 roku, a jego powstanie wynikało z dynamicznego rozwoju miasta związanego z budową Zakładów Azotowych Puławy. Kubatura ogrzewanych budynków wynosiła wówczas 2 339,5 tys. m^3, zaś ich powierzchnia – 607,8 tys. m^2. Sieć ciepłownicza miała wtedy długość 25 km. Na koniec 2012 roku OPEC w Puławach eksploatowało łącznie 63,8 km sieci ciepłowniczej.

SIECI TELEINFORMATYCZNE

Na terenie MOF funkcjonuje Puławska Sieć Internetowa (PSI), zamiennie nazywana również Puławską Siecią Światłowodową lub Puławską Siecią Szerokopasmową. Została ona wybudowana w ramach projektu „Puławy w sieci – budowa szerokopasmowej sieci teleinformatycznej i usług" i obejmuje obszar Miasta Puławy docierając także do miejscowości Końskowola, gdzie zlokalizowano jeden z 26 węzłów.

Operatorem PSI jest Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „Wodociągi Puławskie" Sp. z o.o. Jego działalność jako operatora telekomunikacyjnego obejmuje dwa obszary:

1. świadczenie bezpośrednich usług dla sektora administracji publicznej w oparciu o infrastrukturę PSI,
2. udostępnianie infrastruktury PSI i urządzeń aktywnych operatorom ostatniej mili, którzy są zainteresowani świadczeniem usług konwergentnych dla odbiorców końcowych, czyli mieszkańców.

MPWiK świadczy usługę sieci korporacyjnej (MPLS), jako tańszą alternatywę dla tradycyjnej dzierżawy łącz, co daje klientom możliwość połączenia wszystkich swoich rozproszonych w terenie oddziałów, a tym samym centralne zarządzanie swoimi zasobami sieciowymi z jednej lokalizacji.

W ramach Puławskiej Sieci Szerokopasmowej funkcjonuje 26 węzłów dystrybucyjnych zapewniających przepustowość łączem symetrycznym 10 Gb/s, a pomieszczenia węzłów są przystosowane do kolokacji urządzeń odbiorców.

W chwili obecnej do sieci jest podłączone 98% (40 lokalizacji) publicznych placówek miejskich, których umiejscowienie może stanowić ważną przestrzeń tworzenia warstwy dostępowej dla użytkownika końcowego.

Węzły dostępowe umożliwiające przyłączenie się do sieci zlokalizowane są w każdej dzielnicy miasta Puławy, a także w Końskowoli (Urząd Gminy Końskowola).

II.2.4. Transport i komunikacja

Ważnym wewnętrznym czynnikiem rozwoju obszaru jest jego dostępność komunikacyjna oraz stan jego infrastruktury transportowej.

DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Na dostępność komunikacyjną MOF wpływ ma infrastruktura drogowa i kolejowa, a także dostęp do lotnisk.

Sieć dróg MOF tworzą drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne. Na poniższym rysunku przedstawiono schemat dróg krajowych, wojewódzkich oraz powiatowych w powiecie puławskim.

Rysunek 7 Uproszczony schemat dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych w powiecie puławskim

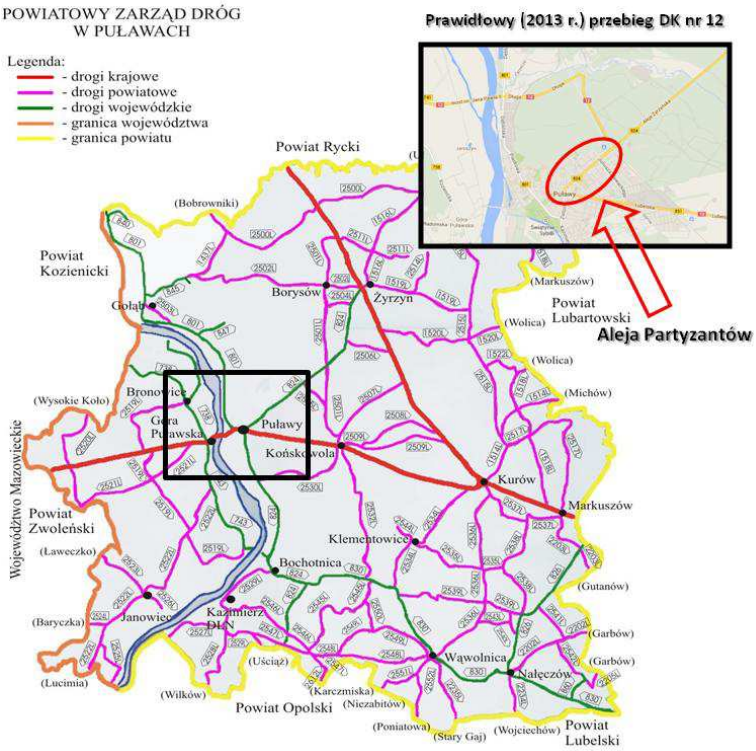

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapy Powiatowego Zarządu Dróg w Puławach (http://www.pzd.pulawy.pl/mapa.html) oraz https://maps.google.pl

Przez gminę **Miasto Puławy**, zajmującą powierzchnię 50,49 km^2, przebiega droga krajowa nr 12: Łęknica - Łódź – Radom – Puławy – Lublin – Dorohusk/Berdyszcze. Ważnymi drogami są również:

- ✓ droga wojewódzka nr 801: Warszawa – Dęblin – Puławy,
- ✓ droga wojewódzka nr 824: Żyrzyn – Puławy – Opole Lubelskie – Józefów – Annopol, łącząca miasto z drogą krajową nr 17,droga wojewódzka nr 847 relacji: stacja Puławy Azoty – droga wojewódzka nr 801,
- ✓ droga wojewódzka nr 851 relacji: stacja kolejowa Puławy Ruda – droga krajowa nr 12
- ✓ oraz linia kolejowa nr 7 relacji: Warszawa – Lublin – Dorohusk.

Obecnie, do czasu ukończenia drugiego etapu budowy obwodnicy Puław, część DW nr 824 (Aleja Partyzantów) pełni rolę drogi krajowej.

Największą inwestycją drogową był I etap budowy obwodnicy Puław wraz z mostem na Wiśle. W przetargu jest II etap budowy obwodnicy, łączącej pierwszy odcinek z drogą krajową nr 17. Po jego zakończeniu przechodząca przez Miasto droga krajowa nr 12 stanie się częścią drogi ekspresowej S12.

Największe znaczenie w strukturze dróg Miasta Puławy mają drogi gminne o łącznej długości około 69 km, co stanowi ponad połowę wszystkich dróg. Wśród nich ponad 59 km mają drogi o nawierzchni twardej ulepszonej, zaś pozostałe 10 km – drogi o nawierzchni gruntowej. Miasto, jako właściwie jedyne z jednostek objętych MOF, posiada istotną sieć ścieżek rowerowych, której długość to około 30 km.

W gminie **Janowiec** (79 km^2 powierzchni) do sieci dróg wojewódzkich należy droga nr 743 relacji: Góra Puławska – Sadłowice – Nasiłów – Rz. Wisła – Bochotnica – połączenie do drogi nr 824. System powiązań ponadlokalnych gminy opiera się o drogi powiatowe:

- ✓ nr 2519 L: Bronowice – Dobrosławów – Wojszyn – Nasiłów – droga woj. nr 743,
- ✓ nr 2522 L: droga woj. nr 743 – Kol. Góra Puławska – Janowiec – gr. gminy (Lucimia),
- ✓ nr 2523 L (Stare Ławeczko): granica województwa – Janowiec,
- ✓ nr 2524 L: droga powiatowa nr 2522 L – Janowice – granica województwa (Baryczka),
- ✓ nr 2525 L: Brześce Kolonia – Brześce – granica województwa,
- ✓ nr 2526 L: dojazd do rzeki Wisły w Janowcu.

Powiązania wewnętrzne stanowi sieć dróg gminnych.

Układ komunikacyjny miasta i gminy **Kazimierz Dolny** (gmina o powierzchni 72,49 km^2) składa się z sieci uliczno-drogowej o funkcji lokalnej i międzygminnej. Sieć tę tworzą drogi:

- ✓ aktualne i projektowane drogi wojewódzkie:
  - nr 824 relacji: Żyrzyn – Puławy – Opole Lubelskie – Józefów – Annopol,
  - nr 830 relacji Lublin – Nałęczów – Bochotnica,
  - nr 743 relacji: Góra Puławska – Nasiłów – rzeka Wisła – Bochotnica;
- ✓ drogi powiatowe usytuowane na terenie miasta;
- ✓ drogi gminne o łącznej długości ponad 60 km (w tym na terenie miasta – 34 km).

Przez mierzący 89,63 km^2 obszar gminy **Końskowola** w strefie centralnej przebiega linia kolejowa relacji Lublin – Warszawa ze stacją kolejową w miejscowości Pożóg. Na aktualny układ drogowy gminy składa się sieć wojewódzkich, powiatowych, krajowych i gminnych dróg. W rejonie wsi Chrząchówek–Sielce zlokalizowano węzeł dróg ekspresowych (S17 z obwodnicą miasta Puławy i kierunkiem Radom – Łódź wytyczonej po nowej trasie). Drogi krajowe to droga nr 17 oraz nr 12. Ważnymi osiami komunikacyjnymi są także:

- ✓ droga wojewódzka nr 824 relacji: Żyrzyn – Puławy – Opole Lubelskie – Józefów – Annopol;
- ✓ drogi powiatowe (nr 2501L, nr 2505L, nr 2507L, nr 2508L, nr 2509L, nr 2530L, nr 2532L).

Gmina **Puławy** obejmuje obszar o powierzchni 160,8 km^2. Przez jej tereny przebiegają:

- ✓ droga krajowa nr 12 relacji: gr. państwa – Radom – Puławy – Kurów – gr. państwa,
- ✓ drogi wojewódzkie:
  - nr 738 (Góra Puławska – Kozienice),
  - nr 741 (od drogi nr 738 – Bronowice – Łęka – rz. Wisła – Wólka Gołębska – droga 801),
  - nr 743 (Góra Puławska – Karczunki – Sadłowice – Nasiłów – rz. Wisła – Bochotnkica – droga 824),
  - nr 801 (Warszawa – Karczew – Wilga – Maciejowice – Dęblin – Puławy),
  - nr 840 (Stacja kolejowa Zarzeka – droga nr 801),
  - nr 845 (droga nr 801 – Gołąb Piaski – stacja kolejowa Gołąb),
- ✓ drogi powiatowe: 1437L, 2500L, 2502L, 2503L, 2519L, 2520L, 2521L, 2522L,
- ✓ drogi układu lokalnego, który tworzą drogi gminne o długości 85,2 km.

Przez gminę przebiega połączenie kolejowe Puławy – Dęblin (pośrednio Warszawa – Lublin – granica państwa), której trzy przystanki kolejowe: w Zarzece i Gołębiu leżą w obszarze gminy.

Przez teren gminy **Żyrzyn** (128,73 km^2 powierzchni) przechodzą: droga krajowa nr 17 i droga wojewódzka nr 824 (Annopol – Żyrzyn) oraz drogi powiatowe łączące gminy sąsiednie. Droga wojewódzka Annopol – Żyrzyn będzie realizować powiązania gminy z ośrodkiem powiatowym w Puławach oraz z drogą krajową nr 12 (Radom – Puławy – Lublin). Istotnym atutem gminy jest stosunkowo korzystne położenie i możliwość szybkiego dojazdu do Lublina, Warszawy, Puław i Dęblina. Ważną inwestycją na terenie gminy Żyrzyn wynikającym z polityki państwa, jest budowa drogi ekspresowej S17 o znaczeniu międzynarodowym i krajowym, której przebieg zaplanowano po zachodniej stronie istniejącej drogi krajowej nr 17.

Przez MOF Miasta Puławy wiedzie linia kolejowa Warszawa – Lublin – granica państwa ze stacjami m.in. w samym Mieście Puławy oraz w Gminie Puławy, co przedstawia poniższa mapa.

Rysunek 8 Fragment mapy linii kolejowych w Polsce

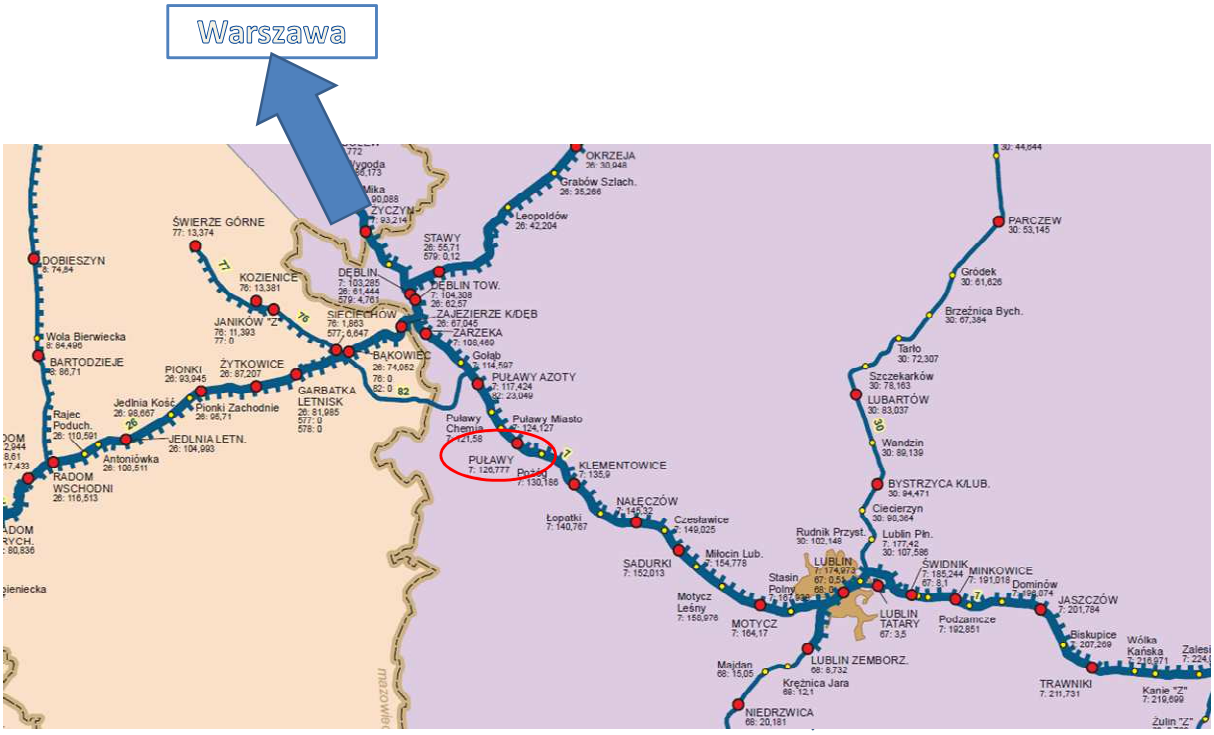

Źródło: http://old.pkp.pl/sites/default/files/mapa_linii_kolejowych_0.pdf

Obecnie trwają prace projektowe w ramach modernizacji linii kolejowej Lublin-Warszawa, która to modernizacja obejmie także odcinek przebiegający przez teren MOF Miasta Puławy.

Dostępność komunikacyjna jest niezwykle istotna dla rozwoju każdej jednostki. Na jej poziom wpływają nie tylko remonty i budowa nowych dróg oraz możliwość korzystania z transportu kolejowego, ale również bliskość lotnisk. MOF Miasta Puławy znajduje się w odległości[4] około 60 km od Portu Lotniczego Lublin-Świdnik i 130 km od lotniska Warszawa Okęcie. Dodatkowo, 30 km od puławskiego obszaru funkcjonalnego mieści się lotnisko wojskowe w Dęblinie. Dzięki trwającej tam inwestycji budowy portu lotniczego, lotnisko to będzie mogło przyjmować samoloty cywilne i będzie udostępniane w nagłych przypadkach, np. jako port zapasowy dla lotniska w Świdniku.

Na poniższej mapie zobrazowano dostępność komunikacyjną obszaru z oznaczeniem najważniejszych planowanych i zakończonych inwestycji w zakresie budowy dróg oraz portów lotniczych.

[4] Wszystkie odległości mierzone są od centrum MOF, tj. od Miasta Puławy (ul. Lubelska)

Rysunek 9 Dostępność komunikacyjna MOF Miasta Puławy

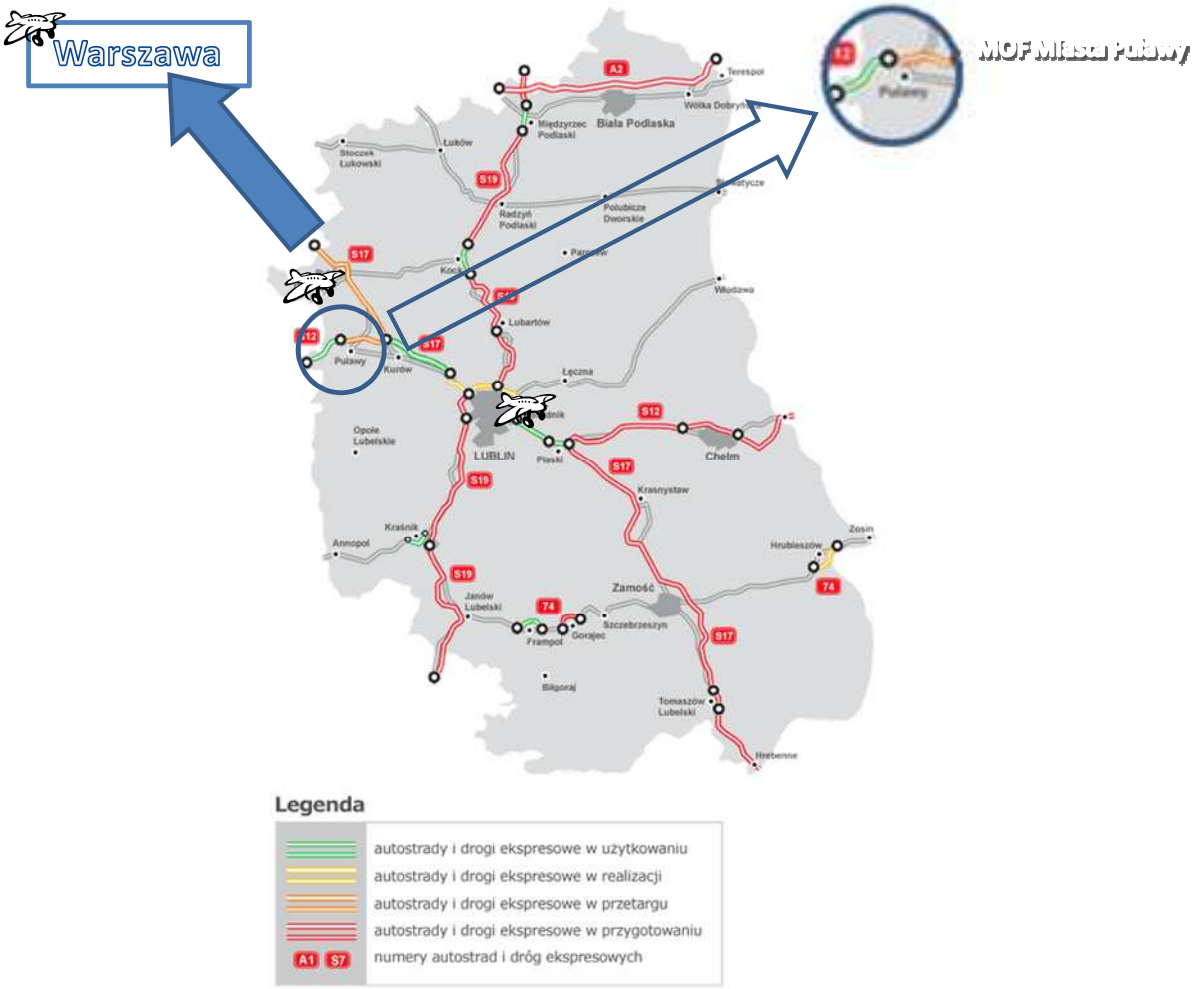

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapy GDDKiA

Aby możliwy był dalszy rozwój MOF konieczne jest stałe aktywne działanie samorządowców na rzecz realizacji kolejnych inwestycji o znaczeniu krajowym mających na celu poprawę dostępności komunikacyjnej, np. budowy dróg ekspresowych.

Najważniejszym obecnie przedsięwzięciem, sprzyjającym poprawie dostępności komunikacyjnej MOF, jest trwający drugi etap budowy obwodnicy Puław, która stanie się fragmentem drogi ekspresowej S12. Na dzień sporządzenia *Strategii* inwestycja ta jest na etapie ogłoszenia przetargu.

Ukończenie budowy obwodnicy Miasta pozwoli na usprawnienie przejazdu z Lublina do Radomia dzięki możliwości ominięcia centrum miasta. Sprawniejszy będzie także ruch tranzytowy przez Polskę do Niemiec i na Ukrainę. Inwestycja ta przyczyni się także do

poprawy przepustowości głównych dróg w mieście (ul. Lubelskiej i Partyzantów), a w konsekwencji również do podniesienia jakości życia mieszkańców.

Rysunek 10 Projektowany II etap obwodnicy Miasta Puławy w ciągu drogi ekspresowej S12

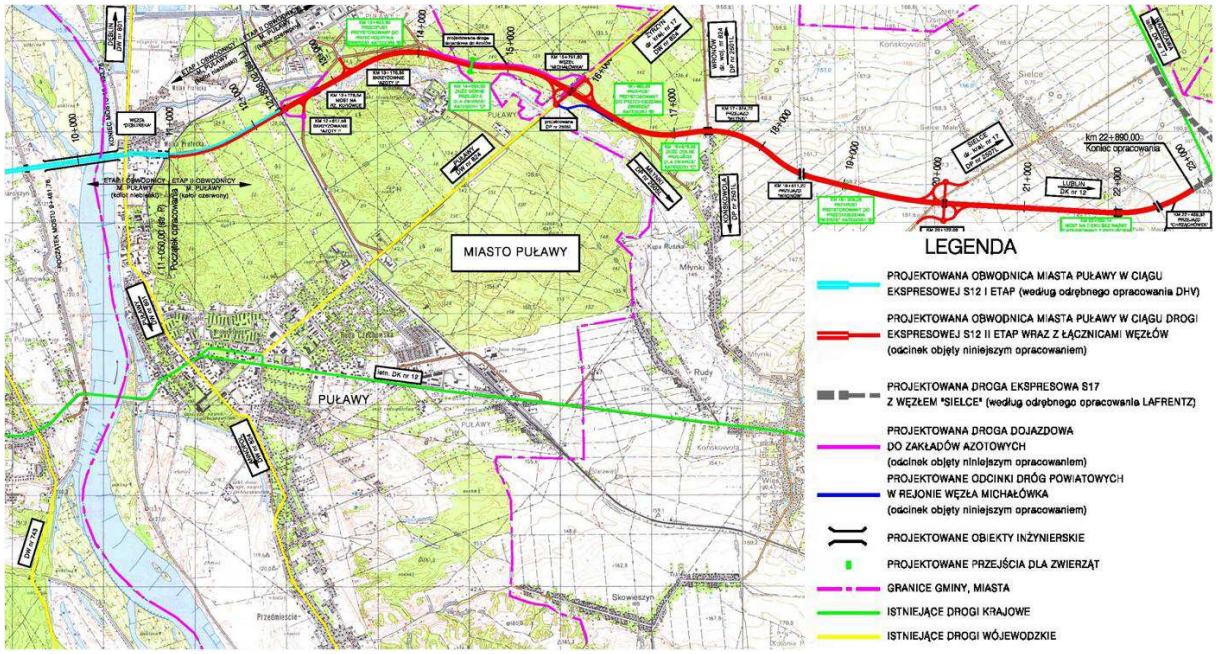

Źródło: Mapa GDDKiA (https://www.gddkia.gov.pl/userfiles/articles/s/s12-obwodnica-pulaw-ii-etap_8060/pulawy_orientacja.jpg)

TRANSPORT ZBIOROWY

Transport zbiorowy w gminie Miasto Puławy i okolicy obsługiwany jest przez dwa przedsiębiorstwa publiczne i kilku prywatnych przewoźników. Podstawowe znaczenie ma Miejski Zakład Komunikacji – Puławy Sp. z o.o. w Puławach. Mniejszą rolę odgrywają transportowe firmy prywatne oraz PKS Puławy.

MZK Puławy Sp. z o.o. jest spółką komunalną gminy Miasto Puławy wskazaną jako Operator publiczny wypełniający zadania gminy.

Rysunek 11 Fragment mapy Miasta Puławy z naniesionymi informacjami o lokalizacji przystanków

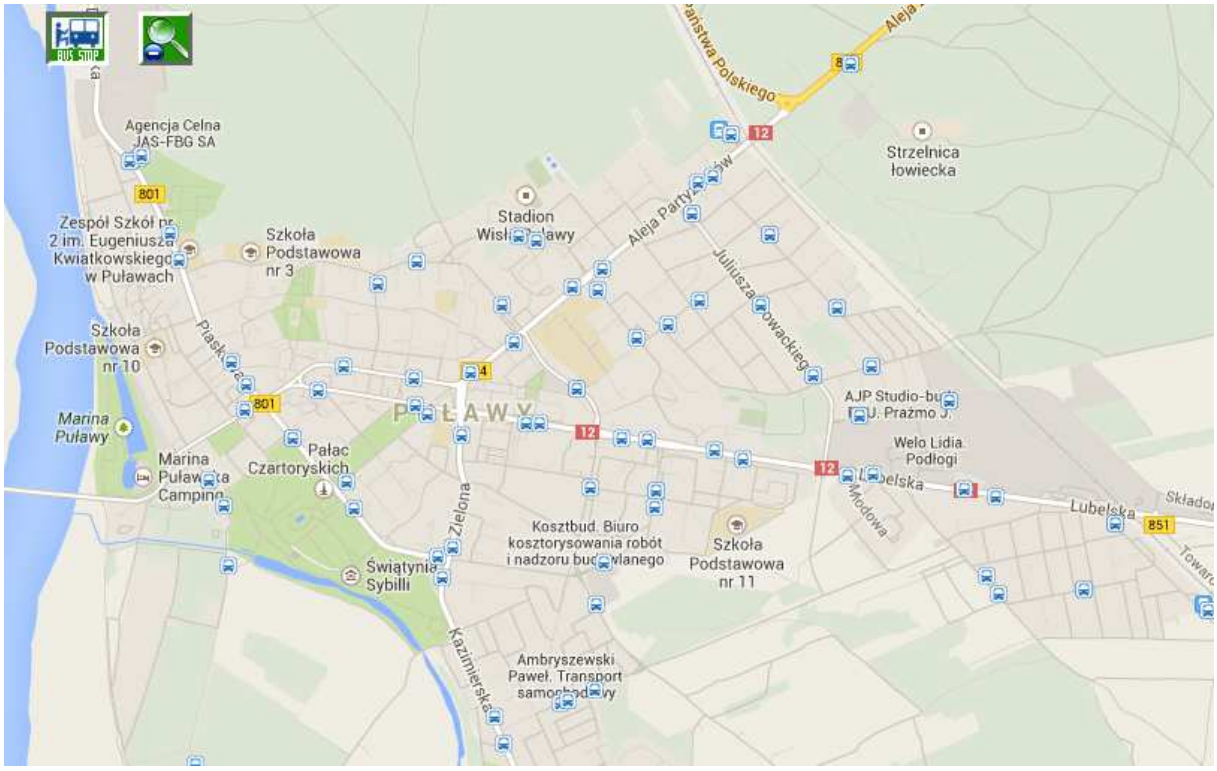

Źródło: http://37.60.24.102:8080/

Obszar posiada dobre skomunikowanie z krajem w zakresie transportu drogowego. Wciąż jednak sieć dróg krajowych i wojewódzkich wymaga nakładów ze względu na ich niedostateczną drożność. Głównym problemem w zakresie ruchu wewnątrz obszaru jest niska jakość dróg o charakterze lokalnym (gminnych i powiatowych) na terenie pozamiejskim.

II.2.5. Turystyka i rekreacja

Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Puławy odgrywa istotną rolę w rozwoju funkcji turystyczno-rekreacyjnej regionu lubelskiego. Na jego terenie znajduje się wiele atrakcji turystycznych i obiektów rekreacyjnych. Do najważniejszych i najbardziej rozpoznawalnych walorów, obejmujących cały (lub prawie cały) obszar zaliczyć należy:

1) położenie na terenie Krainy Lessowych Wąwozów,
2) położenie w obrębie Kazimierskiego Parku Krajobrazowego i w jego otulinie,
3) Trójkąt Turystyczny Kazimierz Dolny – Nałęczów – Puławy,
4) walory rzeki Wisły.

KRAINA LESSOWYCH WĄWOZÓW

Kraina Lessowych Wąwozów położona jest w zachodniej części województwa lubelskiego i obejmuje swym zasięgiem tereny następujących gmin: Janowca, Kazimierza Dolnego, Karczmisk, Końskowoli, Puław, Nałęczowa, Opola Lubelskiego, Poniatowej, Wąwolnicy, Wojciechowa i Miasta Puławy. Spośród sześciu gmin należących do MOF, tylko jedna (Żyrzyn) nie znajduje się w obrębie Krainy Lessowych Wąwozów.

Nazwa Krainy Lessowych Wąwozów nawiązuje do charakterystycznego dla tego terenu – największego w Europie – skupiska wąwozów lessowych. Jest to wyjątkowy, poprzecinany jarami i wąwozami obszar, na którym występuje wiele rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Fotografia 1 Wąwóz lessowy w Krainie Lessowych Wąwozów

Źródło: http://www.kraina.org.pl/gminy_id_670.html

Miasto Puławy wraz ze swoim obszarem funkcjonalnym zajmuje ważne miejsce w rozwoju turystyki w Krainie Lessowych Wąwozów, wpisując się ze swoją ofertą w takie produkty turystyczne jak: „Sztuka odpoczynku", „Sielska Kraina", czy „Kraina Smaku" [5].

Oceniając znaczenie MOF w rozwoju funkcji turystycznej KLW należy porównać gminy MOF z pozostałymi położonymi na terenie Krainy. Analizie porównawczej poddano następujące elementy walorów turystycznych:

- ✓ walory przyrodnicze,
- ✓ walory kulturowe,
- ✓ atrakcje,

[5] Patrz: *Analiza potencjału turystycznego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy*

- ✓ baza noclegowa,
- ✓ baza gastronomiczna,
- ✓ dostępność komunikacyjna.

Wyniki analizy powyższych czynników przedstawiają poniższe mapy.

Rysunek 12 Analiza przestrzenna walorów turystycznych Krainy Lessowych Wąwozów

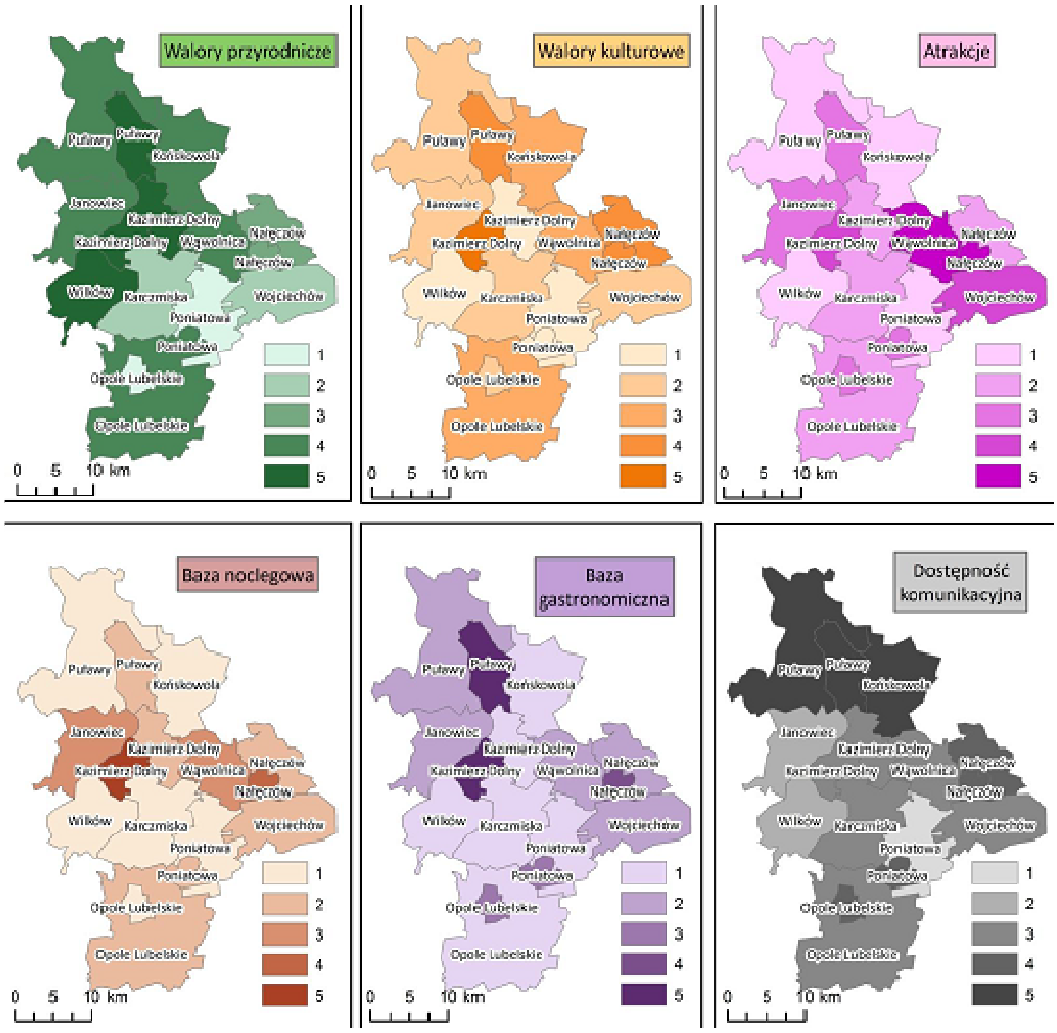

Źródło: Strategia funkcjonalno-przestrzenna rozwoju turystyki Krainy Lessowych Wąwozów

Na podstawie powyższego, można powiedzieć, że Kraina Lessowych Wąwozów, w tym także MOF, jest wewnętrznie zróżnicowana pod względem walorów turystycznych. Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Puławy cechuje się wysokimi walorami przyrodniczymi i dosyć wysoką dostępnością komunikacyjną. Biorąc pod uwagę wszystkie przeanalizowane cechy możliwe jest określenie warunków rozwoju turystyki poszczególnych gmin.

Rysunek 13 Warunki rozwoju turystyki w gminach Krainy Lessowych Wąwozów

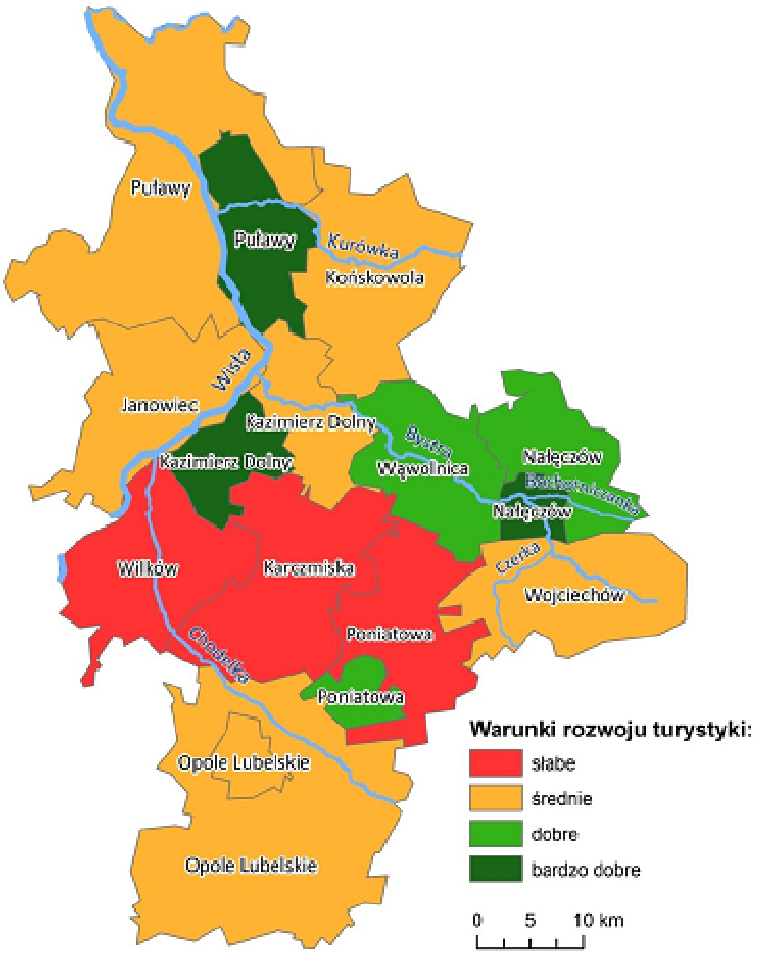

Źródło: Strategia funkcjonalno-przestrzenna rozwoju turystyki Krainy Lessowych Wąwozów

Analiza potencjału turystycznego w poszczególnych gminach Krainy wskazuje na najlepsze warunki rozwoju turystyki Miasta Puławy, Miasta Kazimierz Dolny oraz Miasta Nałęczów. Pozostałe gminy MOF (wraz z obszarem wiejskim Gminy Kazimierz Dolny) dysponują średnimi sumarycznymi warunkami rozwoju turystyki.

KAZIMIERSKI PARK KRAJOBRAZOWY

W obszarze Kazimierskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny znajduje się 11 gmin, w tym pięć z MOF (Miasto Puławy, Gmina Janowiec, Gmina Kazimierz Dolny, Gmina Końskowola oraz Gmina Puławy).

Rysunek 14 Położenie Kazimierskiego Parku Krajobrazowego

Źródło: http://kazimierskiparkk.wordpress.com/polozenie/

KPK w całości jest położony na obszarze Krainy Lessowych Wąwozów. Odznacza się zatem ponadprzeciętnymi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi. Znajduje się tam unikalna w skali Europy gęsta sieć wąwozów i głębocznic lessowych.

Bardzo ważne są tam również unikalne walory kulturowe. W jego centrum znajduje się miasteczko Kazimierz Dolny, które w całości wraz z otaczającym je krajobrazem uznane zostało za zespół zabytkowy o randze międzynarodowej oraz – rozporządzeniem Prezydenta RP – za Pomnik Historii.

TRÓJKĄT TURYSTYCZNY KAZIMIERZ DOLNY – NAŁĘCZÓW – PUŁAWY

Trójkąt Turystyczny Kazimierz Dolny – Nałęczów – Puławy swym zasięgiem obejmuje łącznie 12 gmin, w tym 11 gmin z powiatu puławskiego i jedną z powiatu lubelskiego. Wszystkie gminy tworzące MOF wchodzą także w skład Trójkąta Turystycznego będącego swoistą „perłą Lubelszczyzny". Na jego obszarze znajdują się trzy wiodące ośrodki turystyczne, tj. Miasto i Gmina Kazimierz Dolny, Miasto i Gmina Nałęczów oraz Miasto Puławy. Mają one charakter ponadkrajowy. Ponadto Gmina Janowiec pretenduje do roli ośrodka o znaczeniu ponadregionalnym.

MOF Miasta Puławy – w całości znajdujący się na terenie Trójkąta Turystycznego – pełni w nim ważną funkcję centrum turystyczno-rekreacyjnego, przede wszystkim ze względu na unikatowe walory przyrodniczo-krajobrazowe oraz liczne obiekty zabytkowe.

WALORY RZEKI WISŁY

Wisła – *Królowa Polskich Rzek* – dzieli obszar Miasta Puławy oraz jego MOF na dwie części, łącząc go jednocześnie w atrakcyjny turystycznie teren o wyjątkowych walorach krajobrazowych. Bezpośredni dostęp do rzeki ma – oprócz Miasta Puławy – także Gmina Janowiec, Gmina Kazimierz Dolny oraz Gmina Puławy, przy czym ta ostatnia podzielona jest przez Wisłę na dwie części (lewo i prawobrzeżną). Jest to fenomen w skali całego kraju, bowiem jest bardzo niewiele gmin, jak Warszawa czy Kraków, przez które przepływa największa z polskich rzek, a Gmina Puławy jest jedyną taką gminą wiejską.

Okolice Kazimierza Dolnego i Janowca znajdują się w obszarze mezoregionu Małopolskiego Przełomu Wisły. Jest to teren chroniony o wyjątkowych walorach przyrodniczych i krajobrazowych.

Fotografia 2 Małopolski Przełom Wisły w okolicy Kazimierza Dolnego

Źródło: http://podroze.gazeta.pl/podroze/5,114158,13347605,Polska__Miejsca__ktore_warto_zobaczyc__GALERIA_40.html?i=19

Atrakcje związane z Wisłą to przede wszystkim przeprawy promem z Janowca do Kazimierza Dolnego oraz spływy kajakowe organizowane na różnych jej odcinkach. Do dyspozycji

mieszkańców i turystów są dwa promy: „Janowiec" (kursuje na trasie Janowiec – Kazimierz Dolny) oraz „Serokomla" (kursuje na trasie Nasiłów – Bochotnica). Spływ kajakowy Wisłą możliwy jest natomiast na czterech trasach: Janowiec – Puławy, Kazimierz Dolny – Puławy, Kazimierz Dolny – Dęblin oraz Puławy – Dęblin.

Pomimo licznych walorów łączących wszystkie gminy MOF, należy podkreślić, że każda gmina jest inna i wszystkie dysponują unikalnymi walorami turystycznymi, co dodatkowo czyni obszar atrakcyjniejszym pod względem turystycznym.

Każdą gminę wyróżniają przede wszystkim zabytki. W poniższej tabeli zestawiono najbardziej charakterystyczne dla każdej jednostki zabytki i miejsca o takim charakterze.

Gmina	Zabytki
Miasto Puławy	• Zespół Pałacowo-Parkowy z Pałacem Czartoryskich, • Kościół pw. Wniebowzięcia NMP
Gmina Janowiec	• Ruiny Zamku w Janowcu, • Kościół pw. św. Stanisława bp. m. i św. Małgorzaty, • Zespół zamkowy, obejmujący m.in.: Dwór z Moniak, stodołę z Wylągów, spichlerz z Podlodowa
Gmina Kazimierz Dolny	• Rynek w Kazimierzu Dolnym, • Kościół pw. św. Anny, • Kamienice pod św. Mikołajem i św. Krzysztofem, • Ruiny Zamku, • Kościół farny, • Kamienica Celejowska
Gmina Końskowola	• Kościół farny pw. Znalezienia Krzyża Świętego i św. Andrzeja Apostoła, • Kościół szpitalny pw. św. Anny i św. Marka Ewangelisty, • Dwór Tęczyńskich, • Spichlerz w zespole folwarcznym, • Holendernia w zespole folwarcznym, • Budynek dawnej szkoły (obecnie ŚDS), • Ratusz
Gmina Puławy	• Kościół pw. św. Wojciecha w Górze Puławskiej, • Kościół pw. Wniebowzięcia NMP, św. Floriana i św. Katarzyny w Gołębiu
Gmina Żyrzyn	• Zespół kościoła parafialnego pw. św. Ap. Piotra i Pawła w Żyrzynie, • Zespół pałacowy w Żyrzynie

Źródło: Opracowanie własne

Analiza potencjału turystycznego MOF Miasta Puławy **wskazuje na duże znaczenie MOF w skali regionu pod względem walorów turystyczno-rekreacyjnych, przede wszystkim dzięki położeniu w obszarze Krainy Lessowych Wąwozów, Kazimierskiego Parku Krajobrazowego, Trójkąta Turystycznego Kazimierz Dolny – Nałęczów – Puławy oraz wykorzystaniu walorów rzeki Wisły. Istotna jest przy tym wielość zabytków i historyczny charakter obszaru, w tym przede wszystkim Kazimierza Dolnego i Janowca.**

W obszarze turystyki stosunkowo niewielka jest rola Miasta Puławy, stanowiącego przecież centrum MOF. Brak jest wspólnego produktu turystycznego, który łączyłby wszystkie gminy objęte MOF wyróżniając tym samym obszar na tle regionu i kraju.

II.2.6. Edukacja i kultura

OŚWIATA

Zgodnie z ustawą o samorządzie terytorialnym do zadań własnych gminy w obszarze edukacji należy zakładanie i prowadzenie przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów z wyłączeniem placówek specjalnych. Analiza systemu edukacji MOF ograniczona zatem została wyłącznie do tych trzech poziomów nauczania.

Na poziom rozwoju systemu edukacji wpływają następujące czynniki:

- ✓ dostępność szkół i innych placówek oświatowych, mierzona liczbą szkół, a także dzieci przypadających na jedną placówkę odpowiedniego poziomu,
- ✓ wyposażenie placówek edukacyjnych,
- ✓ jakość nauczania na wszystkich poziomach.

Sieć placówek funkcjonujących na terenie MOF Miasta Puławy tworzy:

- ✓ 2 żłobki (w tym: żłobek niepubliczny oraz żłobek publiczny, na który składa się sześć oddziałów) i jeden klub dziecięcy,
- ✓ 42 placówki wychowania przedszkolnego, w tym: 21 oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, 19 przedszkoli i 2 punkty przedszkolne,
- ✓ 27 szkół podstawowych i 15 gimnazjów,
- ✓ 23 szkoły ponadgimnazjalne (bez szkół specjalnych).

Tabela 8 Stan bazy edukacyjnej MOF Miasta Puławy w 2012 roku

Wyszczególnienie	Liczba jednostek ogółem, w tym:	*prowadzone przez jednostki samorządu gminnego*	Liczba osób korzystających
Żłobki*	3	*1*	255
Przedszkola**	42	*19*	2 582
Szkolnictwo podstawowe	30	*27*	4 770
Szkolnictwo gimnazjalne	16	*11*	2 672
Szkolnictwo ponadgimnazjalne***	23	*3*	4 577

**Żłobki i kluby dziecięce*

***Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, przedszkola i punkty przedszkolne*

****Licea profilowane dla młodzieży (1), technika dla młodzieży (7), technika uzupełniające dla młodzieży (1), zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (6), licea ogólnokształcące dla młodzieży (8)*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Od 1997 roku na terenie Puław funkcjonuje także Puławska Szkoła Wyższa, prowadząca edukację na studiach I stopnia (licencjackich) na kierunkach administracja, ekonomia, fizjoterapia oraz pedagogika, a także na studiach podyplomowych.

Nauka języków obcych

Na terenie MOF Miasta Puławy w 2012 roku w szkołach podstawowych, gimnazjach oraz w szkołach ponadgimnazjalnych i policealnych obowiązkowo języków obcych uczyło się 18 776 dzieci i młodzieży. Najbardziej popularnymi językami są angielski i niemiecki, przy czym pierwszy z nich nauczany jest we wszystkich gminach MOF na poziomie szkół podstawowych. W ofercie szkół wyższych stopni (gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych) z obszaru Miasta Puławy jest także język niemiecki, rosyjski, hiszpański, łaciński i francuski. W pozostałych gminach MOF drugim – obok angielskiego – językiem nauczanym w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych jest język niemiecki. Wyjątek stanowi tu Gmina Puławy, gdzie językiem dodatkowym jest rosyjski.

Na poniższym wykresie przedstawiono liczbę dzieci i młodzieży uczących się obowiązkowo poszczególnych języków obcych w szkołach podstawowych, gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych w MOF w 2012 roku.

Wykres 13 Liczba uczniów uczących się obowiązkowo języków obcych w szkołach MOF w 2012 roku w podziale na poszczególne języki

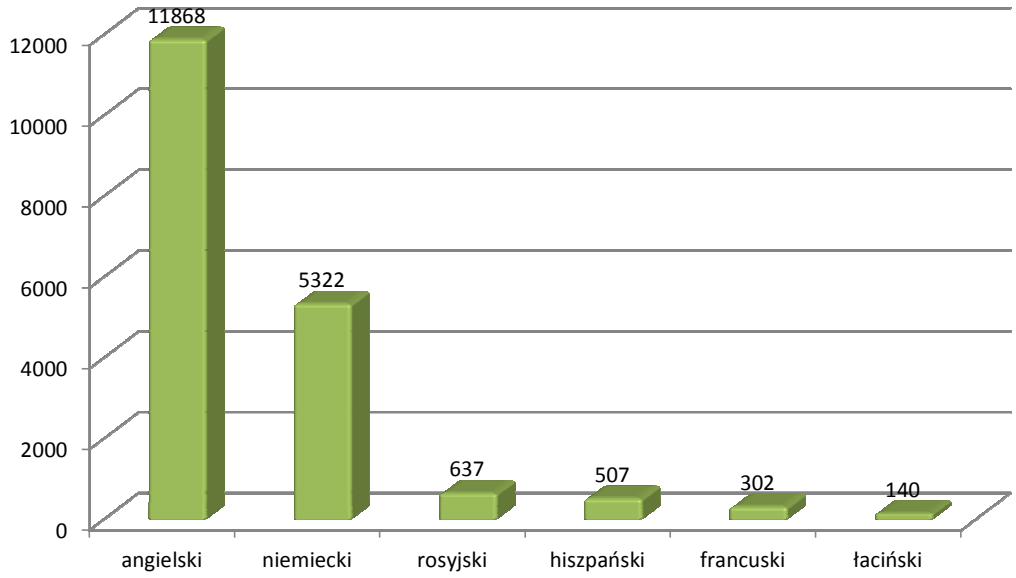

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Istotnym wyzwaniem wspólnot samorządowych tworzących MOF jest ciągłe podnoszenie jakości kształcenia i wychowania w placówkach oświatowych zlokalizowanych na ich terenie przy jednoczesnym stałym dostosowywaniu programów kształcenia do potrzeb lokalnych społeczności. Działaniom tym towarzyszyć również powinno stałe podnoszenie standardów wyposażenia szkół.

Do podstawowych problemów w tym zakresie zaliczyć należy występujący nie tylko na terenie MOF, ale również całego kraju niż demograficzny, który wymusza podejście do racjonalizacji systemu szkolnictwa polegające na likwidacji bądź restrukturyzacji niektórych placówek i centralizacji szkolnictwa w większym ośrodku.

KULTURA

Do podstawowych instytucji, wokół których skupia się działalność kulturalna gmin, należą przede wszystkim gminne ośrodki i centra kultury, a także domy kultury. Niemal w każdej gminie funkcjonuje przynajmniej jedna tego typu instytucja.

W centrum instytucji kultury w MOF znajduje się Puławski Ośrodek Kultury „Dom Chemika". Jest to główny, a jednocześnie największy ośrodek kultury w Puławach i w powiecie puławskim. Oferuje on liczne formy spędzania wolnego czasu, organizuje różnego rodzaju imprezy, koncerty, spektakle teatralne i kabaretowe, pokazy filmów, itp. Funkcjonują w nim zespoły amatorskiego ruchu artystycznego: Zespół Pieśni i Tańca "Powiśle", Zespół Baletowy

"Etiuda", Studio Tańca "Pokus", Puławski Teatr Amatora, Teatr Lalek "Muchomor", teatr młodzieżowy SPUT², zespół wokalny seniorek "Puławianki". Pod kierunkiem doświadczonych i wykwalifikowanych instruktorów rozwijają swe umiejętności wokaliści i recytatorzy. Działają tu również koła zainteresowań i kluby: Klub Twórców Ludowych, Klub Seniora, Uniwersytet Trzeciego Wieku, Pracownia Edukacji Plastycznej.

Wśród pozostałych instytucji kultury wymienić należy:

- ✓ biblioteki,
- ✓ muzea,
- ✓ kina,
- ✓ teatr.

Tabela 9 Instytucje kultury funkcjonujące w poszczególnych gminach MOF

Wyszczególnienie	Ośrodki kultury	Biblioteki i filie	Muzea	Kina
Miasto Puławy	5	11	2	1
Gmina Janowiec	1	1	1	0
Gmina Kazimierz Dolny	1	2	6	0
Gmina Końskowola	1	1	0	0
Gmina Puławy	1	4	1	0
Gmina Żyrzyn	0	4	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz informacji UM Puławy

Funkcja kulturalna gminy uzależniona jest w znaczącym stopniu od potencjału jednostki (finansowego i organizacyjnego) oraz popytu na usługi zgłaszanego zarówno przez mieszkańców, jak i turystów. Potencjał poszczególnych gmin MOF w zakresie organizacji życia kulturalnego oraz zapotrzebowanie na tego typu usługi określić można za pomocą liczby odbywających się imprez oraz liczby ich uczestników.

Tabela 10 Liczba imprez i ich uczestników w gminach MOF w latach 2007-2012

Wyszczególnienie	Imprezy ogółem				Uczestnicy imprez ogółem			
	2007	2009	2011	2012	2007	2009	2011	2012
Miasto Puławy	573	494	568	220	105 613	112 960	141 036	60 732
Gmina Janowiec	24	17	48	42	570	475	2075	920
Gmina Kazimierz Dolny	20	33	73	4	340	1 490	3 521	80
Gmina Końskowola	85	77	88	133	31 318	21 750	25 350	31 500
Gmina Puławy	23	38	46	38	1 180	1 490	2 300	3 615
Gmina Żyrzyn	9	12	18	18	2 700	4 800	7 200	8 100
RAZEM	**734**	**671**	**841**	**455**	**141 721**	**142 965**	**181 482**	**104 947**
zmiana		*-9%*	*25%*	*-46%*		*1%*	*27%*	*-42%*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS oraz informacji gmin

Funkcja kulturalna MOF skupia się głównie w samym Mieście jako centrum subregionu. Rola pozostałych gmin jest w tym zakresie odpowiednio mniejsza.

II.2.7. Gospodarka odpadami

Zgodnie z ustawą z dn. 13.09.1996 o utrzymaniu czystości i porządku w gminach[6] utrzymanie porządku i czystości w gminach należy do zadań własnych gminy. Unieszkodliwianiem odpadów komunalnych z terenów gmin należących do MOF – na mocy zapisów Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami – zajmuje się Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych Sp. z o.o. w Puławach (ZUOK). Od 31 marca 2007 roku operatorem odpowiedzialnym za odzysk i unieszkodliwienie odpadów komunalnych jest Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Puławach (ZUK), co oznacza, iż zarządza on Zakładem Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych. Właścicielem ZUK jest w 100% gmina Miasto Puławy.

ZUOK wybudowany został w latach 1999-2001 przy ul. Dęblińskiej 96 w Puławach. W latach 2000-2001 rozbudowano go zwiększając przepustowość instalacji do 22 000 Mg/rok. Obecnie trwa realizacja projektu pn. *„Rozbudowa i modernizacja Zintegrowanego Systemu Gospodarki Odpadami dla Miasta Puławy i gmin ościennych poprzez rozbudowę i modernizację ZUOK w Puławach”*. Po zakończeniu projektu nastąpi zwiększenie przepustowości istniejącej linii technologicznej sortowni odpadów do 30.000 Mg/rok w systemie jednozmianowym, a docelowo do 45.000 Mg/rok w systemie półtorazmianowym.

Organizacja systemu odbioru odpadów należących do MOF zaprezentowana została w poniższej tabeli.

Tabela 11 System gospodarki odpadami w gminach należących do MOF Miasta Puławy

Lp.	Gmina	Podmiot odbierający odpady komunalne	Adres PSZOK
1.	Gmina Miasto Puławy	konsorcjum firm: - Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Puławach, - Przedsiębiorstwo Wywozu Nieczystości Stałych „ALMAX” Sp. z o.o. z Radomia	Puławy, ul. Dęblińska 2
2.	Gmina Puławy	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Puławach	Puławy, ul. Dęblińska 2
3.	Gmina Końskowola	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Puławach	Końskowola, ul. Pożowska 2a
4.	Gmina Kazimierz Dolny	konsorcjum firm: - Przedsiębiorstwo Wywozu Nieczystości Stałych „ALMAX” Sp. z o.o. z Radomia - Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Puławach,	Bochotnica, ul. Kazimierska
5.	Gmina Janowiec	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Puławach	Janowiec, ul. Osiedle Szkolne 5c
6.	Gmina Żyrzyn	Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Puławach	Żyrzyn ul. Powstania Styczniowego 15

Źródło: Informacje gmin należących do MOF Miasta Puławy

[6] Dz. U. 1996 Nr 132 poz. 622 ze zm.

II.2.8. Planowanie przestrzenne

Polityka przestrzenna gminy wyznaczana jest poprzez Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego. W poniższej tabeli zawarto informacje na temat aktualności Studiów oraz Miejscowych Planów w poszczególnych gminach wraz ze wskazaniem stopnia pokrycia gminy Miejscowymi Planami.

Tabela 12 Aktualność dokumentów planistycznych oraz stopień pokrycia Miejscowymi Planami poszczególnych gmin, tworzących MOF (stan na 31 XII 2012)

Gmina	Stan posiadania oraz aktualność Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego	Liczba Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego	Stopień pokrycia gminy Miejscowymi Planami Zagospodarowania Przestrzennego
Miasto Puławy	Posiada, ale Studium jest w trakcie zmiany	55	50,2%
Janowiec	Posiada, ale Studium jest w trakcie zmiany	5	100%
Kazimierz Dolny	Posiada, ale Studium jest w trakcie zmiany	2	100%
Końskowola	Posiada, ale Studium jest w trakcie zmiany	6	100%
Puławy	Posiada aktualne Studium	5	100%
Żyrzyn	Posiada aktualne Studium	1	94,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z badania „Planowanie przestrzenne w gminach" Ministerstwa Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej w Warszawie oraz „Analizy spójności rozwiązań planistycznych"

Miasto Puławy w aktywny sposób dostosowuje posiadane przez siebie dokumenty planistyczne do oczekiwań społecznych, w szczególności związanych z rozwojem przedsiębiorczości i funkcji mieszkaniowych.

Na poniższych wykresach zaprezentowano łączną powierzchnię (w ujęciu procentowym) przeznaczenia terenów obowiązujących w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin.

Wykres 14 Odsetek powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w gminie Miasto Puławy z przeznaczeniem na poszczególne rodzaje terenów (stan na 31 XII 2012)

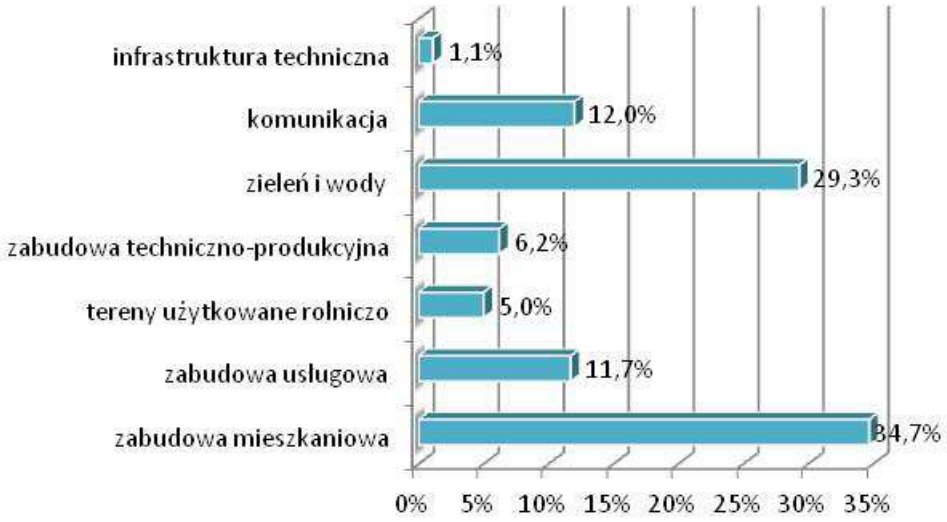

Źródło: „Analiza spójności rozwiązań planistycznych"

W 2013 roku Rada Miasta Puławy uchwaliła Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego, obejmujący ok. 10% powierzchni Miasta, w którym znaczna część terytorium przeznaczona została na realizację funkcji produkcyjnych. Wpłynęło to istotnie na wzrost znaczenia zabudowy techniczno-produkcyjnej.

Wykres 15 Odsetek powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w Gminie Janowiec z przeznaczeniem na poszczególne rodzaje terenów (stan na 31 XII 2012)

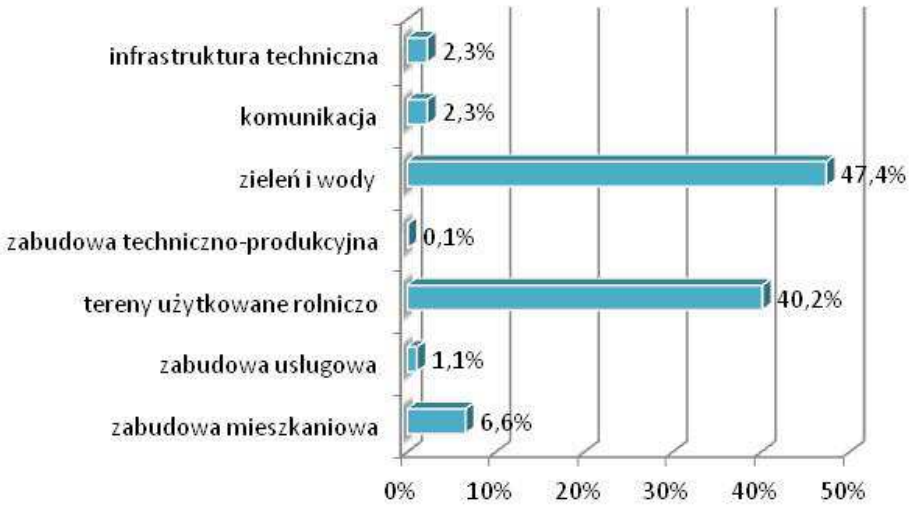

Źródło: „Analiza spójności rozwiązań planistycznych"

Wykres 16 Odsetek powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w Gminie Kazimierz Dolny z przeznaczeniem na poszczególne rodzaje terenów (stan na 31 XII 2012)

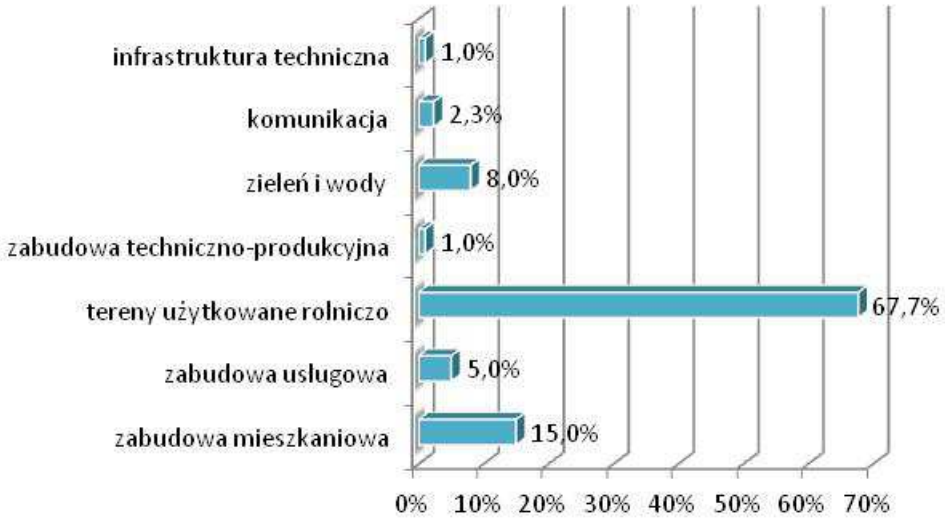

Źródło: „Analiza spójności rozwiązań planistycznych”

Wykres 17 Odsetek powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w Gminie Końskowola z przeznaczeniem na poszczególne rodzaje terenów (stan na 31 XII 2012)

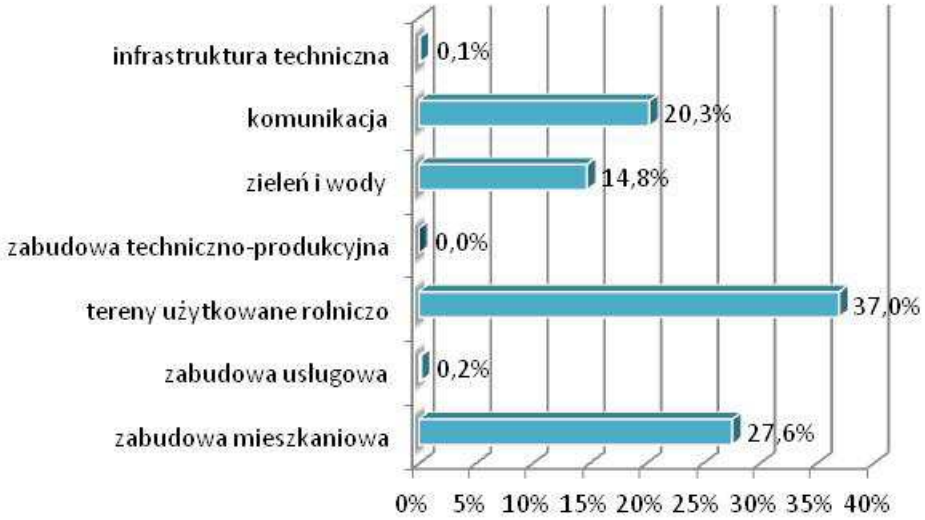

Źródło: „Analiza spójności rozwiązań planistycznych”

Wykres 18 Odsetek powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w Gminie Puławy z przeznaczeniem na poszczególne rodzaje terenów (stan na 31 XII 2012)

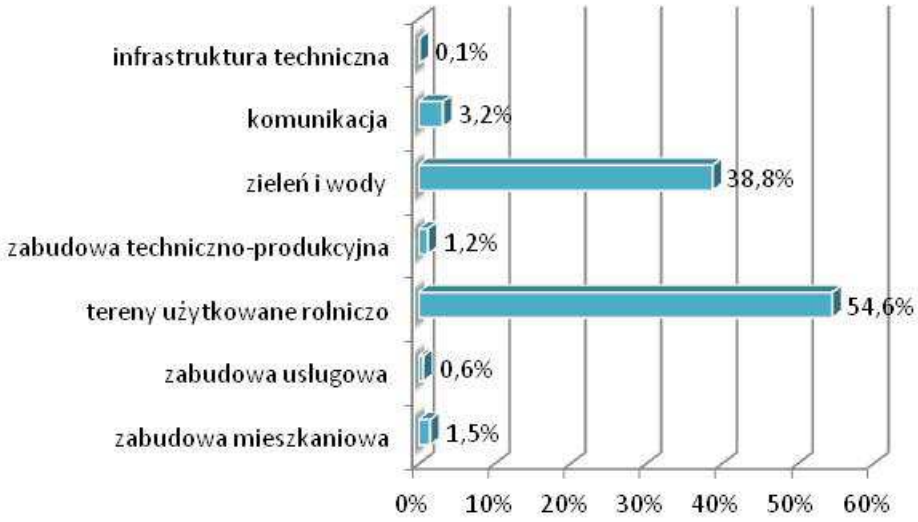

Źródło: „Analiza spójności rozwiązań planistycznych"

Wykres 19 Odsetek powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w Gminie Żyrzyn z przeznaczeniem na poszczególne rodzaje terenów (stan na 31 XII 2012)

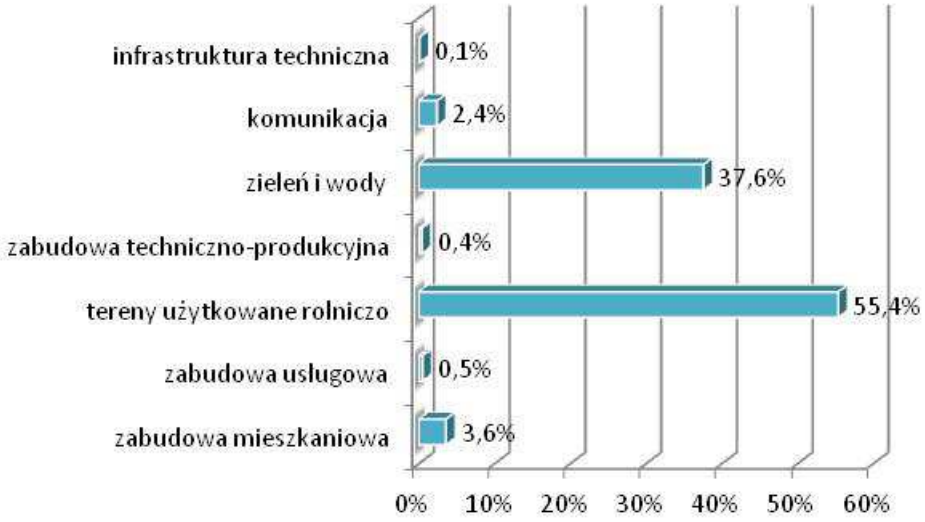

Źródło: „Analiza spójności rozwiązań planistycznych"

Na podstawie informacji zawartych w powyższych wykresach możliwa jest charakterystyka polityki przestrzennej prowadzonej przez poszczególne gminy oraz wskazanie aktualnie obranych kierunków działań. Miasto Puławy jako ośrodek o znaczeniu nie tylko regionalnym,

ale i krajowym, koncentruje rynek pracy pozarolniczej. Jest również atrakcyjnym ośrodkiem pod względem przyrodniczym i kulturowym. Wysoki udział zabudowy mieszkaniowej wskazuje na dobrze rozwiniętą tkankę miejską.

Polityka przestrzenna prowadzona przez pozostałe gminy jest zgoła odmienna. Kierunki rozwoju pozostałych gmin determinowane były głównie przez politykę agrarną, o czym świadczy wysoki udział terenów użytkowanych rolniczo. Również wysoki jest odsetek terenów zieleni i wód, co wskazuje na wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe obszaru.

W poniższej tabeli wskazane zostały obrane przez poszczególne gminy kierunki działań w obszarze prowadzonej przez nie polityki przestrzennej.

Tabela 13 Kierunki działań w polityce przestrzennej gmin tworzących MOF

Gmina	Obrane kierunki działań
Miasto Puławy	• zwiększenie atrakcyjności Puław dla lokalizacji różnych form biznesu, • zwiększenie dostępności Puław w skali regionu i kraju, • stworzenie przyjaznej i atrakcyjnej przestrzeni dla obecnych i przyszłych mieszkańców miasta, poprzez rewitalizację i modernizację istniejących zespołów mieszkaniowych oraz realizacje nowych, • zwiększenie zasobów budownictwa komunalnego dla racjonalnej i samodzielnej polityki mieszkaniowej związanej z potrzebami wspólnoty samorządowej.
Janowiec	• kształtowanie układu osadniczego, obejmujące rozwój sieci osadniczej, z uwzględnieniem uwarunkowań przyrodniczych i kulturowych, • aktywizacja gospodarcza gminy, zapewniająca trwałe podstawy stabilizacji dochodów ludności oraz rozwój bazy ekonomicznej, przez wykorzystanie walorów położenia gminy i predyspozycji naturalnych, • budowa bazy infrastruktury społecznej i komunalnej, z uwzględnieniem ilościowego wzrostu ludności w Janowcu i Oblasach oraz jakościowego rozwoju gminy, • budowa systemów infrastruktury technicznej. • tworzenie systemu ekologicznego i poprawa struktury przyrodniczo-przestrzennej gminy.
Kazimierz Dolny	• zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej oraz rozwoju gospodarczego poprzez rozwijanie podstawowej infrastruktury (tj. rozbudowa infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, utylizacja odpadów, lokalizacja potencjalnych inwestycji turystycznych), • rozwijanie lokalnej gospodarki w oparciu o potencjał środowiskowy i kulturowy (tj. poprawa środowiska naturalnego, wykorzystanie środowiska i dziedzictwa jako waloru rozwojowego), • rozwój zasobów ludzkich i zapewnienie bezpieczeństwa społecznego (tj. zagospodarowanie miasta i gminy, uwzględniające potrzeby lokalizacji zespołów mieszkaniowych i ich rodzajów, działalności rekreacyjno - wypoczynkowej, usługowej),

Gmina	Obrane kierunki działań
	• dobre zarządzanie gminą (zasad rozwiązywania problemów związanych z układem komunikacyjnym i infrastrukturą techniczną)
Końskowola	• poprawa warunków i jakości życia mieszkańców (tj. poprawa jakości usług publicznych w ramach ochrony zdrowia, warunków socjalno-bytowych oraz usług komunalnych, projekty kompleksowego uzbrojenia terenu pod inwestycje, opracowanie systemu zachęt dla inwestorów), • rozwój infrastruktury technicznej (rozbudowa i remonty infrastruktury drogowej, poprawa stanu układu komunikacyjnego, poprawa bezpieczeństwa na drogach), • poprawa środowiska przyrodniczego (rozbudowa i remonty infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej), • poprawa otoczenia kulturowego, turystycznego, sportowego (m.in.: zabudowa bazy sportowej i turystycznej w celu promocji i rozwoju, rozwój usług na rzecz agroturystyki, działania promocyjne mające na celu zwiększenie atrakcyjności gminy), • poprawa warunków nauczania w placówkach oświatowych (optymalizacja rozmieszczenia placówek oświatowych oraz wspieranie rozwoju sieci przedszkoli publicznych i niepublicznych).
Puławy	• aktywizacja ekonomiczna obszaru gminy (tj. rozwój funkcji podnoszących atrakcyjność turystyczno-wypoczynkową gminy, wykorzystanie związków funkcjonalnych aglomeracji puławskiej w promocji korzyści lokalizacyjnych dla funkcji mieszkalnych i rekreacyjnych, wykorzystanie uwarunkowań i potencjałów rozwoju tego obszaru, w tym korzyści położenia podmiejskiego oraz walorów rekreacyjnych, inwestowanie i działania w sferze przedsiębiorczości, biznesu, obsługi, gospodarki żywnościowej), • podniesienie standardów życia i zamieszkiwania ludności (tj. poprawa warunków mieszkaniowych oraz stworzenie możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, poprawa obsługi oraz dostępności usług, w tym szczególnie publicznych, poprawa atrakcyjności programu zagospodarowania w infrastrukturze społecznej i technicznej ośrodków lokalnych oraz większych miejscowości wiejskich, zwiększenie oferty miejsc pracy pozarolniczej na obszarze gminy, podnoszenie kultury i wzbogacanie szans kulturowych obszaru), • wzmocnienie wyposażenia gminy w program zagospodarowania o randze ponadlokalnej w zakresie usług i bazy ekonomicznej (tj. budowa obiektów użyteczności publicznej, urozmaicenie struktury gminy o strefy i ośrodki rozwoju różnego rodzaju biznesu i przedsiębiorczości, eliminowanie obiektów i zagospodarowania substandardowego), • minimalizacja istniejących i potencjalnych konfliktów ekologicznych w tym szczególnie poprawę skuteczności ochrony oraz racjonalności wykorzystania środowiska (tj. rekultywację terenów zdegradowanych, przywrócenie walorów naturalnych obszarom

Gmina	Obrane kierunki działań
	zagrożonym w tym m.in. erozją, zanieczyszczeniem, zapewnienie użytkowania terenu, zgodnie z jego naturalnymi predyspozycjami), • ochrona i kształtowanie tożsamości kulturowej gminy, w tym szczególnie ich wizerunku zewnętrznego (tj. ochronę i rewaloryzację obiektów zabytkowych oraz wartości stanowiących cenną spuściznę historyczną obszaru, poprawę stanu zagospodarowania i estetyki jednostek osadniczych, promocję walorów turystycznych i widokowych tutejszego krajobrazu kulturowego), • poprawa efektywności funkcjonalnej i ekonomicznej gminy oraz miejscowości wiejskich (tj. zwarty przestrzennie rozwój osadnictwa, organizowanie zróżnicowanej funkcjonalnie struktury miejscowości, opartej na hierarchicznym układzie ośrodków węzłowych (Góra Puławska oraz Gołąb), ochrony terenów otwartych i publicznych, niezbędnych dla realizacji celów gminy, zwłaszcza potrzeb ponadlokalnych).
Żyrzyn	• efektywny rozwój gospodarczy gminy (restrukturyzacja rolnictwa, rozwój funkcji wypoczynkowo-turystycznej, wzmocnienie wsi Żyrzyn jako głównego ośrodka usługowego i produkcyjnego, stworzenie warunków do działalności gospodarczej nie kolidujących z wymogami ochrony wartości przyrodniczych i kulturowych), • poprawa standardu życia mieszkańców (zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania, zapewnienie podstawowego wyposażenia gminy w usługi lokalne, głównie zdrowia i opieki społecznej i kultury, ochronę przed powodzią polegającą na podjęciu działań mających na celu zapobieganie powodziom lub ograniczenie jej rozmiarów i skutków, zmniejszenie skali bezrobocia), • zachowanie i ochronę szczególnych wartości środowiska przyrodniczego, • wzmocnienie systemu obszarów i obiektów proponowanych do ochrony poprzez utworzenie nowych form ochrony przyrody, • zachowanie zasobów kulturowych i krajobrazowych objętych ochroną prawną, • prowadzenie polityki ochronnej w stosunku do obiektów uznanych za szczególnie wartościowe, • promocja zabytków poprzez ich popularyzację m.in. w przewodnikach turystycznych i tablice informacyjne przy drogach.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: „Analizy spójności rozwiązań planistycznych”

II.3. Analiza SWOT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy

Analiza SWOT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy opiera się na charakterystyce mocnych i słabych stron obszaru oraz ocenie możliwych do wykorzystania pojawiających się w otoczeniu szans, a także wskazaniu potencjalnych zagrożeń.

Poniżej przeprowadzono analizę wewnętrznych (mocne i słabe strony) oraz zewnętrznych (szanse i zagrożenia) czynników rozwoju MOF na podstawie przeprowadzonych analiz branżowych w następujących obszarach:

- ✓ atrakcyjność inwestycyjna MOF,
- ✓ transport i komunikacja,
- ✓ turystyka i rekreacja,
- ✓ edukacja, kultura i pomoc społeczna.

MOCNE STRONY

1. Znaczna ilość terenów dostępnych dla potencjalnych inwestorów,
2. Zgodność większości dostępnych terenów pod inwestycje z oczekiwaniami potencjalnych inwestorów,
3. Stosowanie zwolnień z części podatków lokalnych (w Mieście Puławy oraz Gminie Końskowola), co wpływa na atrakcyjność inwestycyjną obszaru,
4. Wysoki poziom atrakcyjności inwestycyjnej Miasta Puławy jako jednego z głównych ośrodków regionu i centrum MOF,
5. Możliwość lokowania inwestycji w Puławskim Parku Przemysłowym,
6. Dobra komunikacja z krajem w zakresie transportu drogowego,
7. Rozbudowany układ komunikacyjny obejmujący Miasto Puławy i obszar z nim funkcjonalnie powiązany ,
8. Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe, związane z położeniem większości obszaru na terenie Krainy Lessowych Wąwozów,
9. Nadwiślańskie położenie, uzupełnione o inne rzeki: Wieprz, Kurówka
10. Dosyć dobrze rozwinięta infrastruktura turystyczna i sportowo-rekreacyjna,
11. Znaczny dorobek historyczny obszaru, którego podstawą są liczne zabytki, znajdujące się na jego terenie,
12. Dobrze rozwinięta baza noclegowa i gastronomiczna,
13. Dobre powiązania komunikacyjne między gminami MOF, ułatwiające przemieszczanie się turystów,
14. Rozwinięta sieć ścieżek rowerowych i szlaków pieszych
15. Dobrze rozwinięte i efektywnie funkcjonujące rolnictwo specjalistyczne:

- W Gminie Końskowola – szkółkarstwo, w tym przede wszystkim uprawa róż,
- W Gminie Puławy – uprawa truskawki

16. Korzystne warunki środowiska naturalnego, sprzyjające rozwojowi agroturystyki i produkcji zdrowej żywności,
17. Jedyny w powiecie puławskim zbiornik z czystą wodą i kąpieliskiem (Zalew w Janowicach)
18. Obiekty kulturalne dostępne niemal w każdej gminie MOF,
19. Odbywające się liczne imprezy kulturalne o charakterze regionalnym, a nawet krajowym,
20. Wysoki potencjał finansowy i organizacyjny MOF do organizowania życia kulturalnego zarówno mieszkańców, jak i turystów,
21. Dobra infrastruktura społeczna miasta (komunikacja, media, dostępność placówek kulturalnych/ opieki zdrowotnej, ośrodków wsparcia),
22. Stosunkowo wysoki poziom wykształcenia osób starszych,
23. Ośrodki edukacji i kultury działające na rzecz seniorów,
24. Istnienie określonego standardu usług dla osób w podeszłym wieku,
25. Profesjonalne przygotowanie kadry w świadczeniu pomocy osobom starszym,
26. Możliwość realizowania się przez osoby starsze w Klubach seniora i uczestnictwa w zajęciach Uniwersytetu III wieku.

SŁABE STRONY

1. Brak spójnej, jednolitej polityki pozyskiwania inwestorów w gminach MOF,
2. Niska rozpoznawalność gmin – z wyjątkiem Miasta Puławy – wśród przedsiębiorców,
3. Niewielka atrakcyjność inwestycyjna obszaru jako całości – koncentracja inwestycji w samym Mieście,
4. Niska jakość dróg lokalnych (gminnych i powiatowych) na obszarze pozamiejskim,
5. Niedostateczne połączenie pomiędzy Miastem Puławy i gminami oraz pomiędzy gminami,
6. Problemy z dojazdem w bezpośrednie sąsiedztwo Wisły w gminach do niej przyległych (np. w Gminie Puławy)
7. Brak produktu turystycznego obszaru, który wyróżniałby go na tle regionu i kraju,

8. Skoncentrowanie turystyki na trzech gminach (Kazimierz Dolny, Janowiec i Miasto Puławy), a nie na obszarze jako całości,
9. Infrastruktura turystyczna skupiona na terenie Gminy Kazimierz Dolny i Miasta Puławy,
10. Tylko jedno czynne kąpielisko (Zalew w Janowicach),
11. Brak miejsc uprawiania sportów wodnych (np. surfing, windsurfing, narty wodne itp.),
12. Zły stan lokalnej infrastruktury drogowej poza Miastem,
13. Słabo rozbudowany System Informacji Turystycznej
14. Brak współzarządzania placówkami edukacyjnymi na poziomie gmin tworzących MOF,
15. Brak systematycznego monitorowania losów absolwentów poszczególnych szkół ponadgimnazjalnych i wyższych na rynku pracy,
16. Niedostateczne powiązanie edukacji z rynkiem pracy,
17. Niedostateczny poziom współpracy szkół z przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu,
18. Brak ponadgminnego podejścia do rozwijania funkcji edukacyjnej szkół,
19. Brak spójnego i perspektywicznego programu stypendialnego dla całego terenu MOF,
20. Brak strategii w zakresie podnoszenia przywiązania do Puław i subregionalnego rynku pracy,
21. Brak współpracy pomiędzy szkołami i nauczycielami w optymalnym rozwijaniu uczniów zdolnych,
22. Brak platformy informacyjnej o bieżących i prognozowanych miejscach pracy,
23. Zbyt rozbudowana sieć szkół w stosunku do potrzeb wynikających z postępującego niżu demograficznego,
24. Nierentowność i postępująca degradacja techniczna niektórych szkół,
25. Niedostatki w zakresie infrastruktury sportowej w placówkach edukacyjnych,
26. Niewystarczające wykorzystanie narzędzi informatycznych do zarządzania oświatą i procesem kształcenia,
27. Brak dostatecznego zaplecza technicznego szkół do budowania trwałego zainteresowania nauką,

28. Nieodpowiednie do potrzeb wyposażenie szkół, placówek oświatowych i uczelni wyższych,
29. Niski poziom życia osób starszych,
30. Wzrost liczby osób korzystających z usług opiekuńczych,
31. Brak domu pomocy społecznej w powiecie lub alternatywnych form opieki całodobowej,
32. Niedostateczna ilość osiedlowych form wsparcia dla osób starszych,
33. Wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców,
34. Niskie przygotowanie wolontariuszy do wspierania osób starszych,
35. Niedokładne rozpoznanie potrzeb osób starszych

SZANSE

1. Promocja MOF jako obszaru atrakcyjnego do lokowania inwestycji,
2. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF poprzez trwającą rozbudowę drogi krajowej S17 oraz ukończenie budowy obwodnicy Puław,
3. Stworzenie bezpośrednich połączeń w zakresie komunikacji zbiorowej między Miastem Puławy a możliwie jak największą liczbą sąsiednich miejscowości, w których koncentruje się ruch migracyjny z Puław,
4. Poprawa standardów jakości dróg lokalnych,
5. Planowana budowa dużych przystanków z funkcją węzła przesiadkowego
6. Rozwój turystyki i wzrost atrakcyjności turystycznej MOF jako centrum turystycznego regionu,
7. Wzrost zapotrzebowania na usługi turystyki aktywnej,
8. Wzrastająca popularność turystyki rowerowej i pieszej (nordic walking),
9. Rozwój ekoturystyki i agroturystyki,
10. Rozwój turystyki krajowej,
11. Możliwość międzynarodowej współpracy w zakresie rozwoju turystyki,
12. Moda na agroturystykę i turystykę wiejską,
13. Rosnąca popularność turystyki rzecznej (kajaki, łódki),
14. Zyskująca na sile marka Województwa Lubelskiego,

15. Wzrost popularności Polski Wschodniej jako miejsca wakacyjnego odpoczynku,
16. Wykorzystanie atrakcyjności turystycznej i marki Kazimierza Dolnego,
17. Rozszerzenie współpracy pomiędzy samorządami w zakresie zapewniania odpowiedniej jakości infrastruktury edukacyjnej poprzez współdzielenie sprzętu,
18. Tworzenie wspólnych programów pracy z uczniami szczególnie uzdolnionymi
19. Ścisłe współdziałanie JST z instytucjami otoczenia biznesu oraz samym biznesem w procesie wsparcia rozwoju uczniów (np. w postaci systemu staży absolwenckich),
20. Rozbudowa potencjału placówek edukacyjnych oraz poszerzenie ich oferty o obiekty sportowe,
21. Współpraca ponadgminna w zakresie zapewniania placówkom oświatowym systemów zarządzania nimi,
22. Nakierowanie działań strategii wszystkich szczebli na rzecz przeciwdziałaniu wykluczeniu ludzi starszych,
23. Podwyższenie standardów usług i wymogów prawnych dla prowadzenia placówek stacjonarnych dla osób w podeszłym wieku,
24. Postęp medycyny (poprawa sytuacji zdrowotnej osób starszych)

ZAGROŻENIA

1. Niewielkie zainteresowanie ze strony inwestorów możliwością lokowania inwestycji w gminach MOF,
2. Niska atrakcyjność inwestycyjna regionu lubelskiego,
3. Zamknięcie bądź okresowe wstrzymywanie ruchu na starej przeprawie mostowej – moście im. Ignacego Mościckiego
4. Bliskie położenie innych – często atrakcyjniejszych – ośrodków turystycznych, jak np. Nałęczów,
5. Ograniczenie środków na rozwój infrastruktury turystycznej w okresie programowania funduszy UE 2014-2020,
6. Spadek liczby turystów korzystających z noclegów na terenie MOF,
7. Pogarszający się stan żeglowności Wisły,
8. Zagrożenie powodziowe,
9. Spadek liczby mieszkańców, w szczególności osób w wieku przedprodukcyjnym,

10. Niska i spadająca liczba uczniów w wielu szkołach przy jednoczesnych wysokich kosztach utrzymania placówek,
11. Przepływ uczniów pomiędzy gminami zamieszkania w kierunku ośrodka miejskiego,
12. Odpływ młodych ludzi do innych miast oraz ośrodków akademickich,
13. Niski poziom przedsiębiorczości wśród młodych osób,
14. Brak aktywności społecznej i obywatelskiej,
15. Niskie poczucie współodpowiedzialności osób i instytucji uczestniczących w procesie kształcenia i wychowania za rozwój młodego człowieka,
16. Osłabienie dyscypliny wśród uczniów w szkołach,
17. Osłabienie przywiązania dzieci i młodzieży do miejsca pochodzenia,
18. Niezadowalający poziom innowacyjności i kreatywności w edukacji i gospodarce,
19. Niskie poczucie więzi mieszkańców MOF z obszarem,
20. Malejące ogólne zainteresowanie imprezami, odbywającymi się na terenie MOF mierzone liczbą ich uczestników,
21. Brak ofert szkoleń dla kadry realizującej pomoc osobom starszym,
22. Wzrost liczby osób samotnych,
23. Utrudniony dostęp do niektórych obiektów użyteczności publicznej dla osób z ograniczeniami ruchowymi,
24. Brak koordynacji działań podmiotów na rzecz osób starszych,
25. Występowanie niekorzystnych zjawisk demograficznych.

III. WIZJA ROZWOJU MOF. CELE I ZADANIA STRATEGII

Wizję rozwoju MOF stanowi opis wizerunku obszaru w odległej przyszłości. Jest to idealny obraz Miasta i jego obszaru funkcjonalnego w perspektywie długookresowej. Wizję rozwoju można określić jako najbardziej ogólny cel, do którego Miasto z gminami je otaczającymi będą dążyć poprzez realizację zadań szczegółowych.

Wizja rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy określona została następująco:

Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Puławy to obszar wysokiej jakości życia, atrakcyjny do zamieszkania i pracy, obszar stabilnej sytuacji demograficznej, wspierania inwestycji i aktywności turystycznej.

To miejsce, w którym warto zamieszkać, uczyć się i pracować. To miejsce, które warto odwiedzić i gdzie warto pozostać.

Funkcjonowanie MOF opiera się na zasadach ścisłej współpracy między tworzącymi go JST, realizowanej z poszanowaniem odrębności tych podmiotów i wykorzystaniem ich indywidualnego potencjału do rozwoju całego obszaru.

Niniejsza wizja rozwoju MOF powstała w oparciu o deklaracje włodarzy wszystkich gmin tworzących obszar dotyczące chęci zacieśniania współpracy z Miastem Puławy celem podnoszenia atrakcyjności i poprawy konkurencyjności całego obszaru. Proces ten wyrażał się będzie przede wszystkim w podejmowaniu wspólnych działań, a także realizowaniu przez każdą z gmin indywidualnych przedsięwzięć służących rozwojowi MOF.

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę celów *Strategii rozwoju MOF*.

Rysunek 15 Struktura celów Strategii Rozwoju MOF

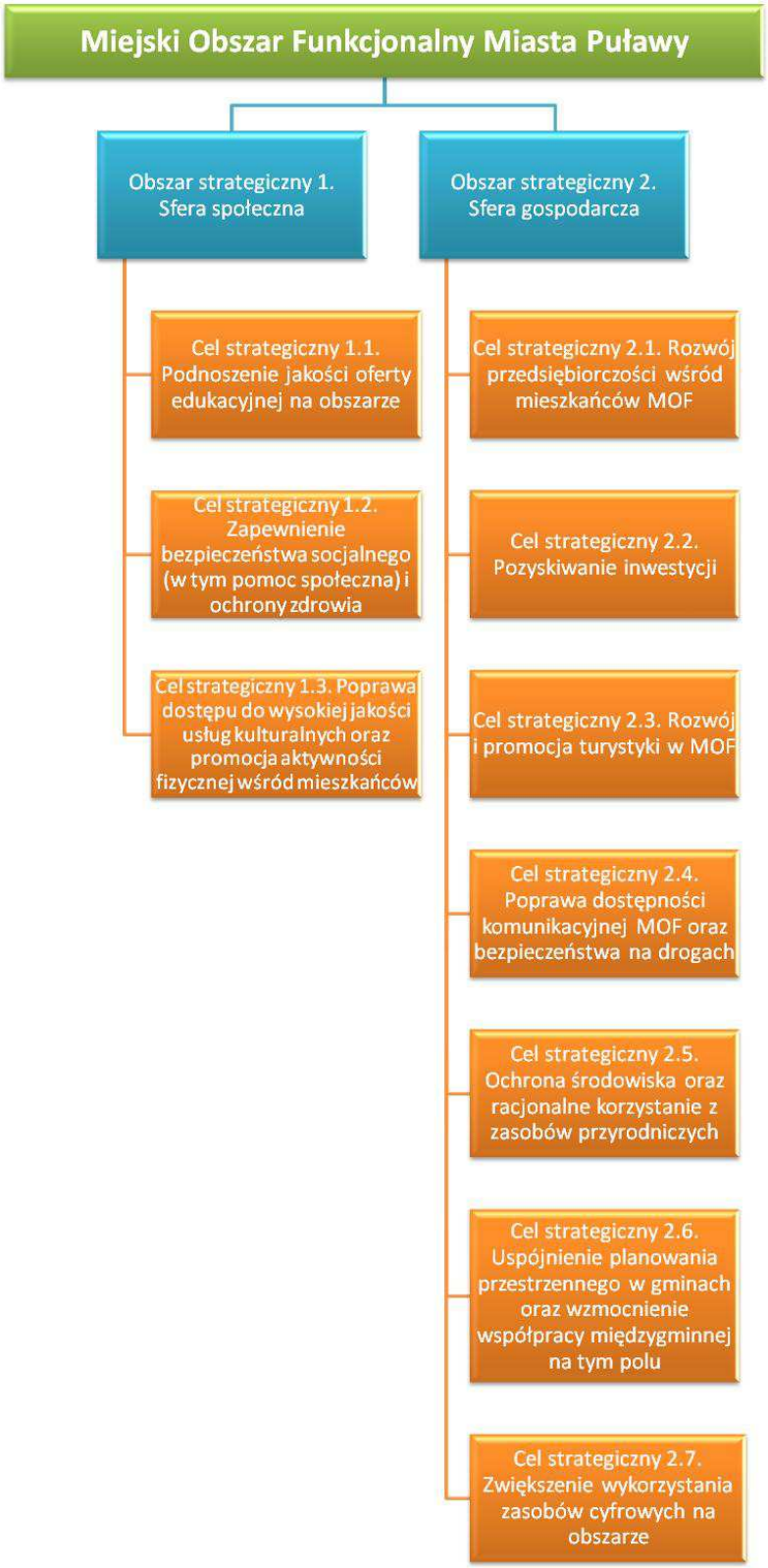

Źródło: Opracowanie własne

III.1. Obszar strategiczny 1. Sfera społeczna

Nadrzędnym celem tego obszaru strategicznego jest:

Podnoszenie jakości życia mieszkańców Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy

Tak określony cel realizowany jest w kilku dziedzinach wyszczególnionych na poniższym schemacie.

Rysunek 16 Cele strategiczne i zadania w obszarze strategicznym 1. Sfera społeczna

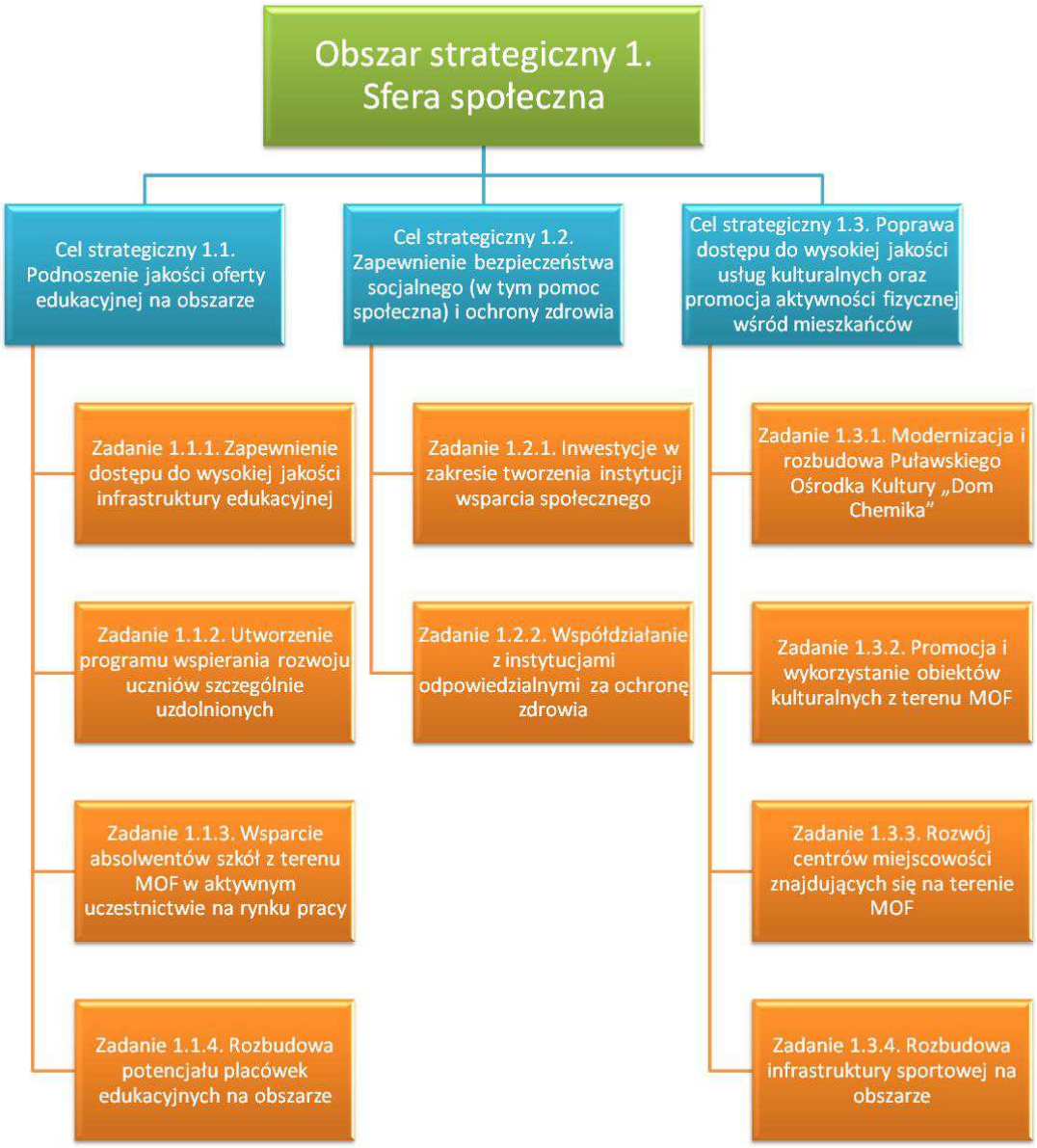

Źródło: Opracowanie własne

III.1.1. Cel strategiczny 1.1. Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej na obszarze

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty[7] do zadań własnych gminy należy *„zakładanie i prowadzenie publicznych przedszkoli, w tym z oddziałami integracyjnymi przedszkoli specjalnych oraz innych form wychowania przedszkolnego, szkół podstawowych oraz gimnazjów, w tym z oddziałami integracyjnymi, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych i gimnazjów specjalnych, szkół artystycznych oraz szkół przy zakładach karnych, zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich”*.[8] Dlatego też kształtowanie polityki oświatowej w MOF możliwe jest tylko na poziomie podstawowych szczebli nauczania. Nie jest jednak możliwa jej centralizacja sensu stricte. Możliwa jest natomiast koordynacja niektórych działań na poziomie ponadgminnym w celu usprawnienia systemu edukacji i zapewnienia jakości kształcenia na najwyższym możliwym poziomie.

Wśród głównych problemów systemu edukacji w MOF wskazanych w *Studium rozwoju infrastruktury kulturalnej i edukacyjnej Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy* wskazano m.in.:

- ✓ brak ponadgminnego podejścia do rozwijania funkcji edukacyjnej szkół,
- ✓ brak współpracy pomiędzy nauczycielami i szkołami w optymalnym rozwijaniu uczniów zdolnych,
- ✓ brak strategii w zakresie podnoszenia przywiązania do Puław i subregionalnego rynku pracy,
- ✓ niedostateczne powiązanie edukacji (w tym programów nauczania) z rynkiem pracy,
- ✓ brak dostatecznego zaplecza technicznego szkół i przedszkoli do budowania trwałego zainteresowania nauką,
- ✓ zbyt rozbudowana (w stosunku do potrzeb wynikających z postępującego niżu demograficznego) sieć szkół,
- ✓ niedostatki w zakresie infrastruktury sportowej w placówkach edukacyjnych.

W oparciu o ww. problemy poniżej wskazano zadania, których realizacja służyć będzie ich rozwiązaniu.

[7] Dz. U. 1991 Nr 95 poz. 425
[8] por. Art. 5 ust. 5 Ustawy

Rysunek 17 Zadania w ramach celu strategicznego 1.1. Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej na obszarze

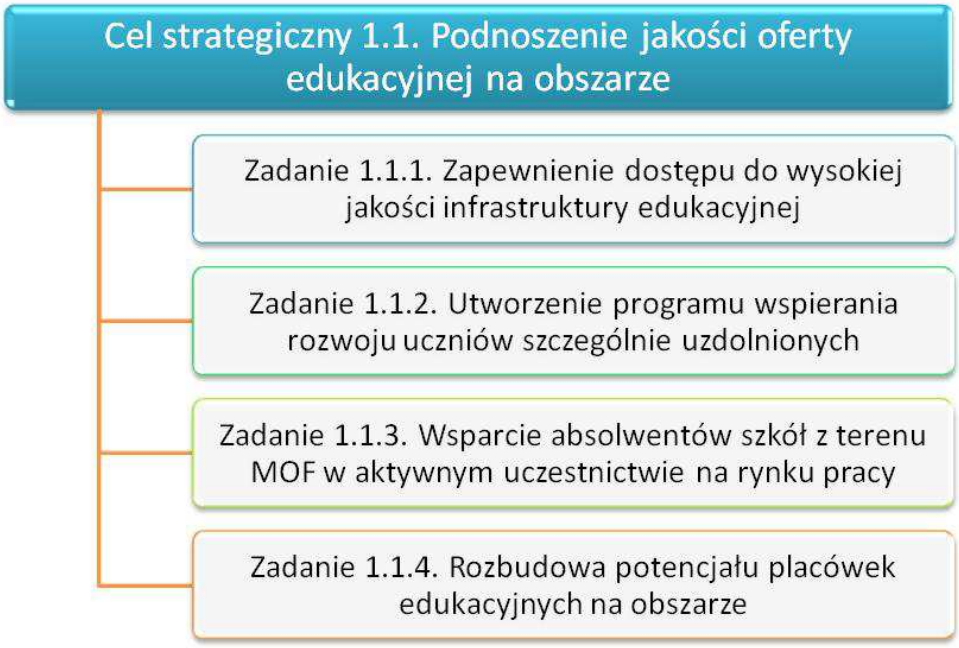

Źródło: Opracowanie własne

III.1.1.1. Zadanie 1.1.1. Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury edukacyjnej

Kolejnym proponowanym kierunkiem modernizacji systemu edukacji jest rozwój współpracy między gminami tworzącymi MOF w zakresie zapewnienia dostępu do wysokiej jakości infrastruktury edukacyjnej poprzez budowę wspólnej platformy edukacyjnej. Zadanie to polega na stworzeniu możliwości współdzielenia sprzętu i pomocy naukowych. Może to polegać zarówno na zapewnieniu dostępu do sprzętu ruchomego (w postaci stworzenia np. „mobilnego laboratorium"), jak również – co jest przedsięwzięciem dużo bardziej kosztownym i skomplikowanym – na tworzeniu niezależnych obiektów/placówek edukacyjnych z przeznaczeniem do korzystania z nich przez szkoły i uczniów. Obiekty takie – „Centra Intelektualne MOF" – mogą powstawać przy funkcjonujących szkołach bądź w budynkach po zamykanych placówkach.

III.1.1.2. Zadanie 1.1.2. Utworzenie programu wspierania rozwoju uczniów szczególnie uzdolnionych

Częstym problemem pojawiającym się w szkołach nie tylko z terenu MOF, ale także w całym kraju jest brak wystarczającego zaplecza dydaktycznego oraz wsparcia ze strony nauczycieli dla uczniów szczególnie uzdolnionych w rozwijaniu ich zainteresowań. Dotyka to przede wszystkim niewielkich ośrodków.

Pomocne w pracy z uczniami zdolnymi mogą być wskazane w poprzednim zadaniu „mobilne laboratoria" oraz „Centra Intelektualne MOF", a także różnego rodzaju programy wspierające ich rozwój. Zaleca się zatem stworzenie przez gminy MOF kompleksowego programu wsparcia dla uczniów zdolnych. Elementami takiego programu mogą być m.in.:

- ✓ wsparcie finansowe w postaci stypendiów,
- ✓ opieka mentorska,
- ✓ zapewnienie dostępu do pomocy dydaktycznych,
- ✓ proces rozpoznawania uzdolnień.

Jednostką odpowiedzialną za powstanie programu będzie ponadgminny zespół zadaniowy ds. oświaty i wychowania.

III.1.1.3. Zadanie 1.1.3. Wsparcie absolwentów szkół z terenu MOF w aktywnym uczestnictwie na rynku pracy

Poprawa jakości kształcenia w MOF powinna zmierzać do zwiększenia szans absolwentów szkół na rynku pracy, a w konsekwencji zatrzymaniu odpływu młodych mieszkańców MOF do większych, bardziej atrakcyjnych ośrodków, jak np. Warszawa. W dalszej perspektywie powinno to prowadzić do powracania młodych uzdolnionych osób do Puław i okolic.

Należy zatem połączyć system wspierania uczniów z próbą umocnienia ich więzi z obszarem. Do realizacji tego celu niezbędne jest wzmocnienie współpracy JST z instytucjami otoczenia biznesu i samym biznesem np. w postaci systemu praktyk i staży dla absolwentów szkół MOF.

Istotny dla wsparcia absolwentów szkół będzie także system grantów przyznawanych przez gminy obszaru na rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej, który wpisuje się także w realizację celu strategicznego 2.1. Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców MOF.

III.1.1.4. Zadanie 1.1.4. Rozbudowa potencjału placówek edukacyjnych na obszarze

Jednym z najważniejszych zadań inwestycyjnych w obszarze edukacji w MOF jest rozbudowa potencjału placówek edukacyjnych w postaci rozszerzania ich zaplecza dydaktycznego (wyposażenie w komputery, pomoce dydaktyczne, dostęp do Internetu, itp.), jak również rozbudowy i modernizacji samych szkół w celu poprawy warunków nauczania (sale lekcyjne, pracownie specjalistyczne, sale widowiskowo-sportowe). Istotna jest również poprawa dostępności infrastruktury sportowej dla uczniów poprzez rozbudowę szkół o obiekty sportowe.

Rozbudowa potencjału placówek edukacyjnych powinna być połączona z rewizją siatki szkół podstawowych. Gminy powinny dołożyć starań, by w miejsce rozbudowanej siatki placówek edukacyjnych posiadać 1-3 szkoły z dobrym zapleczem technicznym, ciekawymi pomocami dydaktycznymi, wyposażonych w wystarczającą ilość komputerów oraz dysponujących jak najlepiej wykwalifikowaną kadrą pedagogiczną. Będą również realizowane przedsięwzięcia polegające na budowie nowych szkół. Wszelkie tego typu działania poprzedzone zostaną dokładną analizą potrzeb lokalnych społeczności.

Bardzo ważne będą również, podejmowane w ramach tego zadania, działania polegające na rozbudowie, modernizacji i doposażeniu przedszkoli w MOF, zwłaszcza w gminach okalających Miasto Puławy, co jest związane z nasiloną migracją młodych rodzin w kierunku z miasta na wieś. Oznacza to wzrost zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w niektórych miejscowościach.

Oprócz realizacji zadań związanych z samą edukacją, istotne jest również zapewnienie przez gminy opieki pozaszkolnej. Realizowane w związku z powyższym przedsięwzięcia będą zatem polegały również na tworzeniu miejsc opieki nad dziećmi poza szkołą, np. świetlic.

III.1.2. Cel strategiczny 1.2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego (w tym pomoc społeczna) i ochrony zdrowia

Kolejnym elementem sfery społecznej MOF, mającym wpływ na jakość życia mieszkańców jest bezpieczeństwo socjalne, w tym pomoc społeczna i ochrona zdrowia. Zadaniem samorządów jest stałe podnoszenie poziomu tego bezpieczeństwa. Realizacji tego celu służyć będą zadania wyszczególnione na poniższym schemacie.

Rysunek 18 Zadania w ramach celu strategicznego 1.2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego (w tym pomoc społeczna) i ochrony zdrowia

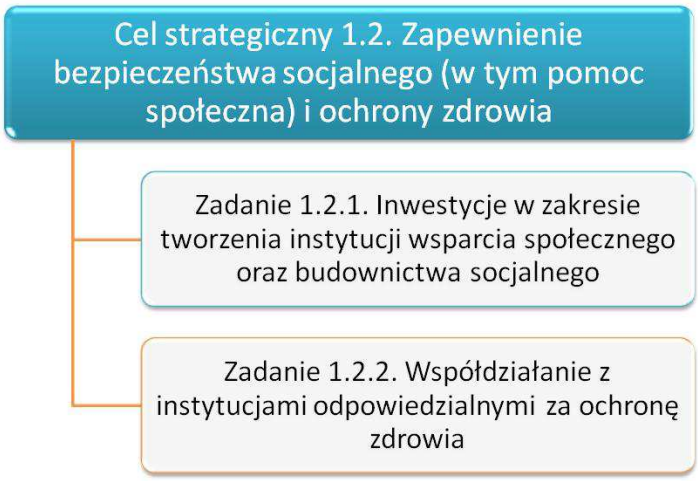

Źródło: Opracowanie własne

III.1.2.1. Zadanie 1.2.1. Inwestycje w zakresie tworzenia instytucji wsparcia społecznego oraz budownictwa socjalnego

W każdym społeczeństwie znajdują się osoby, które wymagają wsparcia społecznego. Są to przeważnie ludzie starsi, samotni, chorzy. Wszystkie gminy Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy borykają się z problemem szybkiego przyrostu ich liczby.

Proces starzenia się społeczeństw obserwowany w większości krajów Unii Europejskiej powoduje generowanie znacznych kosztów związanych m.in. ze zwiększaniem wydatków z budżetu państw na szeroko rozumiane wsparcie osób starszych we wszystkich sferach ich życia (zdrowie, kultura, pomoc społeczna, itp.). Jednocześnie w zbyt małym stopniu wykorzystywany jest olbrzymi potencjał tej grupy społecznej. Zbudowanie odpowiednich systemów wsparcia osób starszych dostosowanych do lokalnych uwarunkowań ekonomicznych i społecznych z całą pewnością może przyczynić się do pełnego wykorzystania zasobów doświadczenia między innymi zawodowego i społecznego, jakimi dysponują te osoby. Komisja Europejska poprzez swoje cele strategiczne wzywa do podjęcia przez państwa członkowskie intensywnych wysiłków służących zapewnieniu bezpieczeństwa zdrowotnego oraz integracji osób starszych.

Obowiązkiem samorządu jest zapewnienie tym osobom odpowiedniej do potrzeb pomocy. Odpowiedzią na te potrzeby są działania prowadzone głównie przez jednostki organizacyjne Miasta Puławy, m.in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Środowiskowy Dom Samopomocy oraz Zespół Dziennych Domów Pomocy Społecznej, a także gminne ośrodki pomocy społecznej w gminach ościennych.

Wszystkie wymienione powyżej instytucje są jednak niewystarczające wobec rosnących potrzeb dotyczących zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego. Dostrzega się potrzebę tworzenia całodobowych i dziennych domów pomocy społecznej i innych instytucji wsparcia społecznego, jak również rozbudowy placówek już funkcjonujących. Ważne jest przy tym rozwiązanie kwestii dotyczącej rosnącego zapotrzebowania na mieszkania socjalne.

We wszystkich krajach preferowany model życia na starość, to zamieszkanie we własnym domu z ewentualną, dodatkową usługą pomocową. Osoby te, często samotne lub wchodzące w rolę opiekuna jeszcze starszego pokolenia, wymagają przede wszystkim wzmocnienia własnego stanu zdrowia i nauczenia się działań z zakresu opieki i samoopieki dotąd im niepotrzebnych, a więc i nieznanych. Oznacza to potrzebę zorganizowania nowego typu bazy opiekuńczo- rehabilitacyjno- szkoleniowej.

III.1.2.2. Zadanie 1.2.2. Współdziałanie z instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę zdrowia

Na terenie MOF Miasta Puławy zadania z zakresu ochrony zdrowia realizowane są przede wszystkim przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej. W jego skład wchodzi: szpital specjalistyczny, przychodnie podstawowej opieki zdrowotnej oraz przychodnia specjalistyczna. Organem prowadzącym SP ZOZ jest powiat puławski.

Oprócz tego, na obszarze funkcjonują niepubliczne oraz publiczne zakłady opieki zdrowotnej. W każdej gminie znajduje się gminny ośrodek zdrowia lub samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej.

Możliwości współdziałania z tymi instytucjami są w znacznej mierze ograniczone. Wobec tego nacisk położony zostanie na rozwój dotychczasowej współpracy, a także poszukiwanie nowych pól wspólnego działania na rzecz podnoszenia jakości życia mieszkańców. Szczególnym obszarem współdziałania będą inwestycje, polegające na modernizacji i rozbudowie ośrodków zdrowia w gminach, a także możliwości poszerzenia ich działalności o pomoc społeczną.

III.1.3. Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych oraz promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców

Niezwykle ważną częścią sfery społecznej mającą istotne znaczenie dla podnoszenia jakości życia mieszkańców jest kultura i kultura fizyczna, na którą składa się jej dostępność oraz jakość. W ramach poprawy dostępu mieszkańców MOF do usług kulturalnych oraz podnoszenia ich jakości, a także promocji aktywności fizycznej wyróżniono następujące zadania:

Rysunek 19 Zadania w ramach celu strategicznego 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych oraz promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

III.1.3.1. Zadanie 1.3.1. Modernizacja i rozbudowa Puławskiego Ośrodka Kultury „Dom Chemika"

Pierwszym zadaniem mającym na celu poprawę dostępu mieszkańców MOF do kultury oraz podniesienie jakości świadczonych usług w dziedzinie kultury jest stworzenie Puławskiego Centrum Kultury, jakie zostanie osiągnięte dzięki modernizacji i rozbudowie Puławskiego Ośrodka Kultury „Dom Chemika". Jest to najważniejsza instytucja kultury w Puławach, która ma stanowić centrum dla kultury na terenie MOF. Planuje się stworzenie koncepcji modernizacji obiektu oraz podniesienia standardów jego wyposażenia. Dzięki tym zmianom poprawie ulegnie dostęp do kultury dla mieszkańców nie tylko samego miasta, ale również całego obszaru.

III.1.3.2. Zadanie 1.3.2. Promocja i wykorzystanie obiektów kulturalnych z terenu MOF

Działanie to koncentruje się na szerokim wypromowaniu i jak najbardziej efektywnym wykorzystaniu obiektów kulturalnych znajdujących się na terenie MOF. Dotyczy to m.in. Pałacu Czartoryskich w Puławach, Zamku w Kazimierzu Dolnym, czy Zamku w Janowcu.

Zadanie to obejmuje także rewaloryzację i rewitalizację tego typu obiektów z terenu MOF z przeznaczeniem ich na cele kultury. Ma to znaczenie nie tylko ze względów społecznych, ale również marketingowych.

III.1.3.3. Zadanie 1.3.3. Rozwój centrów miejscowości znajdujących się na terenie MOF

Zadanie to koncentruje się na przebudowach, rewitalizacji i rewaloryzacji centrów miejscowości satelickich względem Puław. Przebudowane rynki, place, czy skwery stanowić będą miejsca spotkań mieszkańców oraz organizacji różnego rodzaju imprez kulturalnych (koncertów, wystaw, festynów itp.), tworząc tym samym warunki dla lepszego poznawania lokalnej kulturowej odrębności.

III.1.3.4. Zadanie 1.3.4. Rozbudowa infrastruktury sportowej na obszarze

Bardzo ważnym czynnikiem bezpośrednio wpływającym na jakość życia mieszkańców jest podejmowana przez nich aktywność fizyczna. Realizowane będą zatem przedsięwzięcia mające na celu promowanie wśród mieszkańców aktywnego trybu życia, a także inwestycje, zmierzające do stworzenia odpowiedniej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej dostępnej dla mieszkańców MOF oraz gości.

W sposób szczególny rekomendowane do realizacji są przedsięwzięcia polegające na budowie nowych obiektów sportowych, a także modernizacji i remontach obiektów już istniejących. Ponadto, realizowane będą kampanie społeczne promujące aktywne spędzanie wolnego czasu. Cel ten osiągnięty zostanie także poprzez m.in. rozbudowę sieci ścieżek rowerowych, uregulowanie koryt rzek i przystosowanie ich do możliwości uprawiania kajakarstwa.

III.2. Obszar strategiczny 2. Sfera gospodarcza

Celem nadrzędnym przypisanym do tego obszaru jest:

Rozwój i dywersyfikacja działalności gospodarczej w MOF, podnoszenie konkurencyjności i innowacyjności obszaru oraz wzmocnienie jego potencjału rozwojowego.

Bezpośrednio z tego celu wynikają określone cele strategiczne i zadania.

Rysunek 20 Cele strategiczne w obszarze strategicznym 2. Sfera gospodarcza

Źródło: Opracowanie własne

III.2.1. Cel strategiczny 2.1. Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców MOF

Jednym z ważniejszych celów służących rozwojowi gospodarki jest rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców. Zakres działań, które obejmuje ten cel strategiczny koncentruje się na poprawie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w szczególności dla małej i średniej przedsiębiorczości. Bardzo ważne jest przy tym aktywne wspieranie nowopowstających przedsiębiorstw.

Zadania przypisane do tego celu przedstawiono na poniższym schemacie.

Rysunek 21 Zadania w ramach celu strategicznego 2.1. Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców MOF

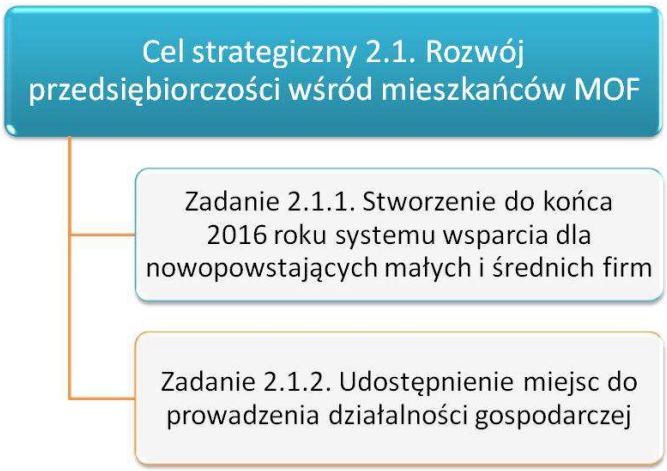

Źródło: Opracowanie własne

III.2.1.1. Zadanie 2.1.1. Stworzenie do końca 2016 roku systemu wsparcia dla nowopowstających małych i średnich firm

Jednym z głównych problemów, jaki napotykają osoby, chcące założyć swoją działalność gospodarczą jest brak środków „na start". Niezwykle ciężko jest przy tym pozyskać pożyczkę, czy kredyt bankowy. System ułatwień przyznawanych przez gminy MOF będzie stanowił duże ułatwienie i zachętę do zakładania przedsiębiorstw, a w konsekwencji przyczyni się do powstawania nowych miejsc pracy.

Ułatwienia mogą przybrać postać grantów, które mogą być przyznawane w dwóch formach: jako bezzwrotne dotacje bądź jako nieoprocentowane (lub niskooprocentowane) pożyczki udzielane nowym przedsiębiorcom. System taki powinien być traktowany jako system motywowania dla wyjątkowo obiecujących przedsięwzięć, natomiast ułatwieniami o powszechniejszym dostępie powinno być wsparcie doradcze w obszarze prawa, finansów i marketingu.

III.2.1.2. Zadanie 2.1.2. Udostępnienie miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej

Kolejną przeszkodą w rozwoju aktywności gospodarczej jest brak miejsc, pozwalających na prowadzenie działalności bądź wysokie koszty wynajmu pomieszczeń. Dlatego też gminy powinny podjąć kroki zmierzające do tworzenia nowych miejsc, gdzie możliwe będzie prowadzenie przedsiębiorstw (w tym zarówno firm usługowych, jak i zakładów produkcyjnych).

Zadanie to w pewnej mierze pokrywa się z zadaniem 2.2.2. „Kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje w MOF", stanowiąc jednocześnie jego uzupełnienie i poszerzenie. Postuluje się tutaj bowiem nie tyle działania mające na celu pozyskiwanie inwestorów z zewnątrz, ale raczej pobudzenie aktywności gospodarczej samych mieszkańców obszaru m.in. poprzez tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości, specjalnych stref ekonomicznych, kompleksów przemysłowych, itp.

III.2.2. Cel strategiczny 2.2. Pozyskiwanie inwestycji

Kluczowe dla rozwoju gospodarczego obszaru jest pozyskiwanie inwestycji poprzez stworzenie jak najbardziej dogodnych warunków do inwestowania. Dla realizacji tego celu niezbędne jest podjęcie przez gminy MOF działań wskazanych na poniższym rysunku.

Rysunek 22 Zadania w ramach celu strategicznego 2.2. Pozyskiwanie inwestycji

Źródło: Opracowanie własne

III.2.2.1. Zadanie 2.2.1. Wprowadzenie spójnego systemu ułatwień w inwestowaniu na terenie MOF

Na terenie MOF tylko Miasto Puławy i Gmina Końskowola prowadzi aktywną politykę ułatwień dla nowych inwestorów przejawiającą się w stosowaniu ulg i zwolnień z niektórych podatków lokalnych. Zaleca się rozszerzenie tych praktyk na wszystkie gminy i wprowadzenie spójnego i jednolitego systemu ułatwień w inwestowaniu na terenie MOF.

Ze względu na ograniczone możliwości zastosowania jednolitego systemu zwolnień i ulg podatkowych, działania w ramach tego zadania koncentrować się będą na tworzeniu klimatu sprzyjającego inwestowaniu poprzez rozwój instytucji otoczenia biznesu.

Pomocne dla inwestorów będzie także utworzenie Centrum Obsługi Inwestora. Będzie to komórka zajmująca się kompleksową opieką od strony informacyjnej, logistycznej oraz technicznej nad potencjalny inwestorem. Jej zadaniem będzie również aktywne poszukiwanie i pozyskiwanie inwestorów.

Ponadto planuje się utworzenie bazy terenów inwestycyjnych na obszarze dostępnej na stronach internetowych gmin.

III.2.2.2. Zadanie 2.2.2. Kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje w MOF

Budowa drogi ekspresowej S17 przyczyni się do wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej na terenach położonych przy jej węzłach (w tym przy węźle Sielce w Gminie Końskowola oraz przy węźle Żyrzyn i Skrudki w Gminie Żyrzyn). Dostępność tych terenów uzależniona jest od zapisów w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego. Planowana jest zatem rewizja i zmiana MPZP poprzez wprowadzenie do nich nowych terenów inwestycyjnych – nie tylko tych związanych z drogą ekspresową S17, ale i innych, które w przyszłości mogą stać się atrakcyjne dla potencjalnych inwestorów.

Kolejnym krokiem będzie podjęcie działań inwestycyjnych mających na celu uzbrojenie wskazanych terenów w niezbędną infrastrukturę komunalną.

III.2.3. Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF

Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Puławy jest terenem w znacznej mierze turystycznym. Stąd niezwykle ważne jest zwiększanie ruchu turystycznego w gminach objętych MOF. Realizacji tego celu służyć będą zadania wskazane na poniższym rysunku.

Rysunek 23 Zadania w ramach celu strategicznego 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF

Źródło: Opracowanie własne

III.2.3.1. Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF

Turystyka aktywna i kwalifikowana jest jedną z wiodących form turystyki w MOF. Głównie dzięki wyjątkowym walorom przyrodniczym i krajobrazowym Krainy Lessowych Wąwozów oraz dosyć rozbudowanej sieci ścieżek rowerowych dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców i gości cieszy się turystyka piesza i rowerowa. Dostęp do Wisły, Wieprza i innych rzek o znaczeniu lokalnym pozwala na uprawianie kajakarstwa na obszarze.

Planuje się podejmowanie dalszych działań w kierunku poszerzania oferty turystyki aktywnej w MOF m.in. poprzez rozbudowę sieci ścieżek rowerowych, a także wychodzenie z nowymi atrakcjami turystycznymi, które ubogacą ofertę MOF, jak np. budowa nowych ciągów spacerowych i punktów widokowych, tworzenie parków rekreacyjno-wypoczynkowych itp.

Ponadto, ważne będą również przedsięwzięcia mające na celu poszerzenie oferty MOF o możliwość uprawiania tam sportów zimowych, np. budowa narciarskich szlaków biegowych, rozbudowa i modernizacja stoków narciarskich, budowa lodowisk, i in.

III.2.3.2. Zadanie 2.3.2. Poszerzenie oferty turystycznej opartej na Wiśle i innych rzekach oraz zbiornikach wodnych

Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Puławy posiada dostęp do kilku rzek, w tym do Wisły – *„królowej polskich rzek”* – a także Wieprza, czy Kurówki i mniejszych, takich jak Grodarz w Kazimierzu Dolnym. Główną formą turystyki związaną z dostępem do rzek jest kajakarstwo. Dlatego też planowane są inwestycje związane z uregulowaniem koryt tych rzek, czy budową przystani, dzięki czemu możliwości dla tej formy aktywnego spędzania wolnego czasu będą jeszcze większe. Wraz z regulacją koryta rzeki Kurówka planuje się utworzenie na niej zalewu o powierzchni około 90 ha.

Ponadto, planowane są inwestycje zmierzające do poprawy żeglowności Wisły. Ważne są również walory przyrodnicze i krajobrazowe cieków wodnych, które uatrakcyjniają piesze i rowerowe wędrówki. Stąd podejmowane będą również przedsięwzięcia polegające na rewitalizacji i rewaloryzacji odcinków rzek, np. starorzecza Wisły w Gołębiu.

Na terenie MOF funkcjonuje jedyne w powiecie puławskim czynne kąpielisko – zalew w Janowicach. Bardzo ważnym przedsięwzięciem będzie jego kompleksowe zagospodarowanie turystyczne mające na celu rozwój turystyki wypoczynkowej i aktywnej w tym obszarze.

III.2.3.3. Zadanie 2.3.3. Rewaloryzacja i rewitalizacja obiektów turystycznych w MOF

Jedną z form turystyki, którą można uprawiać na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy jest turystyka kulturalna, która polega m.in. na odwiedzaniu miejsc ważnych z

punktu widzenia życia kulturalnego, takich jak muzea, a także miejsc zabytkowych, w tym również zabytków sakralnych.

Wiele z tego typu miejsc, znajdujących się na terenie MOF, wymaga obecnie kompleksowej rewaloryzacji bądź rewitalizacji. Celem realizacji tego zadania podjęte zostaną działania zmierzające do odbudowy i przywrócenia funkcji turystycznych tym obiektom.

III.2.3.4. Zadanie 2.3.4. Utworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej

Równie istotna jak rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej jest informacja i promocja turystyki na obszarze. Dlatego też utworzony zostanie spójny system informacji turystycznej, opierający się o sieć punktów/centrów informacji turystycznej oraz o system internetowy. Ma to kluczowe znaczenie dla rozwoju funkcji turystycznej obszaru oraz podnoszenia jego konkurencyjności.

Ważnym elementem promocji turystyki w MOF jest także kompleksowe oznakowanie turystyczne gmin MOF, wskazujące turystom drogę do miejsc najważniejszych atrakcji. Będą zatem prowadzone prace polegające na oznakowaniu turystycznym obejmującym cały obszar.

Częścią tworzonego sytemu informacji turystycznej będzie również wspólny przewodnik turystyczny, obejmujący wszystkie gminy MOF.

III.2.3.5. Zadanie 2.3.5. Utworzenie komunikacji turystycznej „Bus Tour" obejmującej teren całego MOF

Komunikacja turystyczna, obejmująca cały obszar, ułatwi turystom zwiedzanie obszaru, znacznie je przyspieszając. Na komunikację turystyczną składają się specjalnie oznakowane pojazdy (tzw. „Bus Tour"), obwożące turystów po najciekawszych zakątkach obszaru różnymi wybranymi wcześniej trasami. Możliwe jest przy tym zastosowanie rozwiązań o charakterze edukacyjnym, np. obecność w takim busie przewodnika, który na żywo dostarcza informacji o mijanych miejscach i odpowiada na pytania zwiedzających. Innym rozwiązaniem jest nagranie informacji w kilku językach o danym miejscu, jego historii i ciekawostkach, tak by każda osoba przyjezdna mogła wysłuchać takiego programu.

Rozwiązania takie funkcjonują już w wielu turystycznych miejscowościach i zostaną przełożone na grunt Puław i całego obszaru. Utworzenie komunikacji turystycznej będzie połączone z rozbudową parkingów i systemem „Park & Ride".

III.2.3.6. Zadanie 2.3.6. Tworzenie i rozwój nowych atrakcji turystycznych

Bardzo ważne dla rozwoju turystyki na obszarze jest stałe poszerzanie oferty turystycznej. W tym celu konieczne jest powstawanie nowych, unikalnych w skali regionu, a także kraju atrakcji turystycznych, które z roku na rok przyciągać będą coraz więcej turystów.

Przykładem nowych atrakcji mogą być nie tylko te w obszarze turystyki aktywnej, które zostały opisane w zadaniu 2.3.1., ale także w zakresie turystyki zdrowotnej (np. budowa term w Pulkach), ekoturystyki (utworzenie parku sensorycznego w Brzezinkach) i innych jej form. Do inwestycji ważnych z punktu widzenia MOF zaliczyć z pewnością należy budowę kolejki linowej z Janowca do Kazimierza Dolnego, która stanowić będzie atrakcyjną alternatywę dla tradycyjnych sposobów komunikacji.

.

III.2.4. Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach

Jednym z najważniejszych czynników determinujących konkurencyjność obszaru jest jego dostępność komunikacyjna oraz bezpieczeństwo na drogach.

Rysunek 24 Zadania w ramach celu strategicznego 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach

Źródło: Opracowanie własne

III.2.4.1. Zadanie 2.4.1. Remont oraz budowa dróg układu lokalnego (gminnych i powiatowych) wraz z oświetleniem ulicznym

Większość dróg w MOF stanowią te o znaczeniu lokalnym i ponadlokalnym, tj. drogi gminne i powiatowe. Zły stan techniczny części z nich wpływa bezpośrednio na poziom bezpieczeństwa kierowców i pieszych. Dlatego też podejmowane będą inwestycje polegające na ich remoncie. W pierwszej kolejności dotyczyć to będzie dróg wykorzystywanych przez pojazdy komunikacji zbiorowej.

Znacznym utrudnieniem komunikacyjnym w MOF jest duży ruch samochodowy na trasach łączących Miasto Puławy z sąsiednimi miejscowościami położonymi w gminach: Końskowola, Kazimierz Dolny, Janowic i Puławy. Dlatego też zrealizowane zostaną inwestycje polegające na budowie dróg w miejscach istotnych z punktu widzenia funkcjonalnych powiązań Miasta z pozostałymi gminami, jak np. budowa ul. Piasecznica w Puławach, czy drogi łączącej Skowieszyn z Miastem Puławy.

Istotne dla zachowania bezpieczeństwa na drodze jest odpowiednie oświetlenie uliczne, którego w wielu miejscach nie ma bądź jest przestarzałe. Planuje się realizację przedsięwzięć polegających na wymianie bądź budowie nowego oświetlenia ulicznego. W ramach „Bezpiecznej drogi do szkoły" planuje się przebudowę niebezpiecznych punktów infrastruktury drogowej. Ponadto planuje się rozwój sieci dróg publicznych obsługujących strefy gospodarcze w obszarze.

III.2.4.2. Zadanie 2.4.2. Budowa chodników i ciągów pieszych

Obok remontu i budowy dróg układu lokalnego, dla poprawy bezpieczeństwa, realizowane będą także budowy chodników wzdłuż ulic i ciągów pieszych w gminach należących do MOF. Poza zapewnieniem bezpieczeństwa, inwestycje te przyczyniać się będą do rozwoju turystyki pieszej w MOF.

III.2.4.3. Zadanie 2.4.3. Rozwój alternatywnych środków komunikacji wraz z rozbudową infrastruktury parkingowej w MOF

Rozbudowa infrastruktury parkingowej będzie miała miejsce głównie w pobliżu punktów atrakcyjnych do realizowania funkcji przesiadkowej, tak aby możliwe było zastosowanie systemu „Park & Ride". Dotyczy to głównie obrzeży Kazimierza Dolnego oraz terenów peryferyjnych w Mieście Puławy, co bezpośrednio przyczyni się do ograniczenia ruchu samochodowego wewnątrz Puław czy Kazimierza Dolnego.

Z punktu widzenia realizacji tego celu konieczna jest rozbudowa parkingów wokół miejscowości przy jednoczesnym umożliwieniu poruszania się innymi środkami transportu, np. „bus tour", komunikacją publiczną, a także rowerem bądź pieszo.

III.2.4.4. Zadanie 2.4.4. Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych

MOF Miasta Puławy dysponuje dosyć dobrze rozwiniętą siecią ścieżek rowerowych. W wielu miejscach konieczna jest jednak ich dalsza rozbudowa, która umożliwi rozwój alternatywnej w stosunku do samochodów osobowych formy transportu. Podjęte zostaną działania zmierzające w tym kierunku.

Przyczyni się to nie tylko do poprawy infrastruktury komunikacyjnej MOF i ograniczenia ruchu samochodów osobowych na obszarze, ale także podniesie poziom jego atrakcyjności turystycznej.

III.2.4.5. Zadanie 2.4.5. Rozwój infrastruktury publicznego transportu zbiorowego

Publiczny transport zbiorowy na terenie MOF realizowany jest przez Miejski Zakład Komunikacji – Puławy Sp. z o.o. w ramach międzygminnego porozumienia dotyczącego wspólnej komunikacji miejskiej – regularnych przewozów wykonywanych w ramach lokalnego transportu zbiorowego na terenie gminy Miasto Puławy oraz gmin: Janowiec, Kazimierz Dolny, Końskowola, Puławy i Żyrzyn, a także Gminy Kurów.

Działania polegające na rozwoju infrastruktury publicznego transportu zbiorowego mają na celu uzyskanie lepszych warunków przejazdów pasażerów, lepszych parametrów eksploatacyjnych i mniejszych negatywnych wpływów środowiskowych. Będą się one koncentrować m.in. na budowie nowych obiektów (dworzec zintegrowany, punkty przesiadkowe), kontynuowaniu wymiany części taboru autobusowego oraz jego modernizacji i unowocześnianiu, a także zapewnieniu dostępności pojazdów klasy mini, modernizacji infrastruktury przystankowej i budowie zatok autobusowych, i in.

III.2.4.6. Zadanie 2.4.6. Rozwój publicznego transportu zbiorowego na terenie MOF

Działania zmierzające do rozwoju publicznego transportu zbiorowego na terenie MOF polegać będą na optymalizacji organizacji transportu publicznego m.in. poprzez wydłużanie niektórych tras bądź tworzenie nowych. Celem tych przedsięwzięć jest zapewnienie połączeń dla nowopowstających i rozbudowujących się osiedli mieszkalnych i punktów niemieszkalnych (m.in. przemysłowych).

III.2.4.7. Zadanie 2.4.7. Remont mostu im. Ignacego Mościckiego

Most Ignacego Mościckiego łączy Górę Puławską (Gmina Puławy) z Miastem Puławy. Jego właścicielem jest obecnie Gmina Puławy oraz gmina Miasto Puławy. Most wymaga generalnego remontu. Niezbędne jest m.in. wykonanie remontu krawężników, balustrad i chodników. W złym stanie technicznym są także bariery ochronne i ich elementy mocujące.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa użytkownikom mostu – kierowcom, jego remont stanowi priorytetowe przedsięwzięcie dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy.

III.2.5. Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych

Cały teren MOF jest wyjątkowy w skali regionu i kraju pod względem przyrodniczym i krajobrazowym. Obecność w Krainie Lessowych Wąwozów, Małopolski Przełom Wisły, czy

Pradolina Wieprza z unikalnymi gatunkami roślin i zwierząt wymusza na samorządach podejmowanie określonych działań mających na celu ochronę środowiska oraz racjonalne korzystanie z jego zasobów.

Rysunek 25 Zadania w ramach celu strategicznego 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych

Źródło: Opracowanie własne

III.2.5.1. Zadanie 2.5.1. Wspieranie efektywności energetycznej oraz upowszechnienie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym

Wykorzystanie energii z odnawialnych źródeł cieszy się w Polsce coraz większą popularnością. Także i na terenie MOF planuje się upowszechnienie jej wykorzystania i stopniowe zastępowanie nią energii pozyskiwanej ze źródeł konwencjonalnych. Sprzyjać to będzie realizacji omawianego celu strategicznego, tj. ochronie środowiska oraz racjonalnemu korzystaniu z zasobów przyrodniczych.

Wśród inwestycji, które są planowane do realizacji znajduje się m.in. budowa geotermii w Pulkach (Gmina Końskowola), budowa elektrowni wodnej w Bochotnicy (Gmina Kazimierz Dolny), a także budowa elektrowni wiatrowych.

Ponadto, na poprawę efektywności energetycznej wpłyną termomodernizacje budynków oraz podłączenie do sieci ciepłowniczej nowopowstających domów jednorodzinnych, a także bloków mieszkalnych i budynków niemieszkalnych.

III.2.5.2. Zadanie 2.5.2. Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej

Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej prowadzone będzie przede wszystkim w formie dołączania miejscowości z gmin funkcjonalnie związanych z Miastem Puławy do systemu wodociągów i/lub kanalizacji w ramach Aglomeracji Puławskiej.

Wśród innych przedsięwzięć służących uporządkowaniu gospodarki wodno-ściekowej w MOF wymienić należy wymianę przestarzałych systemów wodociągowych i kanalizacyjnych w Kazimierzu Dolnym, modernizację stacji wodociągowej w Gołębiu (Gmina Puławy), czy też przejęcie oczyszczalni ścieków w Żyrzynie.

III.2.5.3. Zadanie 2.5.3. Racjonalizacja zagospodarowania odpadów

W ramach tego zadania, zgodnie z przeprowadzoną analizą na potrzeby *„Studium racjonalizacji zagospodarowania odpadów na obszarze funkcjonalnym stanowiące plan działań dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy”*, do końca 2016 roku zostaną wybudowane powiązane ze sobą technologicznie reaktor plazmowy i silnik zasilany gazem syntezowym (syngazem).

Inwestycja ta pozwoli nie tylko na zwiększenie poziomu racjonalizacji zagospodarowania odpadów i ich odzysku, ale także na osiągnięcie przychodów z trzech źródeł: ze sprzedaży metali, ze sprzedaży metali szlachetnych oraz ze sprzedaży energii elektrycznej.

III.2.5.4. Zadanie 2.5.4. Ochrona przeciwpowodziowa

Dostęp do Wisły, Wieprza i innych rzek, poza walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, stanowi również dla MOF zagrożenie powodziowe. Stąd konieczne jest podejmowanie działań zmierzających do minimalizacji ryzyka powodziowego, takich jak regulacje i uporządkowanie koryt rzek, poprawa żeglowności Wisły.

Planuje się ponadto opracowanie studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej z uwzględnieniem terenów zalewowych dla całego obszaru.

III.2.5.5. Zadanie 2.5.5. Rewitalizacja przyrodnicza miejsc o wysokich walorach środowiskowych i krajobrazowych

Cały MOF jest obszarem o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, o czym świadczy położenie w granicach Kazimierskiego Parku Krajobrazowego, czy Krainy Lessowych Wąwozów. Należy jednak stale dbać, by tereny o tak wysokich walorach przyrodniczych nie

ulegały degradacji. Stąd w ramach tego zadania podejmowane będą działania polegające na przyrodniczej rewitalizacji obszaru.

III.2.6. Cel strategiczny 2.6. Uspójnienie planowania przestrzennego oraz wzmocnienie współpracy międzygminnej na tym polu

Istotnym czynnikiem wpływającym na rozwój gospodarczy obszaru jest prowadzona polityka zagospodarowania przestrzennego. Polityka prorozwojowa powinna koncentrować się na zabezpieczeniu jak najdogodniejszych dla inwestorów terenów pod ewentualne inwestycje. Ważne jest przy tym bieżące aktualizowanie Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego, jak również koordynacja prac nad nimi na poziomie ponadgminnego zespołu zadaniowego[9] tak, by ich zapisy były zgodne i spójne.

Rysunek 26 Zadania w ramach celu strategicznego 2.6. Uspójnienie planowania przestrzennego w gminach oraz wzmocnienie współpracy międzygminnej na tym polu

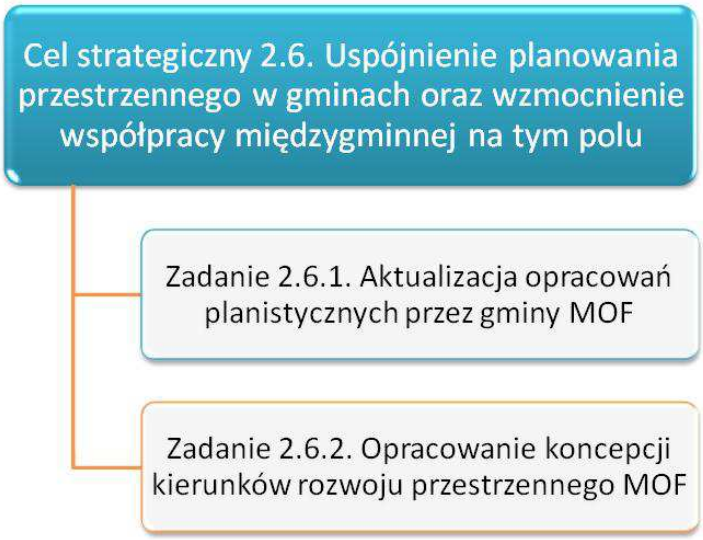

Źródło: Opracowanie własne

III.2.6.1. Zadanie 2.6.1. Aktualizacja opracowań planistycznych przez gminy MOF

W celu uspójnienia planowania przestrzennego w MOF, jak również rozwoju inwestycji konieczna jest aktualizacja planów miejscowych oraz studiów uwarunkowań zgodnie z zaleceniami wskazanymi w *„Analizie spójności rozwiązań planistycznych”*.

[9] Patrz Tabela 16

Tabela 14 Opracowania planistyczne, które zostały wskazane jako rekomendowane do przygotowania/zaktualizowania

L.p.	Gmina	Opracowanie
1	Miasto Puławy	✓ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta, ✓ Zmiana MPZP osiedla „Wólka Profecka". Przeznaczenie terenów wyłącznie pod zabudowę przemysłową i magazynową, ✓ Opracowanie MPZP dla obszarów nieleśnych, które planów nie posiadają, ✓
2	Janowiec	✓ Zmiana MPZP dla nowych terenów mieszkalno-usługowych dla kompleksu zabudowy miejscowości najbardziej funkcjonalnie związanych z miastem Puławy (tj. Trzcianki, Nasiłów; Wojszyn)
3	Kazimierz Dolny	✓ Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy
4	Końskowola	✓ Zmiana MPZP ośrodka gminnego Końskowola oraz planu całej gminy
5	Puławy	✓ Zmiana MPZP dla nowych terenów mieszkalno-usługowych oraz terenów rozwoju przedsiębiorczości w granicach całej gminy, ✓ Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy
6	Żyrzyn	✓ Zmiana MPZP dla nowych terenów mieszkaniowo-usługowych we wsi Strzyżowice, Skrudki, Kośmin, Parafianka, Jaworów, Żerdź, Bałtów, Borysów, Kotliny oraz miejscowości gminnej Żyrzyn, ✓ Zmiana MPZP dla określonych terenów znajdujących się w granicach administracyjnych Gminy Żyrzyn w celu pozyskania nowych terenów inwestycyjnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Analizy spójności rozwiązań planistycznych"

Prace nad realizacją tego zadania powinny być koordynowane przez powołany wcześniej zespół zadaniowy.

III.2.6.2. Zadanie 2.6.2. Opracowanie koncepcji kierunków rozwoju przestrzennego MOF

Koncepcja kierunków rozwoju przestrzennego MOF stanowić będzie opracowanie planistyczne, które na mocy międzygminnego porozumienia wskaże kierunki i zalecenia dla tworzenia i zmian studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego poszczególnych gmin oraz

zasady wdrażania ustaleń koncepcji. Będzie ona stanowiła wyraz zintegrowanego podejścia do rozwiązywania problemów rozwojowych na obszarze.

Dokument ten zawierać powinien merytoryczne opracowanie (w formie tekstowej i na mapie) m.in. następujących zagadnień:

- ✓ wskazanie priorytetowych obszarów dla realizacji funkcji przemysłowych, usługowych, mieszkaniowych i innych wraz z analizą chłonności i potencjału terenów już wyznaczonych w dokumentach gminnych do realizacji tych funkcji,
- ✓ analiza możliwości uzbrojenia terenów w infrastrukturę techniczną,
- ✓ analiza możliwości rozwoju pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych wraz z identyfikacją potencjalnych lokalizacji obiektów energetyki odnawialnej,
- ✓ klasyfikacja walorów kulturowych, turystycznych i rekreacyjnych MOF wraz ze wskazaniem potencjalnych kierunków rozwoju,
- ✓ rozmieszczenie obiektów, tworzących infrastrukturę społeczną oraz sportowo-rekreacyjną o znaczeniu ponadlokalnym,
- ✓ inne zagadnienia wskazane przez zespół zadaniowy ds. planowania przestrzennego jako istotne.

Nad całością prac czuwać będzie powołany wcześniej zespół zadaniowy ds. planowania przestrzennego.

III.2.7. Cel strategiczny 2.7. Zwiększenie wykorzystania zasobów cyfrowych na obszarze

W dobie coraz szerszego wykorzystania narzędzi informatycznych, dla rozwoju MOF niezbędne jest zwiększenie dostępu do wszechobecnych zasobów cyfrowych oraz walka z wykluczeniem cyfrowym, które dotyka przede wszystkim mieszkańców małych miejscowości.

Rysunek 27 Zadania w ramach celu strategicznego 2.7. Zwiększenie wykorzystania zasobów cyfrowych na obszarze

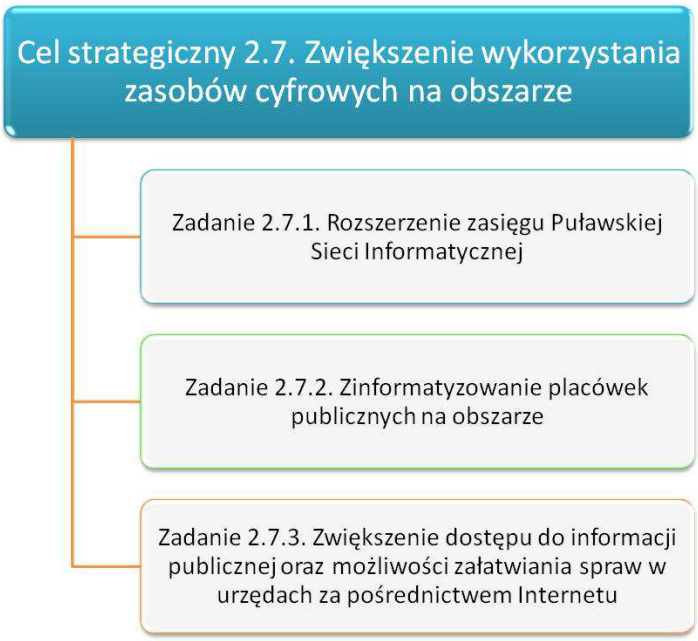

Źródło: Opracowanie własne

III.2.7.1. Zadanie 2.7.1. Rozszerzenie zasięgu Puławskiej Sieci Informatycznej

Upowszechnieniu korzystania z zasobów cyfrowych na obszarze służyć będzie rozszerzenie zasięgu Puławskiej Sieci Informatycznej (PSI) o tereny najbliższe Miastu Puławy. Postuluje się podłączenie do sieci przede wszystkim niektórych miejscowości z Gminy Puławy.

III.2.7.2. Zadanie 2.7.2. Zinformatyzowanie placówek publicznych na obszarze

Zadanie to dotyczy przede wszystkim informatyzacji placówek oświatowych, a także innych placówek publicznych, takich jak urzędy gmin wraz z placówkami i Starostwo Powiatowe wraz z placówkami. Ponadto, istotne jest tutaj również zwiększenie dostępu do Internetu i wykorzystanie telefonii VoIP w tych placówkach, m.in. poprzez ich podłączenie do szerokopasmowych połączeń teleinformatycznych.

III.2.7.3. Zadanie 2.7.3. Zwiększenie dostępu do informacji publicznej oraz możliwości załatwiania spraw w urzędach za pośrednictwem Internetu

Większa dostępność do informacji publicznej oraz możliwość załatwienia większości spraw w urzędach bez konieczności osobistego stawiennictwa, oznacza nie tylko większą atrakcyjność

obszaru dla samych mieszkańców, ale także dla potencjalnych inwestorów. Przyczyni się to wprost do rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy.

IV. MONITORING STRATEGII

Istotą sytemu monitoringu jest określenie czy i w jakim stopniu realizowane są poszczególne zadania strategiczne i osiągane cele operacyjne. Proces monitorowania polega na systematycznych obserwacjach zmian zachodzących w ramach poszczególnych celów i zadań wyznaczonych w Strategii.

Zaleca się przeprowadzanie monitoringu stanu wdrażania Strategii na podstawie trzyletnich raportów opisujących działania podejmowane w zakresie realizacji zadań strategicznych. Proces ten realizowany powinien być przez odpowiednie komórki merytoryczne urzędów poszczególnych gmin w ramach powołanych zespołów zadaniowych, zaś jego inicjatorem i koordynatorem powinno być samo Miasto. Proces monitoringu może odbywać się przy udziale podmiotu zewnętrznego.

Oczekiwany przebieg procedury monitoringu przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 15 Etapy przeprowadzania monitoringu

LP.	DZIAŁANIE	PODMIOTY ZAANGAŻOWANE	WYNIKI I PROCEDURY	TERMIN
1.	Zarządzenia o rozpoczęciu monitoringu	Prezydent Miasta, wójtowie/burmistrz gmin	Wskazanie oczekiwanych ustaleń, podmiotów odpowiedzialnych za przeprowadzenie monitoringu, określenie harmonogramu przeprowadzenia monitoringu,	październik-listopad; w okresie co najmniej co dwa lata;
2.	Ogłoszenie rozpoczęcia monitoringu	Odpowiednie wydziały urzędów, wchodzące w skład zespołów zadaniowych	Przekazanie wydziałom merytorycznym urzędów oraz – w miarę potrzeby i możliwości – innym podmiotom informacji o rozpoczęciu monitoringu oraz o zakresie oczekiwanych informacji; przekazanie ankiet i formularzy	1 tydzień
3.	Opis stanu realizacji zadań strategii	Zespoły zadaniowe, składające się z wydziałów merytorycznych urzędów przy współpracy innych podmiotów zaangażowanych we wdrażanie strategii	Opis działań podjętych w celu realizacji strategii; opis zagrożeń dla prawidłowej realizacji zadań strategii	2 tygodnie
4.	Przekazanie opisów stanu realizacji strategii zespołowi zadaniowemu	Zespoły zadaniowe	-	-

LP.	DZIAŁANIE	PODMIOTY ZAANGAŻOWANE	WYNIKI I PROCEDURY	TERMIN
5.	Ocena wyników (porównanie z planem)	Wyznaczony wydział UM	Określenie stopnia wykonania przyjętych zapisów strategii; określenie odchyleń	2 tygodnie
6.	Identyfikacja i analiza przyczyn odchyleń	Wyznaczony wydział UM	Ocena rozbieżności pomiędzy założeniami a rezultatami oraz poszukiwanie i określenie przyczyn zaistniałej sytuacji	-
7.	Planowanie korekty	Prezydent Miasta wspólnie z burmistrzem i wójtami pozostałych gmin na podstawie zaleceń wyznaczonego wydziału	Zalecenia co do zmiany dotychczasowych metod realizacji bądź sugestia do wprowadzenia nowych; określenie i akceptacja działań korygujących	1 tydzień
8.	Przekazanie zalecanych korekt	Zespoły zadaniowe	Przekazanie informacji o zauważonych niedociągnięciach, problemach oraz o zalecanych sposobach rozwiązania problemów do aktorów strategii	-
9.	Przedłożenie sprawozdania z monitoringu dla Rady Miasta oraz Rad pozostałych gmin	Prezydent Miasta, burmistrz i wójtowie pozostałych gmin	Celem sprawozdania będzie powiadomienie Rad o stanie wdrażania strategii rozwoju oraz o dostrzeżonych przy jej wdrażaniu problemach	w terminach kolejnych posiedzeń Rad, chyba że Rady postanowią o innym terminie

Źródło: Opracowanie własne

Monitoring może stać się podstawą do aktualizacji Strategii, jeżeli na podstawie przedstawionych informacji uwidoczni się taka potrzeba. Przebiegać on będzie w oparciu o wskaźniki realizacji zadań zawarte w załączniku 4.

V. SPIS TABEL, WYKRESÓW, RYSUNKÓW I FOTOGRAFII

SPIS TABEL

Tabela 1 Powierzchnia gruntów leśnych (2012 rok) i użytków rolnych (2005 rok) w gminach MOF 16
Tabela 2 Liczba ludności i gęstość zaludnienia w gminach należących do MOF w 2012 roku 17
Tabela 3 Wybrane prognozy demograficzne dla powiatu puławskiego do 2030 roku 22
Tabela 4 Charakterystyka terenów inwestycyjnych dostępnych i poszukiwanych przez inwestorów w gminach należących do MOF Miasta Puławy 28
Tabela 5 Zasady zwolnienia z podatku od nieruchomości w Gminie Końskowola 30
Tabela 6 Podstawowe dane dotyczące infrastruktury wodociągowej w MOF w latach 2008-2012 31
Tabela 7 Podstawowe dane dotyczące infrastruktury kanalizacyjnej w MOF w latach 2008-2012 33
Tabela 8 Stan bazy edukacyjnej MOF Miasta Puławy w 2012 roku 50
Tabela 9 Instytucje kultury funkcjonujące w poszczególnych gminach MOF 52
Tabela 10 Liczba imprez i ich uczestników w gminach MOF w latach 2007-2012 52
Tabela 11 System gospodarki odpadami w gminach należących do MOF Miasta Puławy 53
Tabela 12 Aktualność dokumentów planistycznych oraz stopień pokrycia Miejscowymi Planami poszczególnych gmin, tworzących MOF (stan na 31 XII 2012) 54
Tabela 13 Kierunki działań w polityce przestrzennej gmin tworzących MOF 58
Tabela 14 Opracowania planistyczne, które zostały wskazane jako rekomendowane do przygotowania/zaktualizowania 91
Tabela 15 Etapy przeprowadzania monitoringu 95
Tabela 16 Charakterystyka proponowanych zespołów zadaniowych 104
Tabela 17 Wykaz najważniejszych przedsięwzięć dla realizacji w MOF w nowej perspektywie programowania środków UE wraz z uzasadnieniem 113
Tabela 18 Wykaz dokumentów do przygotowania w ramach środków PO PT 145
Tabela 19 Przykładowe wskaźniki monitoringu *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* 148
Tabela 20 Ocena wpływu na środowisko realizacji proponowanych zadań "Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020" 167

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Kwartalne tempo wzrostu PKB Polski w latach 2010-2013 (w proc.) 11

Wykres 2 Powierzchnia gmin należących do MOF bez uwzględnienia gruntów leśnych (km^2) 16
Wykres 3 Liczba ludności w MOF w latach 2003-2012 17
Wykres 4 Liczba kobiet i mężczyzn oraz liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn w MOF w latach 2003-2012 18
Wykres 5 Struktura ludności ze względu na wiek i płeć w MOF w 2005 i 2012 roku 19
Wykres 6 Liczba ludności w MOF w podziale na wiek oraz wskaźnik obciążenia demograficznego w latach 2003-2012 21
Wykres 7 Prognoza liczby ludności w powiecie puławskim do 2030 roku 23
Wykres 8 Struktura ludności ze względu na wiek i płeć w powiecie puławskim w roku 2012 oraz prognozy na lata 2020 i 2030 25
Wykres 9 Liczba bezrobotnych oraz stopa bezrobocia w MOF w latach 2003-2012 26
Wykres 10 Liczba bezrobotnych mężczyzn i kobiet oraz stopa bezrobocia wśród mężczyzn i stopa bezrobocia wśród kobiet w MOF w latach 2003-2012 27
Wykres 11 Długość wodociągowej czynnej sieci rozdzielczej oraz liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w poszczególnych gminach MOF w 2012 roku 32
Wykres 12 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej oraz liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w poszczególnych gminach MOF w 2012 roku 33
Wykres 13 Liczba uczniów uczących się obowiązkowo języków obcych w szkołach MOF w 2012 roku w podziale na poszczególne języki 51
Wykres 14 Odsetek powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w gminie Miasto Puławy z przeznaczeniem na poszczególne rodzaje terenów (stan na 31 XII 2012) 55
Wykres 15 Odsetek powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w Gminie Janowiec z przeznaczeniem na poszczególne rodzaje terenów (stan na 31 XII 2012) 55
Wykres 16 Odsetek powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w Gminie Kazimierz Dolny z przeznaczeniem na poszczególne rodzaje terenów (stan na 31 XII 2012) 56
Wykres 17 Odsetek powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w Gminie Końskowola z przeznaczeniem na poszczególne rodzaje terenów (stan na 31 XII 2012) 56
Wykres 18 Odsetek powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w Gminie Puławy z przeznaczeniem na poszczególne rodzaje terenów (stan na 31 XII 2012) 57

Wykres 19 Odsetek powierzchni miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w Gminie Żyrzyn z przeznaczeniem na poszczególne rodzaje terenów (stan na 31 XII 2012) 57

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Klasyfikacja miejskich obszarów funkcjonalnych 4
Rysunek 2 Schemat oczekiwanych poziomów współdziałania w ramach MOF 6
Rysunek 3 Mapa inwestycji drogowych w województwie lubelskim 12
Rysunek 4 Propozycja podziału Funduszy Europejskich 2014-2020 na programy krajowe 13
Rysunek 5 Podział Funduszy Europejskich 2014-2020 na regiony 14
Rysunek 6 Położenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego w województwie lubelskim i powiecie puławskim 15
Rysunek 7 Uproszczony schemat dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych w powiecie puławskim 35
Rysunek 8 Fragment mapy linii kolejowych w Polsce 38
Rysunek 9 Dostępność komunikacyjna MOF Miasta Puławy 40
Rysunek 10 Projektowany II etap obwodnicy Miasta Puławy w ciągu drogi ekspresowej S1241
Rysunek 11 Fragment mapy Miasta Puławy z naniesionymi informacjami o lokalizacji przystanków 42
Rysunek 12 Analiza przestrzenna walorów turystycznych Krainy Lessowych Wąwozów 44
Rysunek 13 Warunki rozwoju turystyki w gminach Krainy Lessowych Wąwozów 45
Rysunek 14 Położenie Kazimierskiego Parku Krajobrazowego 46
Rysunek 15 Struktura celów Strategii Rozwoju MOF 68
Rysunek 16 Cele strategiczne i zadania w obszarze strategicznym 1. Sfera społeczna 69
Rysunek 17 Zadania w ramach celu strategicznego 1.1. Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej na obszarze 71
Rysunek 18 Zadania w ramach celu strategicznego 1.2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego (w tym pomoc społeczna) i ochrony zdrowia 73
Rysunek 19 Zadania w ramach celu strategicznego 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych oraz promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców 76
Rysunek 20 Cele strategiczne w obszarze strategicznym 2. Sfera gospodarcza 78
Rysunek 21 Zadania w ramach celu strategicznego 2.1. Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców MOF 79
Rysunek 22 Zadania w ramach celu strategicznego 2.2. Pozyskiwanie inwestycji 80
Rysunek 23 Zadania w ramach celu strategicznego 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF81

Rysunek 24 Zadania w ramach celu strategicznego 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach 85
Rysunek 25 Zadania w ramach celu strategicznego 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych 88
Rysunek 26 Zadania w ramach celu strategicznego 2.6. Uspójnienie planowania przestrzennego w gminach oraz wzmocnienie współpracy międzygminnej na tym polu..... 90
Rysunek 27 Zadania w ramach celu strategicznego 2.7. Zwiększenie wykorzystania zasobów cyfrowych na obszarze 93
Rysunek 28 Proces tworzenia zespołów zadaniowych 101

SPIS FOTOGRAFII

Fotografia 1 Wąwóz lessowy w Krainie Lessowych Wąwozów..... 43
Fotografia 2 Małopolski Przełom Wisły w okolicy Kazimierza Dolnego..... 47

VI. ZAŁĄCZNIKI

VI.1. Załącznik 1 – Proces tworzenia oraz kompetencje zespołów zadaniowych

Realizacja zadań w obszarze MOF będzie możliwa jedynie w sytuacji zwiększenia poziomu bezpośredniej, to jest realizowanej przez pracowników poszczególnych podmiotów, współpracy. Przedstawione poniżej założenia są jedynie propozycją podejścia do tego wyzwania. Bowiem o ostatecznym kształcie tej współpracy powinny zadecydować osoby i instytucje w tę współpracę zaangażowane.

Wyrazem ścisłej współpracy międzygminnej mogą stać się specjalne zespoły zadaniowe powołane do realizacji określonych zadań[10]. Na poniższym rysunku schematycznie przedstawiono ogólny proces ich tworzenia.

Rysunek 28 Proces tworzenia zespołów zadaniowych

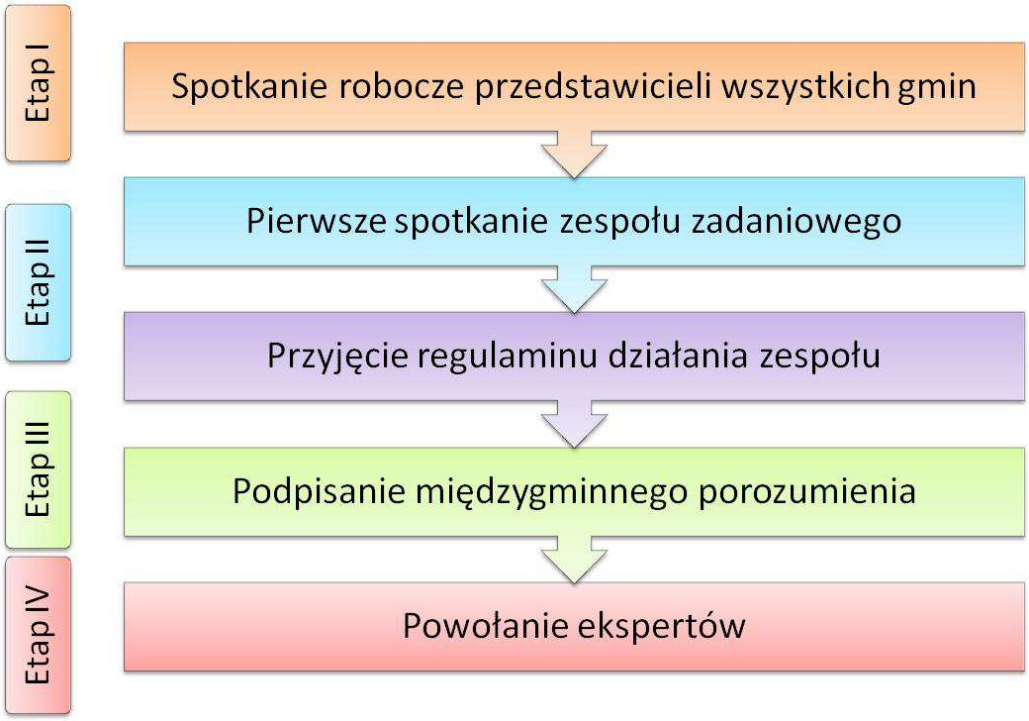

Źródło: Opracowanie własne

Pierwszym etapem tworzenia zespołu zadaniowego jest robocze spotkanie przedstawicieli wszystkich gmin tworzących MOF mające na celu omówienie zasad działania, potrzeb i

[10] Patrz Tabela 16 Charakterystyka proponowanych zespołów zadaniowych

możliwości funkcjonowania zespołu zadaniowego oraz jego składu i miejsca w strukturach organizacyjnych gmin. Spotkanie to ma także prowadzić do stworzenia ram dla regulaminu zespołu oraz ustalenia zasad jego finansowania.

Warto zaznaczyć, iż może zostać zorganizowane tylko jedno spotkanie, na którym poruszone zostaną kwestie potrzeb i możliwości powołania kilku bądź wszystkich zespołów zadaniowych.

Drugim etapem tworzenia zespołu jest jego pierwsze spotkanie. Zaleca się, by odbyło się ono w ciągu dwóch miesięcy od przyjęcia niniejszej Strategii. Efektem pierwszego spotkania zespołu będzie przede wszystkim opracowanie regulaminu działania.

W skład zespołu powinni wchodzić kierownicy (bądź wyznaczeni przez kierowników pracownicy) komórek organizacyjnych urzędu gminy, zajmujących się właściwą dziedziną oraz – opcjonalnie – przedstawiciele odpowiednich spółek miejskich, a także dyrektorzy jednostek organizacyjnych gminy (np. Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej).

Kolejnym etapem tworzenia zespołu będzie podpisanie międzygminnego porozumienia, które nada zespołowi formalne ramy działania, określając zakres obowiązków i uprawnień, sposób finansowania i przewodniczącego zespołu, który będzie odpowiadał za organizowanie jego prac.

Finalny etap tworzenia zespołu obejmuje powołanie jednego lub więcej ekspertów zewnętrznych, którzy wspomagać będą prace zespołu. Etap ten ma charakter fakultatywny i nie musi dotyczyć wszystkich zespołów. Powołanie ekspertów zewnętrznych z danej dziedziny uzależnione będzie od decyzji członków zespołu.

Nad wszystkimi etapami tworzenia zespołu czuwać będą osoby odpowiedzialne za wdrożenie *Strategii*. Zaleca się, by organizatorem zarówno spotkania roboczego przedstawicieli gmin, jak i pierwszego spotkania zespołu było Miasto Puławy, jako lider MOF.

Proponuje się utworzenie zespołów zadaniowych w następujących obszarach:

- ✓ planowanie przestrzenne,
- ✓ pomoc społeczna,
- ✓ oświata i wychowanie,
- ✓ promocja, sport i turystyka,
- ✓ transport,
- ✓ gospodarka komunalna i gospodarka odpadami,
- ✓ rozwój gospodarczy i rynek pracy,

- ✓ inwestycje (w tym Strategiczne Inwestycje Terytorialne),
- ✓ organizacja.

W poniższej tabeli zawarto charakterystykę proponowanych zespołów zadaniowych.

Tabela 16 Charakterystyka proponowanych zespołów zadaniowych

Nazwa zespołu	Sugerowana częstotliwość spotkań	Propozycje zagadnień	Rezultaty działania zespołu	Sugerowany skład zespołu
Zespół ds. oświaty i wychowania	Nie rzadziej niż co kwartał	• Zdefiniowanie czynników kosztotwórczych w gminach w obszarze oświaty wraz z określeniem działań zmierzających do ich redukcji – wymiana doświadczeń i wiedzy, • Dostosowanie do aktualnych potrzeb liczby i lokalizacji szkół – opiniowanie decyzji o likwidacji bądź uruchamianiu placówek edukacyjnych, • Potrzeby i możliwości budowy dodatkowej infrastruktury dla szkół i uczniów oraz tworzenia uzupełniających form edukacji, w tym m.in. podjęcie wspólnej inicjatywy, polegającej na utworzeniu „centrum intelektualnego" lub „mobilnego laboratorium" do wykorzystania przez uczniów z terenu MOF, • Wyzwania w pracy z uczniami szczególnie uzdolnionymi, w tym możliwość opracowania programu pracy z uczniami szczególnie uzdolnionymi, • Możliwości rozszerzenia współpracy szkół z instytucjami otoczenia biznesu i z samym biznesem, w tym z największymi przedsiębiorcami na terenie MOF, w celu wsparcia absolwentów szkół w aktywnym uczestnictwie na rynku pracy, • Współpraca z dyrektorami placówek edukacyjnych we wdrażaniu programów pracy z uczniami zdolnymi, • Wspólna realizacja zadań z zakresu podnoszenia kwalifikacji nauczycieli, np. wspólne przygotowywanie	Głównym oczekiwanym rezultatem działań zespołu będzie **wymiana wiedzy i doświadczeń** między przedstawicielami JST. W zakresie pracy z uczniami zdolnymi proponuje się **stworzenie** pewnych **wytycznych** dla działań podejmowanych indywidualnie przez każdą szkołę w MOF. Pożądane jest zacieśnienie z biegiem czasu współpracy międzygminnej do jej najściślejszej formy, tj. **podjęcia wspólnych działań**. Dotyczyć to może przede wszystkim wspólnego aplikowania o środki europejskie na realizację wspólnych projektów szkoleniowych i edukacyjnych, czy też utworzenia „Centrum Intelektualnego" bądź „mobilnego laboratorium" do wykorzystania przez uczniów z terenu całego MOF.	W skład zespołu ds. oświaty i wychowania powinni wchodzić kierownicy bądź pracownicy komórek organizacyjnych urzędów gmin, zajmujących się edukacją. W niektórych spotkaniach – w miarę potrzeby – mogą brać udział także przedstawiciele gminnych placówek edukacyjnych.

Nazwa zespołu	Sugerowana częstotliwość spotkań	Propozycje zagadnień	Rezultaty działania zespołu	Sugerowany skład zespołu
		szkoleń dla kadry pedagogicznej placówek edukacyjnych na obszarze; wspólne aplikowanie o środki z Europejskiego Funduszu Społecznego na cele szkoleniowe, • Wspólna realizacja przedsięwzięć polegających na prowadzeniu zajęć pozaszkolnych dla uczniów z terenu MOF, jak np. organizacja lekcji pływania na obiektach MOSiR-u; wspólne aplikowanie o środki unijne na ten cel		
Zespół ds. pomocy społecznej	Nie rzadziej niż co kwartał	• Możliwości i potrzeby zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego dla mieszkańców MOF, w tym ewentualne potrzeby realizowania inwestycji w zakresie rozwoju instytucji wsparcia społecznego (np. budowy domów pomocy społecznej), • Wymiana doświadczeń między pracownikami pomocy społecznej różnych gmin, • Określenie potrzeb, możliwości i zasadności podejmowania wspólnych działań w zakresie profilaktyki uzależnień, • Możliwości rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi, zajmującymi się działaniami w zakresie pomocy społecznej, profilaktyki uzależnień, itp.	Podstawowym rezultatem działania zespołu będzie **wymiana wiedzy i doświadczeń** między poszczególnymi gminami, jak również ewentualne określenie **wytycznych** dla działań indywidualnych. Mogą zostać również podjęte **wspólne działania**, takie jak tworzenie instytucji wsparcia społecznego dostępnych dla wszystkich mieszkańców MOF.	W skład zespołu – oprócz właściwych przedstawicieli urzędów gmin – powinni także wchodzić dyrektorzy ośrodków pomocy społecznej i innych instytucji wsparcia społecznego.
Zespół ds. promocji, kultury, sportu i turystyki	Nie rzadziej niż co kwartał	• Ocena możliwości wykorzystania w polityce promocji poszczególnych gmin elementów wspólnych dla całego MOF, • Możliwości wzmocnienia potencjału turystycznego i	Oczekuje się, że prace zespołu będą zmierzać do wzmocnienia potencjału turystycznego MOF, koncentrującego się na wspólnych	Zaleca się, aby w pracach zespołu brali udział właściwi przedstawiciele gmin, a także – w miarę potrzeb – dyrektorzy

Nazwa zespołu	Sugerowana częstotliwość spotkań	Propozycje zagadnień	Rezultaty działania zespołu	Sugerowany skład zespołu
		kulturalnego obszaru dzięki uzyskaniu efektu synergii przy wykorzystaniu indywidualnych walorów każdej z gmin, • Możliwości rozwoju turystyki wokół wspólnych atrakcji turystycznych, np. rzeka Wisła, w tym podejmowanie wspólnych działań i wspólne aplikowanie o środki UE, • Podjęcie wspólnych działań w zakresie promocji turystyki, np. wydanie wspólnego przewodnika po obszarze, utworzenie wspólnego produktu turystycznego, • Możliwości utworzenia wspólnego Zintegrowanego Systemu Informacji Turystycznej, • Konsultacje, wymiana opinii w zakresie możliwości i potrzeb rozbudowy infrastruktury sportowej na obszarze MOF, • Określenie potrzeb i możliwości podejmowania wspólnych działań w zakresie rozwoju kultury na obszarze, • Wskazanie możliwości integracji niektórych działań w zakresie kultury prowadzonych przez ośrodki i domy kultury poszczególnych gmin, • Możliwości rozwoju współpracy z organizacjami pozarządowymi w zakresie promocji turystyki i kultury w MOF	atrakcjach turystycznych. Stąd, pożądanym ich rezultatem powinny być **wspólne przedsięwzięcia** przede wszystkim z zakresu promocji i turystyki. Spotkania zespołu będą służyć także **wymianie wiedzy** oraz **formułowaniu wytycznych** dla indywidualnych działań podejmowanych przez gminy.	(bądź inni pracownicy) gminnych instytucji kultury.
Zespół ds. gospodarki	Nie rzadziej niż raz na pół roku	• Określenie potrzeb, możliwości i zasadności integracji systemów wodno-ściekowych	Spotkania tego zespołu będą przede wszystkim koncentrowały	Sugeruje się, aby oprócz osób wchodzących w skład zespołu z

Nazwa zespołu	Sugerowana częstotliwość spotkań	Propozycje zagadnień	Rezultaty działania zespołu	Sugerowany skład zespołu
komunalnej i gospodarki odpadami		• Ocena wpływu przemian osadniczych w poszczególnych gminach MOF na możliwości integracji gospodarki ściekowej • Ocena wpływu zmian uwarunkowań prawnych w zakresie funkcjonowania aglomeracji na możliwości integracji gospodarki wodno-ściekowej poszczególnych gmin MOF • Wymiana doświadczeń w zakresie organizacji i zarządzania poszczególnymi systemami komunalnymi (np. w zakresie informatycznych narzędzi do zarządzania infrastrukturą) • Wymiana informacji o stosowanych rozwiązaniach technicznych w prowadzeniu gospodarki wodno-ściekowej i/lub odpadowej (urządzenia, środki transportu, innowacje) • Ocena zainteresowania i możliwości rozwoju puławskiej sieci teleinformatycznej w kierunku pozostałych gmin MOF • Zagadnienia związane z budową spalarni odpadów dla puławskiego regionu gospodarki odpadami • Rewizja gminnych systemów odpadowych w kontekście efektywności funkcjonowania regionalnej stacji zagospodarowania odpadów (wskazanie możliwości ujednolicenia sposobów segregacji (rodzaje frakcji), czy harmonogramu zbiórek odpadów w poszczególnych gminach) • Wypracowanie wspólnych działań w zakresie edukacji	się na **wymianie doświadczeń** między uczestnikami. W zakresie rewizji gminnych systemów odpadowych – mogą zostać stworzone **wytyczne** do działań indywidualnych. Ponadto, np. w przypadku edukacji o funkcjonowaniu systemów odpadowych, mogą być realizowane **wspólne przedsięwzięcia**.	ramienia poszczególnych gmin, w niektórych jej obradach udział brali również przedstawiciele spółek miejskich

Nazwa zespołu	Sugerowana częstotliwość spotkań	Propozycje zagadnień	Rezultaty działania zespołu	Sugerowany skład zespołu
		o funkcjonowaniu systemów odpadowych (np. edukacja w zakresie segregacji)		
Zespół ds. rozwoju gospodarczego i rynku pracy	Nie rzadziej niż raz na kwartał	• Promocja gospodarcza MOF Puławy, wspólne wyjazdy na targi, itp. • Koordynacja pracy komórek w UG odpowiedzialnych za wspieranie i pozyskiwanie inwestorów, • „Burze mózgów", współpraca doradcza i koordynacja przy tworzeniu gminnych strategii rozwoju, • Współdziałanie w planowaniu działalności inwestycyjnej spółek komunalnych działających na terenie MOF, związanych z finansowaniem ze środków Unii Europejskiej, • Wspólne aplikowanie o środki (podpisywanie porozumień) na realizację projektów unijnych, • Współpraca przy planowaniu nowych terenów inwestycyjnych, • Planowanie zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym w związku z budową Elektrowni Puławy (np. tereny pod nowe zakłady przemysłowe w sąsiedztwie), • Wykorzystanie PPN-T i innych narzędzi z zakresu wspierania przedsiębiorczości, • Rozważenie pomysłu utworzenia forum współpracy i konsultacji władz samorządowych z lokalnym biznesem, • Budowa wspólnej bazy ofert gospodarczych i inwestycyjnych,	Jednym z rezultatów funkcjonowania tego zespołu mogą być **realizowane wspólnie przedsięwzięcia**, zwłaszcza w zakresie promocji gospodarczej MOF i wspólnego aplikowania o środki europejskie. Ponadto, będzie to również **wymiana wiedzy**, a także formułowanie **wytycznych** i **działania doradcze**.	W skład zespołu powinni wchodzić właściwi przedstawiciele urzędów gmin. Proponuje się także powołanie zewnętrznego eksperta, który będzie wspierał działania zespołu i koordynował jego prace. Może być także odpowiedzialny za coroczne raportowanie stanu rozwoju gospodarki i rynku pracy.

Nazwa zespołu	Sugerowana częstotliwość spotkań	Propozycje zagadnień	Rezultaty działania zespołu	Sugerowany skład zespołu
		• Koordynacja ulg i zwolnień w podatku od nieruchomości w poszczególnych gminach (aby uniknąć rywalizowania w tym zakresie pomiędzy gminami MOF), • Wsparcie rozwoju zasobów ludzkich (działania edukacyjne np. pod kątem przewidywanego zapotrzebowania rynku pracy – informatyka w szkołach /zajęcia dodatkowe/, itp.), • Coroczne badanie stanu rozwoju społeczno-gospodarczego na obszarze całego MOF (wahania liczby mieszkańców, stopy bezrobocia, liczby i wielkości przedsiębiorstw, utworzonych nowych miejsc pracy, itd.) – aby oceniać efekty prowadzonych działań w zakresie rozwoju gospodarczego i rynku pracy.		
Zespół ds. transportu i komunikacji	Nie mniej niż trzy razy w roku	• Konsultacje, wymiana opinii na temat planów budowy i remontów dróg o charakterze lokalnym, • Możliwości rozszerzenia zasięgu publicznego transportu zbiorowego o kolejne miejscowości gmin funkcjonalnie związanych z Miastem Puławy, • Możliwości i potrzeby rozwoju alternatywnych środków komunikacji w stosunku do samochodów, np. utworzenie wspólnej komunikacji turystycznej, • Możliwości i kierunki rozbudowy sieci ścieżek rowerowych na terenie MOF	Podstawowym oczekiwanym rezultatem działań tego zespołu będzie **wymiana wiedzy i doświadczeń** oraz **doradztwo**. Sugeruje się również, by w miarę upływu czasu współpraca między jednostkami była coraz ściślejsza i prowadziła do określania **wytycznych**, a w konsekwencji także realizacji **wspólnych przedsięwzięć**, np. z zakresie rozbudowy sieci ścieżek rowerowych.	Sugeruje się, by oprócz pracowników urzędów gmin, zajmujących się tematem transportu i komunikacji, udział w spotkaniach tego zespołu zadaniowego – w zależności od potrzeby – brali również przedstawiciele Miejskiego Zakładu Komunikacji – Puławy Sp. z o.o. w Puławach.

Nazwa zespołu	Sugerowana częstotliwość spotkań	Propozycje zagadnień	Rezultaty działania zespołu	Sugerowany skład zespołu
Zespół ds. planowania przestrzennego	Co najmniej raz na pół roku	• Koordynacja i współpraca doradcza w zakresie tworzenia gminnych planów zagospodarowania przestrzennego i innych opracowań planistycznych, • Możliwości opracowania koncepcji kierunków rozwoju przestrzennego MOF	Spodziewanym głównym rezultatem działania zespołu jest **wymiana wiedzy** oraz **doradztwo** w zakresie sporządzania opracowań planistycznych poszczególnych gmin. Oczekuje się jednak, że zespół ten rozwinie swoje kompetencje i uprawnienia, a współpraca między jego członkami osiągnie także wyższe poziomy, m.in. poprzez opracowanie wspólnej koncepcji rozwoju przestrzennego.	Zespół ten tworzyć będą przede wszystkim pracownicy Urzędów Gmin. Jeśli w toku pierwszego spotkania zespołu pojawi się taka potrzeba, możliwe jest również powołanie zewnętrznego eksperta (urbanisty) lub kilku ekspertów, którzy będą koordynować prace zespołu oraz pełnić w nich funkcję doradczą.

Nazwa zespołu	Sugerowana częstotliwość spotkań	Propozycje zagadnień	Rezultaty działania zespołu	Sugerowany skład zespołu
Zespół ds. realizacji przedsięwzięć	Nie rzadziej niż raz na kwartał	• Zarządzanie rezultatami prac wszystkich pozostałych zespołów, • Koordynacja realizacji istotnych przedsięwzięć podejmowanych wspólnie przez gminy, w tym Strategicznych Inwestycji Terytorialnych	Oczekuje się, że zespół ten będzie współpracował na najwyższym poziomie, koordynując realizację **wspólnych przedsięwzięć** podejmowanych przez członków MOF.	W skład zespołu powinni wejść przedstawiciele komórek organizacyjnych urzędów gmin ds. inwestycji. Sugeruje się także by w jego obradach uczestniczyli reprezentanci Zarządu Inwestycji Miejskich w Puławach.
Zespół ds. organizacji	Nie rzadziej niż co 6 miesięcy	• Podnoszenie kompetencji urzędów i agend gminnych poprzez wymianę doświadczeń, wspólne zamawianie szkoleń dla pracowników samorządowych, • Ocena możliwości współdzielenia narzędzi wspierających administrację, np. wykorzystania narzędzi informatycznych	Kompetencje zespołu mogą koncentrować się jedynie na **wymianie wiedzy i doświadczeń**. Pożądanym jednak jest także **podejmowanie wspólnych działań** w zakresie realizacji potrzeb szkoleniowych pracowników samorządowych.	Zespół tworzony powinien być przede wszystkim z osób odpowiedzialnych za organizację prac Urzędów Gmin.

Źródło: Opracowanie własne

VI.2. Załącznik 2 – Wykaz najważniejszych przedsięwzięć do realizacji w MOF w nowej perspektywie programowania środków UE 2014-2020

Celem niniejszej Strategii jest wskazanie głównych kierunków działań, ale również konkretnych inwestycji kluczowych z punktu widzenia rozwoju MOF do realizacji w nowej perspektywie programowania środków UE. Wykaz takich przedsięwzięć wraz z ich uzasadnieniem oraz odwołaniem do celów i zadań Strategii zamieszczony został w tabeli poniżej.

Tabela 17 Wykaz najważniejszych przedsięwzięć dla realizacji w MOF w nowej perspektywie programowania środków UE wraz z uzasadnieniem

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Miasto Puławy		
Modernizacja i rozbudowa Puławskiego Ośrodka Kultury „Dom Chemika”	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.1. Modernizacja i rozbudowa Puławskiego Ośrodka Kultury „Dom Chemika”	Modernizacja i rozbudowa Puławskiego Ośrodka Kultury „Dom Chemika” wpisana została do Strategii jako oddzielne zadanie. POK jest to najważniejsza instytucja kultury w Puławach, która ma stanowić centrum dla kultury na terenie MOF. Stąd, przedsięwzięcie to zostało uznane jako kluczowe z punktu widzenia rozwoju kultury w MOF i jest rekomendowane do realizacji w najbliższej perspektywie programowania środków europejskich.
Rozbudowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Mieście Puławy	Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska i racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5. Racjonalizacja zagospodarowania odpadów	Rozbudowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Mieście Puławy polegać będzie na budowie instalacji obejmującej reaktor plazmowy oraz silnik na gaz syntezowy. Inwestycja ta jest kluczową dla całego MOF, bowiem służyć będzie zwiększeniu racjonalizacji zagospodarowania odpadów na terenie całego obszaru poprzez zwiększenie stopnia ich wykorzystania, a w konsekwencji zmniejszenia masy odpadów trafiających na składowisko. W wyniku planowanej inwestycji odpady komunalne wykorzystane zostaną do produkcji energii elektrycznej i cieplnej.
Rozbudowa i modernizacja zintegrowanej infrastruktury drogowej i rowerowej w Mieście Puławy	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.1. Remont oraz budowa dróg układu lokalnego (gminnych i powiatowych) wraz z oświetleniem ulicznym Zadanie 2.4.2 Budowa chodników i ciągów pieszych Zadanie 2.4.3 Rozwój alternatywnych środków komunikacji wraz z rozbudową infrastruktury parkingowej w MOF Zadanie 2.4.4 Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych Zdanie 2.4.7 Remont mostu im. Ignacego Mościckiego	W układzie komunikacyjnym Miasta Puławy zdiagnozowano potrzebę poprawy dostępności wewnętrznej i zewnętrznej obszaru, bezpieczeństwa użytkowników dróg oraz zwiększenia przepustowości dróg publicznych (w tym powiatowych i gminnych). Planowane są działania w zakresie: 1. poprawy i tworzenia udogodnień infrastrukturalnych (ulic, dróg rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych) dla mieszkańców i użytkowników MOF dojeżdżających do Puław m.in. poprzez remont mostu na Wiśle im. I. Mościckiego, budowa drogi do wsi Rudy, budowa drogi do Skowieszyna (ul. Piasecznica) 2. przebudowy niebezpiecznych punktów infrastruktury komunikacyjnej np. ul. Norwida „Bezpieczna droga do szkół” 3. rozwoju sieci dróg publicznych na terenach stref gospodarczych, m.in. budowa drogi do Puławskiego Parku Naukowo-Technologicznego

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Budowa zintegrowanego dworca obsługującego komunikację autobusową, kolejową oraz indywidualną samochodową	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.5. Rozwój infrastruktury publicznego transportu zbiorowego	Budowa zintegrowanego dworca obsługującego komunikację autobusową, kolejową oraz indywidualną samochodową jest zgodna z zapisami Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego gminy Miasto Puławy. Jego lokalizacja planowana jest w pobliżu obecnego dworca PKP Puławy-Miasto. Dworzec taki da podróżnym możliwość sprawnego kombinowania różnych środków transportu.
Budowa w Mieście centralnego dworca/punktu przesiadkowego	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.5. Rozwój infrastruktury publicznego transportu zbiorowego	Ponieważ planowana lokalizacja dla dworca zintegrowanego (patrz punkt wyżej) znajduje się na obrzeżach Miasta, istotne jest stworzenie dogodnego połączenia między dworcem zintegrowanym a centrum Puław. Stąd, planowana jest budowa w Mieście centralnego przystanku przesiadkowego, pozwalającego na obsługę linii podmiejskich i miejskich i dobrze połączonego z dworcem zintegrowanym.
Kontynuowanie wymiany części taboru autobusowego oraz modernizacja posiadanych środków transportu	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.5. Rozwój infrastruktury publicznego transportu zbiorowego	Zakup nowego taboru wiąże się ze sprostaniem standardom jakości usług przewozowych świadczonych mieszkańcom obszaru objętego Planem. Związane jest to z dostosowaniem pojazdów dla osób z niepełnosprawnością ruchową, niewidomych i niedowidzących, korzystających ze sprzętów inwalidzkich, wózków, pasażerów z wózkami dziecięcymi, kobiet w ciąży oraz osób starszych. Podstawowym wymogiem w tym zakresie jest wymiana taboru na niskopodłogowy. Wśród standardów dla nowych autobusów wymienić należy również system elektronicznej informacji pasażerskiej. Nowy tabor powinien być również wyposażony w system monitoringu wewnątrz autobusów. Z uwagi na wymagania dotyczące komfortu zaleca się, by w pojazdach montować systemy klimatyzacyjne oraz urządzenia pozwalające na korzystanie z bezprzewodowego Internetu.
Zapewnienie dostępności pojazdów klasy mini	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.5. Rozwój infrastruktury publicznego transportu zbiorowego	Zapewnienie dostępności pojazdów klasy mini pozwoli na zmniejszenie strat poszczególnych kursów utrzymywanych z uwagi na interesy społeczne mieszkańców. Ma to na celu uzyskanie lepszych parametrów eksploatacyjnych i mniejszych negatywnych wpływów środowiskowych.
Rozbudowa sieci terminali biletowych	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.5. Rozwój infrastruktury publicznego transportu zbiorowego	Rozbudowa sieci terminali biletowych służąca rozwojowi infrastruktury publicznego transportu zbiorowego pozwoli na redukcję kosztów obsługi systemu. Pasażerowie bowiem będą mieli możliwość opłacenia przejazdu bez angażowania personelu Operatora publicznego transportu zbiorowego oraz podmiotów zewnętrznych.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Zapewnienie połączeń autobusowych dla nowopowstałych oraz rozbudowujących się osiedli mieszkaniowych oraz punktów niemieszkalnych w MOF	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.6. Rozwój publicznego transportu zbiorowego na terenie MOF	Przedsięwzięcia związane z zapewnieniem połączeń autobusowych dla nowopowstałych lub rozbudowujących się osiedli mieszkalnych oraz punktów niemieszkalnych w MOF w podstawowej mierze polegać będą na przedłużeniu istniejących linii komunikacji miejskiej. Dotyczy to m.in. osiedli: Górna, Włostowice i Piaski w Puławach oraz Puławskiego Parku Naukowo-Technologicznego i powstającej przy północno-wschodnich obrzeżach Miasta Elektrowni Puławy.
Podłączenie do sieci ciepłowniczej puławskich osiedli domków jednorodzinnych oraz południowych obszarów Miasta przeznaczonych w planie zagospodarowania przestrzennego pod wielorodzinne budownictwo mieszkaniowe	Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.1. Wspieranie efektywności energetycznej oraz upowszechnienie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym	Podłączenie do sieci ciepłowniczej dotyczy zarówno już zamieszkałych puławskich osiedli domków jednorodzinnych (w tym osiedli: Włostowice i Górna Kolejowa), jak i południowych obszarów Miasta, które dopiero zostały przeznaczone w planie zagospodarowania przestrzennego pod wielorodzinne budownictwo mieszkaniowe. Inwestycje te zostaną zrealizowana przez Okręgowe Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej, pod warunkiem uzyskania dofinansowania ze środków UE.
Rewitalizacja kompleksu pałacowo-parkowego Czartoryskich	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.2. Promocja i wykorzystanie obiektów kulturalnych z terenu MOF Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.3. Rewaloryzacja i rewitalizacja obiektów turystycznych w MOF	Kompleks Pałacowo-Parkowy Czartoryskich stanowi najbardziej rozpoznawalny i najczęściej odwiedzany (obok Zamku w Janowcu i rynku w Kazimierzu Dolnym) zabytek na terenie MOF. Obecnie wymaga on rewitalizacji wraz z zagospodarowaniem terenu. Utworzenie tam kompleksu restauracyjno-kawiarnianego, który stałby się atrakcyjnym miejscem dla turystów, mogłoby „zatrzymać” na dłużej odwiedzających Miasto.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Poprawa żeglowności Wisły	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3. Poszerzenie oferty turystycznej opartej na Wiśle i innych ciekach wodnych Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.4. Ochrona przeciwpowodziowa	Wisła – królowa polskich rzek – jest jednocześnie rzeką przecinającą MOF i dzielącą go na dwie części. Już co najmniej od kilku lat Miasto Puławy wspólnie z innymi gminami (Janowiec i Kazimierz Dolny) buduje na jej walorach liczne atrakcje turystyczno-rekreacyjne. Uzupełnienie produktów turystycznych o żeglugę znacząco podniesie atrakcyjność turystyczną Miasta i jego obszaru funkcjonalnego. Będzie to kontynuacja zrealizowanego już projektu pn. *„Wykorzystanie walorów rzeki Wisły w celu budowy produktu turystycznego przez Kazimierz Dolny, Puławy i Janowiec”*. Przedsięwzięcie to zmniejszy także ryzyko powodziowe.
Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Mieście Puławy	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.4. Rozbudowa infrastruktury sportowej na obszarze Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej	Do najważniejszych elementów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, a także drogowej, należy sieć ścieżek rowerowych, która wciąż wymaga rozbudowy. Optymalną sytuacją byłoby połączenie ścieżką rowerową wszystkich atrakcyjnych turystycznie miejsc w Mieście Puławy i MOF, a także utworzenie ścieżki rowerowej na wale wiślanym przez całą długość Wisły, płynącej przez MOF. Szansą na konkurowanie z innymi ośrodkami turystycznymi w regionie może być także rozwój infrastruktury sportowej poprzez tworzenie nowych obiektów sportowych, np. siłowni na świeżym powietrzu przy nadwiślańskim bulwarze.
Rozbudowa bazy sportowo-rekreacyjnej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.4. Rozbudowa infrastruktury sportowej na obszarze Cel strategiczny 2.1. Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców MOF Zadanie 2.1.2. Udostępnienie miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej	W ramach realizacji zadania planuje się wykonać remont obiektu hali sportowej MOSiR-u umiejscowionej przy Al. Partyzantów w Puławach oraz budowę nowej hali. Istniejąca hala sportowa z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc na widowni utrudnia organizację zawodów sportowych, w tym m.in. prowadzenia rozgrywek ligowych piłki ręcznej (Superliga). Z uwagi na ograniczone możliwości rozbudowy istniejącego obiektu, należy podjąć działania dotyczące budowy nowej hali sportowej z widownią na około 3000 widzów. Powinien to być obiekt uniwersalny łączący różne funkcje tj. sportowe, widowiskowe, targowe, handlowe itp. Uniwersalność obiektu oraz dodatkowe sfery planowanej działalności mogą umożliwić zidentyfikowanie partnera, który stałby się głównym inwestorem w ramach umowy PPP. Dzięki temu udostępnione zostaną także nowe miejsca, pozwalające na prowadzenia działalności gospodarczej.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Utworzenie mieszkań chronionych	Cel strategiczny 1.2. Bezpieczeństwo socjalne, w tym pomoc społeczna i ochrona zdrowia Zadanie 1.2.1. Inwestycje w zakresie tworzenia instytucji wsparcia społecznego oraz budownictwa socjalnego	Zapewnieniu bezpieczeństwa socjalnego służy z pewnością tworzenie instytucji wsparcia społecznego, w tym mieszkań chronionych z przeznaczeniem głównie dla osób starszych, czy niepełnosprawnych. Służyć one powinny również osobom wychodzącym z bezdomności oraz osobom, które znalazły się w kryzysie, przeciwdziałając ich wykluczeniu społecznemu. Cel ten jest istotny przede wszystkim ze względu na zmiany demograficzne zachodzące w MOF, w tym przede wszystkim postępujące starzenie się społeczeństwa.
Optymalizacja funkcjonowania placówek edukacyjno-opiekuńczych w Puławach oraz w ramach całego MOF	Cel strategiczny 1.1. Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej na obszarze Zadanie 1.1.1. Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury edukacyjnej Zadanie 1.1.4. Rozbudowa potencjału placówek edukacyjnych na obszarze	W ramach tego przedsięwzięcia planuje się zrealizowanie następujących zadań: – remont i przebudowa obiektów placówek edukacyjno-opiekuńczych, – przebudowa przyszkolnych boisk sportowych i przedszkolnych placów zabaw, – dostosowanie sieci szkolnej do uwarunkowań demograficznych
Janowiec		
Utworzenie narciarskich szlaków biegowych	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF Zadanie 2.3.6. Tworzenie i rozwój nowych atrakcji turystycznych	Inwestycja ta powinna obejmować wytyczenie i oznakowanie tras, zakup sprzętu do ich utrzymania i promocję. W województwie lubelskim trasy do nart biegowych wytyczone zostały w oddalonym od Puław o 170 km Tomaszowie Lubelskim. Utworzenie tego typu szlaków w Janowcu, a w dalszej perspektywie wiodących do pozostałych gmin MOF, uczyni obszar bardziej konkurencyjnym w skali regionu.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Rewitalizacja Rynku i otoczenia Zamku w Janowcu	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.2. Promocja i wykorzystanie obiektów kulturalnych z terenu MOF Zadanie 1.3.3. Rozwój centrów miejscowości znajdujących się na terenie MOF Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.3. Rewaloryzacja i rewitalizacja obiektów turystycznych w MOF	Zamek w Janowcu jest siedzibą oddziału Muzeum Nadwiślańskiego, który każdego roku przyciąga licznych zwiedzających. Jest to zabytek chętnie odwiedzany przez turystów. Rewitalizacja jego otoczenia i rynku w Janowcu wraz z zagospodarowaniem terenu wpłynęłaby na podniesienie atrakcyjności Gminy. Na zrewitalizowanym obszarze możliwe będzie usytuowanie drobnych przedsiębiorstw świadczących usługi związane z turystyką, np. punkty gastronomiczne (kawiarnie, restauracje i in.) oraz kulturą.
Kompleksowe zagospodarowanie turystyczne zbiornika wodnego Janowice	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF Zadanie 2.3.2. Poszerzenie oferty turystycznej opartej na Wiśle i innych rzekach oraz zbiornikach wodnych	Zalew w Janowicach jest jedną z najważniejszych atrakcji turystycznych Janowca. Powierzchnia lustra wody z terenem przyległym do niego wynosi 16 ha. Jest on położony w atrakcyjnym miejscu – przy drodze utwardzonej Janowiec-Zwoleń, a równocześnie w zacisznym miejscu wśród lasów, łąk i pól. Jest to jedyne legalne kąpielisko na terenie powiatu puławskiego. Kompleks ten oferuje wypoczynek indywidualny, rodzinny i grupowy, z możliwością kąpieli, biwakowania, wędkowania i organizacji różnych imprez zbiorowych w plenerze. Posiada grill bar, dość duży parking oraz wypożyczalnię sprzętu wodnego. Już teraz możliwa jest jego turystyczna eksploatacja. Niemniej jednak wciąż niezagospodarowana pozostaje ogromna przestrzeń, która może zostać wykorzystana na cele turystyczne.
Utworzenie zakładu produkcji biopaliw stałych	Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.1. Wspieranie efektywności energetycznej oraz upowszechnienie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym	Przedmiotem inwestycji będzie utworzenie zakładu produkcji biopaliw stałych w oparciu o komponenty uprawiane przez lokalnych dostawców. Inwestycja ta przyczyni się do upowszechnienia wykorzystania energii odnawialnej na obszarze.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Budowa drogi Trzcianki – Kol. Góra Puławska	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.1. Remont oraz budowa dróg układu lokalnego (gminnych i powiatowych) wraz z oświetleniem ulicznym	Droga ta w znaczący sposób poprawi dostępność komunikacyjną Janowca i ułatwi ruch turystyczny między gminami MOF. Wpisuje się zatem w realizację jednego z najważniejszych celów niniejszej Strategii, związanego z poprawą dostępności komunikacyjnej MOF.
Budowa i remont dróg lokalnych w Gminie Janowiec	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.1. Remont oraz budowa dróg układu lokalnego (gminnych i powiatowych) wraz z oświetleniem ulicznym	Znaczny ruch turystyczny w Gminie Janowiec, wymusza podejmowanie działań ułatwiających podróżowanie po obszarze gminy między miejscowościami. Stąd niezbędne jest podjęcie działań polegających na rozbudowie i remoncie lokalnego układu drogowego. Inwestycje planowane do realizacji dotyczyć będą miejscowości Wojszyn oraz Nasiłów.
Budowa obwodnicy miejscowości Janowiec	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.1. Remont oraz budowa dróg układu lokalnego (gminnych i powiatowych) wraz z oświetleniem ulicznym	Przedsięwzięcie to polegać będzie na wykonaniu sieci dróg wokół miejscowości Janowiec w celu wyeliminowania ruchu kołowego z centrum. Dodatkowo zaplanowano także wymianę istniejącej nawierzchni w centrum Janowca na kostkę betonową.
Budowa kanalizacji w miejscowości Oblasy i Wojszyn	Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.2. Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej	Przedmiotem tego działania będzie budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Oblasy i Wojszyn wraz z pompowniami, a także zwiększenie wydajności istniejącej oczyszczalni ścieków w Janowcu.
Budowa kolejki linowej przez Wisłę do Kazimierza Dolnego	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.6. Tworzenie i rozwój nowych atrakcji turystycznych	Kolejka linowa przez Wisłę z Janowca do Kazimierza Dolnego mogłaby stać się ciekawym sposobem przemieszczenia się między dwoma brzegami Wisły – alternatywą w stosunku do przepraw promowych. Przejazd kolejką linową da ponadto możliwość podziwiania niezwykłych walorów Małopolskiego Przełomu Wisły z lotu ptaka, co znacząco podniesie atrakcyjność i konkurencyjność obszaru.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Kazimierz Dolny		
Zespół parkingów z infrastrukturą w Kazimierzu Dolnym	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.3. Rozwój alternatywnych środków komunikacji wraz z rozbudową infrastruktury parkingowej w MOF	Kazimierz Dolny jako gmina typowo turystyczna, generuje znaczny ruch samochodowy. Problem ten dotyka przede wszystkim samo miasteczko. Dlatego kluczowe stają się dążenia do przebudowy układu komunikacyjnego, zmierzającego do ograniczenia ruchu wewnątrz miasta. Z punktu widzenia realizacji tego celu konieczna jest rozbudowa i przebudowa parkingów wraz z infrastrukturą wokół miejscowości przy jednoczesnym umożliwieniu poruszania się innymi środkami transportu, np. „bus tour", komunikacją publiczną, a także rowerem bądź pieszo.
Włączenie do puławskiego systemu wodno-kanalizacyjnego miejscowości Parchatka	Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska i racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.2. Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej	Parchatka, leżąca w granicach administracyjnych Gminy Kazimierz Dolny, jest miejscowością należącą do Aglomeracji Puławskiej. Jest ona silnie związana funkcjonalnie z Miastem Puławy. W związku z tym uzasadnione jest jej włączenie do puławskiego systemu wodno-ściekowego.
Zagospodarowanie kamieniołomu w Kazimierzu Dolnym wraz z infrastrukturą techniczną oraz drogową z dojazdem do promu	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.6. Tworzenie i rozwój nowych atrakcji turystycznych Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2,4.1. Remont oraz budowa dróg układu lokalnego (gminnych i powiatowych) wraz z oświetleniem ulicznym	Kazimierski kamieniołom obecnie jest nieczynny i służy jako „atrakcja turystyczna". Nie jest on jednak zbyt często odwiedzany przez turystów. Konieczne jest jego pełne zagospodarowanie, celem podniesienia walorów przyrodniczych i turystyczno-rekreacyjnych MOF. Przedsięwzięcie to służyć będzie także poprawie dostępności komunikacyjnej dzięki budowie drogi umożliwiającej dojazd do promu w Kazimierzu Dolnym.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Utworzenie parku rekreacyjnego i ścieżki rowerowej wzdłuż Wisły	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF Zadanie 2.3.2. Poszerzenie oferty turystycznej opartej na Wiśle i innych rzekach oraz zbiornikach wodnych Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.4. Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych	Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż Wisły w Kazimierzu Dolnym uzupełni istniejącą sieć ścieżek, dając możliwość alternatywnego sposobu poruszania się wzdłuż Wisły. Obecnie ścieżką rowerową wzdłuż wałów wiślanych można dojechać z Puław do Bochotnicy. Aby możliwe było dotarcie rowerem do południowej części Gminy, konieczna jest budowa kładki na rzece Bystrej oraz kolejnych odcinków ścieżki. Park rekreacyjny, natomiast może stać się elementem infrastruktury sportowo-rekreacyjnej Kazimierza Dolnego – „punktem przystankowym" dla turystów jednodniowych, w którym będą mogli aktywnie spędzić czas.
Iluminacja rynków i promenady nadwiślańskiej	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.6. Tworzenie i rozwój nowych atrakcji turystycznych	Spacer nadwiślańską promenadą oraz po Rynku i Małym Rynku w Kazimierzu Dolnym stanowi znaczną atrakcję. Ich podświetlenie (iluminacja) dodatkowo podniesie walory turystyczne w porach wieczornych i nocnych Kazimierza Dolnego, który stanowi turystyczną bramę do MOF. Przedsięwzięcie to – ze względu na duże znaczenie turystyczne – zostało zakwalifikowane jako kluczowe z punktu widzenia rozwoju MOF.
Stworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.4. Rozbudowa infrastruktury sportowej na obszarze Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej	Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego wpisuje się w realizację dwóch celów strategicznych związanych z rozbudową infrastruktury sportowej na obszarze z jednej strony i z rozwojem oferty turystyki aktywnej – z drugiej.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Rewaloryzacja i adaptacja na potrzeby turystyki i kultury wzgórza zamkowego w Kazimierzu Dolnym – etap II oraz rewaloryzacja centrum zabytkowego miasteczka	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.2. Promocja i wykorzystanie obiektów kulturalnych z terenu MOF Zadanie 1.3.3. Rozwój centrów miejscowości znajdujących się na terenie MOF Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.3. Rewaloryzacja i rewitalizacja obiektów turystycznych w MOF	Realizacja projektu pn. *„Rewaloryzacja i zagospodarowanie zespołu zamkowego w Kazimierzu Dolnym”* trwa od 2010 roku. Jego zakres rzeczowy obejmował m.in. remont konserwatorski struktury murów zamku i wieży strażniczej (baszty) oraz doprowadzenie mediów (wody, energii elektrycznej, kanalizacji), remont schodów terenowych, rewaloryzację szaty roślinnej oraz przystosowanie zamku i terenu wokół, by był dostępny dla osób niepełnosprawnych. Na najbliższy rok zaplanowane jest ukończenie tych prac. Rewaloryzacja Zespołu Zamkowego w Kazimierzu Dolnym – etap II obejmuje następujące prace: – adaptacja pomieszczeń w południowej części zamku (części mieszkalnej) na funkcje kulturalne i wystawiennicze, – adaptacja pomieszczeń w części zachodniej zamku na pomieszczenia związane z jego obsługą turystyczną i kulturalną, – restauracja wieży zachodniej zamku z przeznaczeniem na cele turystyczne i kulturalne, – budowa punktu obsługi turystycznej wraz z infrastrukturą sanitarną dla Zespołu Zamkowego na terenie wzgórza zamkowego. Ponadto, w centrum miasteczka zmodernizowane zostaną dwa place: Rynek i Mały Rynek. Modernizacja obejmie nawierzchnię wraz z infrastrukturą podziemna i małą architekturą.. Ponieważ Kazimierz Dolny należy traktować jako turystyczną bramę do MOF – wszelkie przedsięwzięcia związane z rewaloryzację zabytkowych obiektów miasteczka przyczynią się do rozwoju turystyki na całym obszarze.
Modernizacja ulic w Kazimierzu Dolnym wraz z wymianą oświetlenia oraz kanalizacji i wodociągów	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.1. Remont oraz budowa dróg układu lokalnego (gminnych i powiatowych) wraz z oświetleniem ulicznym Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.2. Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej	Znaczny ruch turystyczny w Kazimierzu Dolnym wiąże się z dużym natężeniem ruchu samochodowego i pieszego w samym miasteczku. Dotyczy to w znacznej mierze ruchu w kierunku od Puław do Kazimierza. W celu zapewnienia bezpieczeństwa użytkownikom dróg, konieczna jest ich kompleksowa modernizacja oraz wymiana zużytego oświetlenia na nowe. Prace dotyczyć będą ulic: centrum Nadwiślańska, Sadowa, Podzamcze, Tyszkiewicza, Puławska (górna), Plebanka, Podgórna. Ponieważ rury wodociągowe i kanalizacyjne znajdujące się w pasach tych dróg są zużyte i skorodowane, wraz z remontem ulic wykonana zostanie ich wymiana.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Uporządkowanie koryta rzeki Grodarz wraz z odrestaurowaniem Wikarówki	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców zadanie 1.2.1. Inwestycje w zakresie tworzenia instytucji wsparcia społecznego oraz budownictwa socjalnego Zadanie 1.3.1. Promocja i wykorzystanie obiektów kulturalnych z terenu MOF Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki Zadanie 2.3.2. Poszerzenie oferty turystycznej opartej na Wiśle i innych rzekach oraz zbiornikach wodnych Zadanie 2.3.3. Rewaloryzacja i rewitalizacja obiektów turystycznych w MOF Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska Zadanie 2.5.4. Ochrona przeciwpowodziowa	Grodarz jest to niewielka rzeczka płynąca przez miasto Kazimierz Dolny. Wymaga ona pogłębienia i uporządkowania, głównie w celu zabezpieczenia przed jej wylewami. Istotne są jednak również prace polegające na rewitalizacji rzeczki i jej oświetleniu na odcinku od ulicy Szkolnej do rzeki Wisły. Prace nad Grodarzem połączone będą z kompleksowym zagospodarowaniem ul. Szkolnej oraz odrestaurowaniem terenu Wikarówki i jej dawnymi obiektami. Przedsięwzięcie to składa się z kilku mniejszych działań i wpisuje się w cztery zadania trzech celów strategicznych niniejszej *Strategii*. Świadczy to o jego wysokiej wadze dla rozwoju MOF.
Rewitalizacja przyrodnicza rzeki Bystrej w Bochotnicy wraz z odbudową zbiornika retencyjnego oraz budową elektrowni wodnej	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.2. Poszerzenie oferty turystycznej opartej na Wiśle i innych rzekach oraz zbiornikach wodnych Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska Zadanie 2.5.1. Wspieranie efektywności energetycznej oraz upowszechnienie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym Zadanie 2.5.5. Rewitalizacja przyrodnicza miejsc o wysokich walorach środowiskowych i krajobrazowych	Na przedsięwzięcie to składa się kilka działań, które będą wspierać realizację trzech bardzo ważnych dla rozwoju MOF zadań w ramach dwóch celów strategicznych. Po pierwsze rewitalizacja przyrodnicza rzeki wraz z odbudową zbiornika retencyjnego wpłynie na rozwój turystyki w tej okolicy. Zostanie on bowiem wykorzystany jako atrakcja turystyczna oraz miejsce wypoczynku zarówno mieszkańców, jak i turystów. Ponadto, w dwojaki sposób realizowany będzie również cel związany z ochroną środowiska. Budowa elektrowni wodnej przyczyni się do upowszechnienia wykorzystania energii z odnawialnych źródeł jako tańszej alternatywy dla energii ze źródeł konwencjonalnych. Z drugiej strony, rzeka zostanie zrewitalizowana pod względem przyrodniczym, co wpisuje się w zadanie 2.5.5. niniejszej Strategii.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Rewaloryzacja zamku w Bochotnicy	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.2. Promocja i wykorzystanie obiektów kulturalnych z terenu MOF Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.3. Rewaloryzacja i rewitalizacja obiektów turystycznych w MOF	Obecnie zamek rycerski w Bochotnicy znajduje się w stanie zupełnej ruiny - tylko częściowo zachowały się fragmenty murów od południowego zachodu i wschodu. Całość wzgórza porasta gęsty las, przez co obiekt jest niemal niewidoczny z Bochotnicy. Wśród koniecznych działań badawczych i konserwatorskich należy wymienić: potrzebę przeprowadzenia badań archeologiczno-architektonicznych w pełnym zakresie i zabezpieczenie konstrukcyjne murów. Wskazane jest także wzmocnienie obu skrzydeł mieszkalnych i przebiegu muru obwodowego oraz odtworzenie autentycznego poziomu przejazdu bramnego. Do działań wzmacniających turystyczną rolę obiektu w gminie należy zaliczyć: lepsze niż dotychczas oznakowanie szlaków turystycznych prowadzących do zamku oraz wykonanie dojazdu do zamku od strony zabytkowej kaplicy grobowej.
Wykonanie oświetlenia drogowego wzdłuż Wisły do centrum Kazimierza Dolnego	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.1. Remont oraz budowa dróg układu lokalnego (gminnych i powiatowych) wraz z oświetleniem ulicznym	Po drodze łączącej Kazimierz Dolny z Miastem Puławy odbywa się ruch turystyczny ze szczególnym natężeniem w weekendy. W celu poprawy bezpieczeństwa podróżujących różnymi środkami transportu, a także pieszo konieczne jest wykonanie oświetlenia na odcinku wzdłuż Wisły do centrum miasteczka.
Budowa przystani w Mięćmierzu	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF Zadanie 2.3.2. Poszerzenie oferty turystycznej opartej na Wiśle i innych rzekach oraz zbiornikach wodnych	Przystań w Mięćmierzu będzie stanowiła kontynuację działań związanych z budową produktu turystycznego opartego na rzece Wiśle, który powstał już w ramach projektu pn. *„Wykorzystanie walorów rzeki Wisły w celu w celu budowy wspólnego produktu turystycznego przez Kazimierz Dolny, Puławy i Janowiec”*.
Budowa chodników wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 824 na odcinku od miejscowości Parchatka do Bochotnicy	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.2. Budowa chodników i ciągów pieszych	Droga wojewódzka nr 824 jest bardzo ważna w układzie drogowym MOF, bowiem łączy Kazimierz Dolny z Miastem Puławy, a także porusza się po niej transport publiczny. Odcinek między Parchatką a Bochotnicą jest wyjątkowo niebezpieczny ze względu na brak chodników i ścieżek dla pieszych oraz bardzo wąskie pobocze. W celu poprawy bezpieczeństwa podróżujących niezbędna jest budowa chodników wzdłuż ulicy.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Modernizacja wałów przeciwpowodziowych na odcinku od oczyszczalni ścieków w Bochotnicy do Kazimierza Dolnego	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.2. Poszerzenie oferty turystycznej opartej na Wiśle i innych rzekach oraz zbiornikach wodnych Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.4. Ochrona przeciwpowodziowa	Realizacja tego przedsięwzięcia pozwoli przede wszystkim na zmniejszenie ryzyka powodziowego, co stanowi jeden z głównych celów niniejszej Strategii. Wały te służyć także będą jako drogi, umożliwiając tym samym wycieczkę wzdłuż Wisły, co podniesie atrakcyjność turystyczną obszaru.
Budowa szkoły w Kazimierzu Dolnym	Cel strategiczny 1.1. Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej na obszarze Zadanie 1.1.4. Rozbudowa potencjału placówek edukacyjnych na obszarze	Nowa szkoła w Kazimierzu Dolnym stanowi priorytetowe przedsięwzięcie dla Gminy na najbliższy rok. Jest ona również ważna z punktu widzenia MOF, bowiem przyczyni się do rozbudowy potencjału edukacyjnego całego obszaru. Poprzedni budynek szkoły został zniszczony w wyniku wybuchu gazu w 2011 roku.
Utworzenie Punktu Widokowego na wieży południowej zamku w Kazimierzu Dolnym	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.3. Rewaloryzacja i rewitalizacja obiektów turystycznych w MOF Zadanie 2.3.6. Tworzenie i rozwój nowych atrakcji turystycznych	Inwestycja ta polegać będzie na rewaloryzacji wnętrza wieży południowej zamku w Kazimierzu Dolnym. Planowane jest odtworzenie wewnętrznej drewnianej klatki schodowej wraz z tarasem widokowym. Zespół zamkowy jest jednym z najważniejszych miejsc na turystycznych szlakach pieszych w MOF. Utworzenie tam dodatkowo Punktu Widokowego z pewnością uatrakcyjni każdą wycieczkę i przyciągnie jeszcze więcej odwiedzających.
Modernizacja i rozbudowa obiektu przychodni o funkcje pomocy społecznej	Cel strategiczny 1.2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego (w tym pomoc społeczna) i ochrony zdrowia Zadanie 1.2.1. Inwestycje w zakresie tworzenia instytucji wsparcia społecznego oraz budownictwa socjalnego Zadanie 1.2.2. Współdziałanie z instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę zdrowia	W celu podnoszenia jakości życia mieszkańców niezbędne jest zapewnienie im bezpieczeństwa socjalnego. Służyć temu będzie z pewnością tworzenie instytucji wsparcia społecznego. Cel ten jest istotny przede wszystkim ze względu na zmiany demograficzne zachodzące w MOF, w tym przede wszystkim postępujące starzenie się społeczeństwa. Modernizacja i rozbudowa obiektu przychodni w Kazimierzu Dolnym o funkcje pomocy społecznej wpisuje się w realizację tego celu strategicznego dla całego MOF.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Końskowola		
Budowa drogi łączącej Skowieszyn z Miastem Puławy, budowa i modernizacja dróg w Gminie Końskowola	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.1. Remont oraz budowa dróg układu lokalnego (gminnych i powiatowych) wraz z oświetleniem ulicznym	Przeprowadzone w *„Planie zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla gminy Miasto Puławy wraz z obszarami sąsiednich gmin funkcjonalnie powiązanych w ramach porozumienia w sprawie wspólnej komunikacji miejskiej na lata 2013-2024”* analizy wskazują na konieczność budowy drogi, łączącej Skowieszyn z Miastem Puławy. Droga ta będzie wiodła od Skowieszyna i poprzez osiedle Górna-Kolejowa wpadała do Puław. Obecnie najczęściej wybierany przez kierowców dojazd do Miasta wiedzie ulicą Lubelską przez Końskowolę. Budowa drogi, omijającej Końskowolę, nie tylko skróci dystans dzielący Skowieszyn od Miasta Puławy, ale przede wszystkim doprowadzi do rozładowania ruchu na ul. Lubelskiej. Modernizacji i rozbudowy wymaga sieć drogowa również w innych częściach Gminy Końskowola, w szczególności wskazuje się na potrzebę modernizacji rzeki i mostu na rzece Kurówce w ciągu drogi powiatowej 2507L (do Sielc) oraz na potrzebę budowy połączenia Rudy-Rozdzielnia Prądu. Modernizacji wymaga także ul. Puławska w Skowieszynie oraz ul. Żyrzyńska w Końskowoli. Przedsięwzięcie związane z budową drogi od Skowieszyna do Puław zostało uznane za kluczowe dla poprawy dostępności komunikacyjnej MOF, a co za tym idzie także rozwoju obszaru i intensyfikacji powiązań między JST, które go tworzą.
Uporządkowanie koryta rzeki Kurówka wraz z budową zalewu na rzece	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF Zadanie 2.3.2. Poszerzenie oferty turystycznej opartej na Wiśle i innych rzekach oraz zbiornikach wodnych Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.4. Ochrona przeciwpowodziowa	Kurówka jest trzecią pod względem wielkości rzeką, płynącą przez teren MOF. Organizowane są na niej spływy kajakowe. Uregulowanie koryta rzeki wpłynie na poprawę bezpieczeństwa spływów, a budowa przystani kajakowych pozwoli na łączenie różnych form turystyki (spływy kajakowe, turystyka piesza, czy rowerowa). Oprócz tego należy również uporządkować brzeg rzeki, wzdłuż której można wytyczyć szlak pieszy lub pieszo-rowerowy. Ponadto, planuje się także budowę zalewu (90 ha lustra wody), który będzie stanowił uzupełnienie oferty turystycznej MOF. Ponieważ działania związane z rozwojem turystyki aktywnej (w tym: turystyki wodnej) są bardzo ważne dla rozwoju MOF, przedsięwzięcie to zakwalifikowane zostało jako kluczowe w realizacji niniejszej Strategii.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Budowa term „Geotermia Pulki”	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.6. Tworzenie i rozwój nowych atrakcji turystycznych w MOF Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.1. Wspieranie efektywności energetycznej oraz upowszechnienie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym	Wody termalne pochodzą z głębszych warstw Ziemi, a ich temperatura osiąga wartość 20-100°C. Gmina Końskowola znajduje się na terenie lubelskiego okręgu geotermalnego. Możliwe jest wykorzystanie źródeł geotermalnych do celów leczniczych i rekreacyjnych. Na obszarze województwa lubelskiego nie funkcjonują żadne termy, zatem termy końskowolskie byłyby unikalne w skali regionu, co podniosłoby znaczenie MOF w obszarze turystyki leczniczej. Ponadto, wody ze źródeł geotermalnych zostaną wykorzystane do celów grzewczych, co wpłynie na upowszechnienie wykorzystania energii ze źródeł niekonwencjonalnych.
Urządzenie parku sensorycznego w m. Końskowola „Brzezinki”	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.6. Tworzenie i rozwój nowych atrakcji turystycznych w MOF	Gmina Końskowola słynie ze swoich tradycji szkółkarskich. Park sensoryczny będzie stanowił uwieńczenie tych tradycji, pełniąc jednocześnie rolę turystyczno-rekreacyjną oraz edukacyjną. Park sensoryczny w Końskowoli stanie się unikatem w skali regionu i kraju, a tym samym przyciągnie turystów do MOF.
Rewitalizacja zabytkowego Ratusza w Końskowoli na cele kultury oraz przywrócenie Rynkowi znaczenia centrum miejscowości	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.3. Rozwój centrów miejscowości znajdujących się na terenie MOF Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.3. Rewaloryzacja i rewitalizacja obiektów turystycznych w MOF	Odrestaurowany obiekt służyć będzie jako przestrzeń dla działalności kulturalnej, edukacyjnej oraz dla muzeum poświęconemu historii Końskowoli i związanemu z nią rodowi Tęczyńskich. Ponadto w obiekcie planowane jest utworzenie punktu informacji turystycznej oraz kawiarni.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Rozbudowa systemu wodno-ściekowego	Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.2. Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej	W dobie coraz większej integracji między Gminą Końskowola a Miastem Puławy oraz rosnącej migracji z Miasta w kierunku wsi, coraz wyraźniejsza staje się potrzeba poprawy warunków życia mieszkańców na obszarach wiejskich. Służyć temu będzie rozbudowa na terenie Gminy systemu wodno-ściekowego. Planowana jest rozbudowa sieci wodociągowej w następujących miejscowościach: - Nowy Pożóg (Kolonia Garbusówka i Bimbrówka) - Rudy - Końskowola ul. Pożowska Ponadto istniejąca sieć wodociągowa wymieniona zostanie w m. Nowy Pożóg, Stary Pożóg oraz Końskowola (ul. Pożowska, Zakładowa, Jaworowa). Konieczność wymiany wynika z tego, że stare rury uległy już znacznym zniszczeniom i wykonane są z azbestu, co jest szkodliwe dla zdrowia mieszkańców.
Budowa lodowiska oraz kortu tenisowego przy kompleksie boisk sportowych „Orlik" w Końskowoli	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.4. Rozbudowa infrastruktury sportowej na obszarze Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF Zadanie 2.3.6. Tworzenie i rozwój nowych atrakcji turystycznych	Bardzo ważny dla rozwoju MOF jest rozwój turystyki na obszarze. Stąd, wszelkie działania, które mają na celu poszerzenie oferty turystycznej, są w niniejszej *Strategii* promowane. Szczególnie dotyczy to przedsięwzięć, polegających na tworzeniu nowych atrakcji turystycznych i rozwoju oferty turystyki aktywnej. Przedsięwzięcie to wpisuje się również w realizację celu związanego z rozbudową infrastruktury sportowej na obszarze, dzięki czemu poprawie ulegnie aktywność fizyczna mieszkańców.
Rozbudowa i doposażenie przedszkola w Końskowoli	Cel strategiczny 1.1. Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej na obszarze Zadanie 1.1.4. Rozbudowa potencjału placówek edukacyjnych na obszarze	Obecnie funkcjonujące przedszkole publiczne w Końskowoli jest niewystarczające w stosunku do rosnących potrzeb mieszkańców. Konieczna jest rozbudowa i doposażenie przedszkola, tak aby mógł powstać co najmniej jeden dodatkowy oddział.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w okolicy „węzeł Sielce”	Cel strategiczny 2.2. Pozyskiwanie inwestycji Zadanie 2.2.2. Kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje w MOF	Potrzeba tworzenia i uzbrajania nowych terenów inwestycyjnych wynika z konieczności pozyskiwania nowych inwestycji dla rozwoju gospodarczego obszaru. Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w okolicy drogi ekspresowej S17 przy planowanych węzłach, w tym przy węźle Sielce zostało wskazane jako jedno z działań w ramach zadania 2.2.2. niniejszej Strategii. Wynika to z podniesienia atrakcyjności inwestycyjnej obszarów wokół planowanych węzłów drogowych.
Rozbudowa i przebudowa budynku SP w Skowieszynie na mieszkania socjalne, termomodernizacja budynku oraz budowa przyłączy: wodociągowego, kanalizacji sanitarnej	Cel strategiczny 1.2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego (w tym pomoc społeczna) i ochrony zdrowia Zadanie 1.2. Inwestycje w zakresie tworzenia instytucji wsparcia społecznego oraz budowy mieszkań socjalnych Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz efektywne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.1 Wspieranie efektywności energetycznej oraz upowszechnienie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym Zadanie 2.5.2. Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej	Od września 2013 roku Szkoła Podstawowa w Skowieszynie przestała funkcjonować. Planuje się zaadaptowanie tego budynku na mieszkania socjalne wraz z jego termomodernizacją i budową przyłączy wodociągowo-kanalizacyjnych. Przedsięwzięcie to przyczyni się do osiągnięcia dwóch celów strategicznych wskazanych w Strategii poprzez realizację trzech zadań. W związku z tym, jest ono bardzo ważne dla rozwoju MOF.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Puławy		
Modernizacja dróg gminnych wraz z oświetleniem ulicznym w Gminie Puławy	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.1. Remont oraz budowa dróg układu lokalnego (gminnych i powiatowych) wraz z oświetleniem ulicznym Zadanie 2.4.2. Budowa chodników i ciągów pieszych	Powiązania funkcjonalne między Gminą a Miastem Puławy mają charakter szczególny ze względu na bliskość tych dwu jednostek. wiele osób wyjeżdża z miasta osiedlając się na terenach Gminy, pozostawiając jednak w mieście swoje sprawy życiowe, takie jak praca, szkoła, czy dostęp do kultury. Niezbędne jest zatem dołożenie wszelkich starań by komunikacja z Miastem nie stanowiła utrudnienia dla mieszkańców gmin ościennych, w tym Gminy Puławy. Planowane przedsięwzięcia związane z modernizacją dróg gminnych w Gminie Puławy dotyczyć będą: – przebudowy drogi gminnej w Gołębiu nr 107486L (ul. Pocztowa) od drogi wojewódzkiej 801 do drogi powiatowej 2503L, umożliwiającej dojazd do przystani na Wiśle z centrum miejscowości, – modernizacji drogi gminnej (ul. Żuławy) w Gołębiu, po której porusza się transport publiczny wraz z budową kanalizacji deszczowej i chodnika, – przebudowa drogi w Anielinie, po której porusza się transport publiczny
Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 801	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych oraz promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.4. Rozbudowa infrastruktury sportowej na obszarze Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.4. Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych	Ścieżka rowerowa wiodłaby od szkoły w Gołębiu ul. Puławską przez Wólkę Gołębską wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 801, łącząc się ze ścieżką rowerową, która kończy się przy ul. Budowlanych w Puławach. Jej budowa znacznie poprawiłaby bezpieczeństwo dzieci uczęszczających do szkoły w Gołębiu, jak również pracowników Zakładów Azotowych, którzy do pracy dojeżdżają rowerem. Poza względami bezpieczeństwa, kolejna ścieżka rowerowa oznacza większe możliwości rozwoju aktywności fizycznej. Jej dołączenie do sieci już istniejących ścieżek umożliwi rowerzystom bezkolizyjny dojazd z Gołębia do Kazimierza Dolnego. Dzięki temu będzie się mogła rozwijać turystyka aktywna na terenie MOF.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Wykonanie zatok, peronów i pętli autobusowych na drogach, po których porusza się transport publiczny	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.5. Rozwój infrastruktury publicznego transportu zbiorowego	Budowa zatok, peronów i pętli autobusowych służy przede wszystkim zwiększeniu bezpieczeństwa podróżujących. Należy nadmienić, że chodzi wyłącznie o drogi, po których porusza się transport publiczny, umożliwiający dojazd do Miasta Puławy.
Włączenie do systemu kanalizacyjnego Aglomeracji Puławskiej miejscowości z Gminy Puławy	Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.2. Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej	Rozwój systemu kanalizacyjnego Aglomeracji Puławskiej w kierunku wsi leżących w obrębie Gminy Puławy przyczyni się do zacieśnienia powiązań łączących Gminę z Miastem Puławy. Konieczność podjęcia działań zmierzających do uporządkowania gospodarki wodno-kanalizacyjnej w znaczniej mierze wynika z migracji ludności z Miasta Puławy do miejscowości gmin sąsiednich, w tym przede wszystkim Gminy Puławy.
Przyłączenie Puławskiej Sieci Informatycznej (PSI) do budynku Urzędu Gminy Puławy (ul. Dęblińska)	Cel strategiczny 2.7. Zwiększenie wykorzystania zasobów cyfrowych na obszarze Zadanie 2,7,1. Rozszerzenie zasięgu Puławskiej Sieci Informatycznej Zadanie 2.7.2. Zinformatyzowanie placówek publicznych na obszarze	Przyłączenie Puławskiej Sieci Informatycznej do budynku Urzędu Gminy Puławy stanowi obecnie jeden z dwóch planowanych kierunków rozwoju PSI. Przedsięwzięcie to przyczyni się z jednej strony w oczywisty sposób do rozszerzenia zasięgu PSI, która aktualnie poza samo Miasto sięga tylko do Gminy Końskowola, z drugiej zaś wpłynie na większy stopień informatyzacji placówek publicznych na obszarze.
Przedłużenie PSI w kierunku Góry Puławskiej w ramach remontu starego mostu na Wiśle	Cel strategiczny 2.7. Zwiększenie wykorzystania zasobów cyfrowych na obszarze Zadanie 2,7,1. Rozszerzenie zasięgu Puławskiej Sieci Informatycznej	Drugim kierunkiem rozwoju PSI jest jej przedłużenie w kierunku Góry Puławskiej, co będzie oznaczać rozszerzenie zasięgu Puławskiej Sieci Informatycznej poza zachodnie granice Miasta.
Rewitalizacja starorzecza Wisły w m. Gołąb	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.2. Poszerzenie oferty turystycznej opartej na Wiśle i innych rzekach oraz zbiornikach wodnych Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.5. Rewitalizacja przyrodnicza miejsc o wysokich walorach środowiskowych i krajobrazowych	Starorzecze Wisły w Gołębiu, oprócz przyrodniczej, pełni także następujące funkcje: – stanowi atrakcyjny element krajobrazu, – jest miejscem odpoczynku i rekreacji, – może być wykorzystane do edukacji przyrodniczej i ekologicznej. Starorzecze w Gołębiu wymaga rewitalizacji, aby w pełni mogły być wykorzystane jego funkcje przyrodnicze oraz turystyczno-rekreacyjne.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Budowa ciągu spacerowo-widokowego w Górze Puławskiej	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF	Ciąg spacerowo-widokowy w Górze Puławskiej stanie się ważną atrakcją turystyczną i często odwiedzanym miejscem w Gminie Puławy, co w konsekwencji przyczyni się do zwiększenia ruchu turystycznego na terenie MOF.
Budowa kompleksu sportowego w Górze Puławskiej (boiska, korty, budynek zaplecza) oraz stadionu sportowego w Gołębiu	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.4. Rozbudowa infrastruktury sportowej na obszarze Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF	Kompleks sportowy w Górze Puławskiej oraz stadion sportowy w Gołębiu znacznie rozwinie infrastrukturę sportową MOF, stanowiąc uzupełnienie, a jednocześnie alternatywę dla obiektów już istniejących. Obiekt stadionu w Gołębiu wykorzystywany w przyszłości będzie na organizowanie meczów piłkarskich drużyn z gminnych klubów sportowych, inne zawody sportowe, dożynki gminne a także powiatowe, festyny, zawody strażackie, rozgrywki międzyszkolne, miejsko-gminne itp. Miejsce to wykorzystywane będzie przez mieszkańców nie tylko gminy Puławy, ale i całego MOF bez względu na ich wiek (dzieci, młodzież, dorosłych i ludzi starszych). Znajdą tu dla siebie zajęcie miłośnicy sportu i aktywnego wypoczynku, co będzie sprzyjać zawiązywaniu drużyn sportowych i stowarzyszeń. Kompleks sportowy w Górze Puławskiej natomiast stanowi projektowany Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji dla lewobrzeżnej części gminy. Znajdą się tam podstawowe boiska i urządzenia sportowe, place zabaw wraz z zapleczem techniczno-socjalnym dla obsługi obiektu. Podobnie jak stadion w Gołębiu, także i ten kompleks sportowy będzie użytkowany przez mieszkańców nie tylko Gminy Puławy, ale także całego obszaru, a nawet osoby spoza MOF. W ten sposób realizacja tych dwu przedsięwzięć przyczyni się do rozwoju turystyki w MOF.
Modernizacja stacji wodociągowej w Gołębiu	Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska i racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.2. Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej	Stację wodociągowa w Gołębiu oddano do użytku w 1996 roku. Urządzenia są zużyte i skorodowane. Jakość wody jest nie najlepsza. Wykonanie remontu kapitalnego jest niemożliwe z uwagi na konieczność zapewnienia ciągłej dostawy wody dla mieszkańców. Zasadna jest zatem budowa budynku uzdatniania wody wraz z wyposażeniem technologicznym oraz zbiorników wody uzdatnionej. Jest to kolejny etap poprawy jakości sieci wodociągowej w Gminie. Za koniecznością tejże inwestycji przemawia coraz większy rozwój mieszkalnictwa jednorodzinnego w Gminie Puławy. Przedsięwzięcie obejmować będzie ponadto wymianę uszkodzonych hydrantów.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Budowa sali gimnastycznej z łącznikiem w budynku szkół w Gołębiu	Cel strategiczny 1.1. Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej na obszarze Zadanie 1.1.4. Rozbudowa potencjału placówek edukacyjnych na obszarze Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych oraz promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.4. Rozbudowa infrastruktury sportowej na obszarze	Przedsięwzięcie bez wątpienia przyczyni się do rozbudowy potencjału placówek edukacyjnych na obszarze poprzez poprawę ich zaplecza sportowego.
Rozbudowa budynku szkół w Górze Puławskiej wraz z salą widowiskowo-sportową	Cel strategiczny 1.1. Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej na obszarze Zadanie 1.1.4. Rozbudowa potencjału placówek edukacyjnych na obszarze Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych oraz promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.4. Rozbudowa infrastruktury sportowej na obszarze	Rozbudowa budynku szkół w Górze Puławskiej przyczyni się z jednej strony do poprawy jakości usług edukacyjnych świadczonych na obszarze, zaś z drugiej wpłynie na rozwój zaplecza sportowego szkół, a tym samym promocję aktywności fizycznej wśród mieszkańców. Co również istotne, z wybudowanej sali widowiskowo-sportowej korzystać będą nie tylko uczniowie z Gminy Puławy, ale także inne osoby, w tym przede wszystkim uczestnicy organizowanych dodatkowych zajęć i zawodów sportowych.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Modernizacja przedszkoli w Gołębiu i Górze Puławskiej	Cel strategiczny 1.1. Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej na obszarze Zadanie 1.1.4. Rozbudowa potencjału placówek edukacyjnych na obszarze Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.1. Wspieranie efektywności energetycznej oraz upowszechnienie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym	Obecnie budynki obu przedszkoli wymagają modernizacji w zakresie docieplenia zewnętrznego, izolacji fundamentów, wymiany okien, wymiany instalacji grzewczej oraz wodno-kanalizacyjnej, a także rozbudowy w celu dostosowania obiektów do potrzeb mieszkańców.
Żyrzyn		
Budowa hali sportowej w Żyrzynie	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.4. Rozbudowa infrastruktury sportowej na obszarze MOF Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF	Budowa hali sportowej w Żyrzynie należy do najważniejszych przedsięwzięć w Gminie do roku 2019. Przyczyni się ona do pobudzenia aktywności fizycznej mieszkańców nie tylko samego Żyrzyna, ale również mieszkańców całego MOF. Wpłynie ponadto na rozwój oferty turystyki aktywnej na obszarze.
Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej w Gminie Żyrzyn	Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.2. Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej	Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej w Gminie w pierwszej mierze polegać będzie na przyłączeniu do systemu kanalizacji w ramach Aglomeracji Puławskiej miejscowości: Bałtów, Borysów oraz Żerdź, a także przejęciu oczyszczalni ścieków w Żyrzynie i Zagrodach. Zaplanowano także przebudowę sieci wodociągowej, dzięki czemu znikną rury azbestowo-cementowe i żeliwne a zastąpią je sieci z PE.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Rewitalizacja parku wiejskiego i stawu w Żyrzynie	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.2. Poszerzenie oferty turystycznej opartej na Wiśle i innych rzekach oraz zbiornikach wodnych Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska i racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.5. Rewitalizacja przyrodnicza miejsc o wysokich walorach środowiskowych i krajobrazowych	Zadanie to obejmuje rewitalizację parku wiejskiego wraz z rewitalizacją przyrodniczą stawu w Żyrzynie. Wpłynie to z jednej strony na rozwój turystyki, a z drugiej na poprawę ochrony przyrodniczej miejsc o wysokich walorach przyrodniczych MOF.
Budowa chodników i zatok przystankowych w Żyrzynie	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.2. Budowa chodników i ciągów pieszych Zadanie 2.4.5. Rozwój infrastruktury publicznego transportu zbiorowego	Miejscowość Żyrzyn połączona jest z Miastem Puławy za pomocą komunikacji publicznej. W celu poprawy bezpieczeństwa i komfortu podróżujących tym i innymi środkami transportu konieczna jest budowa zatok przystankowych oraz chodników wzdłuż dróg w Żyrzynie, w szczególności tych, po których porusza się komunikacja miejska.
Budowa świetlicy w Zagrodach	Cel strategiczny 1.1. Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej na obszarze Zadanie 1.1.4. Rozbudowa potencjału placówek edukacyjnych na obszarze	Rozbudowie potencjału placówek edukacyjnych na obszarze służy również zapewnienie pozalekcyjnej opieki dzieciom i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć pozwalających na rozwój ich pasji i zainteresowań oraz służących wyrównywaniu szans edukacyjnych. Miejscem, które zostanie na to przeznaczone będzie świetlica w Zagrodach.
Budowa kanalizacji w obszarze Doliny Wieprza wraz z oczyszczalnią ścieków	Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.2. Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej	Dolina Wieprza znajduje się w obszarze chronionym NATURA 2000. Głównym celem tego przedsięwzięcia jest zatem ochrona przyrodnicza tego malowniczego terenu.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Rozbudowa i modernizacja sieci dróg w celu poprawy dostępności transportu publicznego	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.1. Remont oraz budowa dróg układu lokalnego (gminnych i powiatowych) wraz z oświetleniem ulicznym Zadanie 2.4.6. Rozwój publicznego transportu zbiorowego na terenie MOF	Nawierzchnia wielu dróg w Gminie Żyrzyn jest w bardzo złym stanie technicznym, co zagraża bezpieczeństwu ich użytkowników. Konieczna jest ich niemal natychmiastowa modernizacja, a w dalszej kolejności rozbudowa także w celu poprawy dostępności transportu publicznego.
Rozbudowa centrum turystyczno-rekreacyjnego w obszarze pradoliny Wieprza	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.4. Rozbudowa infrastruktury sportowej na obszarze Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF Zadanie 2.3.6. Tworzenie i rozwój nowych atrakcji turystycznych	Rozbudowa centrum turystyczno-rekreacyjnego wpłynie na realizację dwóch celów strategicznych. Dzięki rozbudowie oferty turystyki aktywnej, istotny wpływ wywrze na rozwój turystyki w MOF. Przedsięwzięcie to, w efekcie wspierania aktywności mieszkańców obszaru, przyczyni się także do osiągnięcia celu związanego z ochroną zdrowia.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Przedsięwzięcia ponadgminne oraz obejmujące cały obszar		
Udrożnienie koryta rzeki Wisły na odcinku od Janowca do Gołębia wraz z robotami towarzyszącymi	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF Zadanie 2.3.2. Poszerzenie oferty turystycznej opartej na Wiśle i innych rzekach oraz zbiornikach wodnych Zadanie 2.3.6. Tworzenie i rozwój nowych atrakcji turystycznych Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.4. Ochrona przeciwpowodziowa	W ramach zadania należy wykonać: – remont istniejących budowli wodnych tj. m.in. opasek brzegowych, tam poprzecznych i podłużnych wraz z robotami regulacyjnymi, – zakres prac dotyczący przebudowy nabrzeża w Kazimierzu Dolnym umożliwiający prawidłowe cumowanie statków wraz z zagospodarowaniem międzywala na odcinku do Mięćmierza i przebudową drogi dojazdowej do promu, – remont pochylni statków wraz z zagospodarowaniem nabrzeża w Puławach, – budowę przystani w Gołębiu, – oczyszczenie terenu międzywala z zalegających śmieci. Prawidłowe wykonanie całego zakresu robót inwestycyjnych na rzece Wiśle wymaga kompleksowego podejścia, dzięki czemu zmniejszone zostaną skutki wezbrań i powodzi, uporządkowana zostanie żegluga oraz poprawią się warunki jej funkcjonowania i dalszego rozwoju, zostaną udostępnione tereny nadwiślańskie dla mieszkańców dając możliwości spędzania czasu wolnego w sposób aktywny. Poprawi się układ komunikacyjny pomiędzy Janowcem i Kazimierzem Dolnym poprzez poprawę dojazdu do przeprawy promowej, która w swoim głównym przebiegu stanowi jednocześnie budowlę wodną. Dzięki remontowi pochylni w Puławach (umożliwienie wyciągania statków na brzeg) stworzone zostaną warunki do przeprowadzania koniecznych remontów obiektów pływających oraz wykonywanie przeglądów i kontroli przez Urząd Żeglugi Śródlądowej w zakresie zdolności użytkowej statków. Dzięki realizacji projektu zabezpieczony zostanie obszar nadwiślański położony od Janowca do Gołębia przed negatywnym skutkiem występowania wezbrań i powodzi. Zwiększy się bezpieczeństwo mieszkańców. Ulegną poprawie warunki prowadzenia żeglugi, co zwiększy wykorzystanie powstałej infrastruktury portowo-przystaniowej oraz umożliwi rozwój podmiotów gospodarczych zajmujących się transportem wodnym. Wpłynie to pozytywnie na rynek pracy i da szansę na rozwój zawodów związanych z obsługą statków i łodzi.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Rozwój zrównoważonego transportu łączącego Puławy i jego obszar funkcjonalny	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.1. Remont oraz budowa dróg układu lokalnego (gminnych i powiatowych) wraz z oświetleniem ulicznym Zadanie 2.4.3. Rozwój alternatywnych środków komunikacji wraz z rozbudową infrastruktury parkingowej w MOF Zadanie 2.4.4. Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych Zadanie 2.4.5. Rozwój infrastruktury publicznego transportu zbiorowego Zadanie 2.4.7. Remont mostu im. Ignacego Mościckiego	W ramach zadania należy wykonać: – remont starej przeprawy mostowej z drogami dojazdowymi, – zakup 10 niskoemisyjnych autobusów obsługujących linię w kierunku Kazimierza Dolnego, Janowca i Gołębia wraz z systemem informacji przystankowej, – budowa brakującego odcinka ścieżki rowerowej (z kładką przez rzekę Bystrą) łączącej Puławy z Kazimierzem Dolnym. Zrównoważony transport miasta Puławy wraz z jego obszarem funkcjonalnym odbywa się w układzie istniejącej sieci dróg. Za organizację transportu publicznego odpowiada gmina Miasto Puławy oraz spółka gminna Miejski Zakład Komunikacji w Puławach. W ramach projektu tworzone będą alternatywne źródła połączeń wykorzystujące transport rzeczny oraz sieć ścieżek rowerowych. Z uwagi na obowiązujące przepisy prowadzenie żeglugi na Wiśle odbywać się może jedynie w miesiącach kwiecień-październik, dlatego oprócz tworzenia alternatywnych połączeń należy rozwijać istniejący system komunikacji publicznej. Wzajemne uzupełnianie się różnych możliwości w zakresie transportu sprawia, że dotrzemy do szerszego grona odbiorców tej usługi (mieszkaniec, turysta, okres zimowy, letni, dojazd do pracy itp.). Istotnym elementem sieci dróg umożliwiających prowadzenie transportu publicznego w kierunku Góry Puławskiej, Janowca i innych miejscowości w ramach miejskiego obszaru funkcjonalnego jest stara przeprawa mostowa. Jej pogarszający się stan techniczny, może doprowadzić do wyłączenia z użytkowania tego obiektu. Wpłynie to negatywnie na bezpieczeństwo mieszkańców pobliskich miejscowości poprzez wydłużenie czasu przejazdu służb ratowniczych, długości przejazdu do pracy itp. Ponadto zły stan techniczny mostu będzie zagrażał uczestnikom transportu rzecznego, a w skrajnych przypadkach może go wręcz uniemożliwić (np. osłabienie zabezpieczenia podpór może doprowadzić do ich podmycia i zawalenia mostu).

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Rozwój energetyki z biomasy oraz budowa farm PV na terenie gmin Puławy i Żyrzyn	Cel strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych Zadanie 2.5.1. Wspieranie efektywności energetycznej oraz upowszechnienie wykorzystania energii z odnawialnych źródeł w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym	Biogaz jest to *gaz pozyskiwany z biomasy, w szczególności z instalacji przeróbki odpadów zwierzęcych lub roślinnych, oczyszczalni ścieków oraz składowisk odpadów*. Produkcja biogazu do wykorzystania jako źródło energii odbywa się w komorach fermentacyjnych biogazowni. Na terenie MOF planowane jest postawienie tego typu instalacji, co służyć będzie z jednej strony zwiększeniu bezpieczeństwa energetycznego poprzez wykorzystanie energii ze źródeł niekonwencjonalnych, zaś z drugiej przyczyni się do ochrony środowiska. Gaz powstający z biomasy znajduje zastosowanie m.in. jako paliwo dla generatorów prądu elektrycznego, jako źródło energii do ogrzewania wody, czy też jako paliwo do napędu silników. W MOF będzie on wykorzystywany przede wszystkim do ogrzewania budynków. Także planowane farmy fotowoltaiczne czerpią ze źródeł energii odnawialnej. Budowa tego typu obiektów na terenie MOF będzie służyła produkcji energii elektrycznej dzięki wykorzystaniu promieni słonecznych.
Promocja szlaku kajakowego na rzece Wieprz oraz wyznaczenie dodatkowej infrastruktury uzupełniającej (np. baza gastronomiczna, miejsca noclegowe, pola namiotowe) jako wspólne przedsięwzięcie gmin Puławy i Żyrzyn	Cel strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych i promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców Zadanie 1.3.4. Rozbudowa infrastruktury sportowej na obszarze Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF Zadanie 2.3.2. Poszerzenie oferty turystycznej opartej na Wiśle i innych rzekach oraz zbiornikach wodnych	Cechą, która niewątpliwie wyróżnia teren MOF spośród innych obszarów jest bezpośredni dostęp do wielu rzek, w tym – Wisły. Co ważne, część północnej granicy obszaru stanowi malownicza rzeka Wieprz. Niezwykle ważne dla rozwoju turystyki w MOF jest rozwój promocja kajakarstwa nie tylko na Wiśle, ale również na mniejszych rzekach, takich jak Wieprz. Jest to bowiem bardzo silny element turystyki aktywnej na obszarze.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Rozwój kompleksu przemysłowego na terenie planowanej budowy elektrowni przez Gminę Puławy oraz na terenie ZA Puławy w Mieście Puławy	Cel strategiczny 2.1. Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców MOF Zadanie 2.1.2. Udostępnienie miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej Cel strategiczny 2.2. Pozyskiwanie inwestycji Zadanie 2.2.2. Kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje w MOF	Przedsięwzięcie to sprzyjać będzie rozwojowi przedsiębiorczości i innowacyjności w MOF, a także pozyskiwaniu nowych inwestycji. Obejmie ono nie tylko Gminę i Miasto Puławy, ale również Gminę Żyrzyn – dzięki budowie linii przesyłowych wysokiego napięcia oraz gazociągów wysokoprężnych na jej terenie.
Remont mostu im. Ignacego Mościckiego	Cel strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach Zadanie 2.4.7. Remont mostu im. Ignacego Mościckiego	Przedsięwzięcie to ze względu na jego wagę i kluczowe znaczenie dla MOF zostało ujęte w Strategii jako odrębne zadanie.

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Utworzenie Wielofunkcyjnego Ośrodka Aktywizacji, Integracji i Usług	Cel strategiczny 1.2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego (w tym pomoc społeczna) i ochrony zdrowia Zadanie 1.2.1. Inwestycje w zakresie tworzenia instytucji wsparcia społecznego oraz budownictwa socjalnego Zadanie 1.2.2. Współdziałanie z instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę zdrowia	Placówka zapewni osobom starszym, niepełnosprawnym oraz wymagającym czasowej pomocy następujące jej formy: ✓ Pobyt stały lub czasowy (wg uznania/ potrzeby np. urlop opiekuna) ✓ Korzystanie z infrastruktury ośrodka przez osoby zamieszkałe w sąsiedztwie ✓ Czasowy pobyt (hostel, mieszkania chronione, itp) dla samotnych matek, bezdomnych, bezrobotnych Ośrodek ten otwarty będzie dla wszystkich mieszkańców MOF i będzie spełniał szereg różnorodnych funkcji: 1. Opiekuńcza 2. Lecznicza 3. Rehabilitacyjna 4. Rekreacyjna 5. Stymulująca intelektualnie 6. Integrująca pensjonariuszy z sobą i osobami przybywającymi z sąsiedztwa 7. Edukacyjna wobec: – Pensjonariuszy w zakresie samoopieki, poprawy funkcjonowania poza placówką, – Opiekunów rodzinnych – Wolontariuszy organizacji pozarządowych – Pracowników pomocy społecznej – Pielęgniarek środowiskowych – Lekarzy rodzinnych – Studentów kierunków medycznych i pomocy społecznej – Usługodawców (srebrna gospodarka) – Rolników w zakresie stosowania bezpiecznych upraw **8.** Świadczenia usług fryzjerskich, kosmetycznych, naprawy sprzętu itp. przez podmioty ekonomii społeczne

Nazwa przedsięwzięcia	Cel i zadanie Strategii	Uzasadnienie
Utworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.4. Utworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej	Równie istotna dla rozwoju turystyki jak rozbudowa infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej jest informacja i promocja turystyki na obszarze. Dlatego też konieczne jest utworzenie spójnego systemu informacji turystycznej, opierającego się o sieć punktów/centrów informacji turystycznej oraz o system internetowy. Ma to kluczowe znaczenie dla rozwoju funkcji turystycznej obszaru oraz podnoszenia jego konkurencyjności. W Gminach, gdzie nie funkcjonuje żaden punkt informacji turystycznej zalecane jest jego utworzenie. Np. w miejscowości Kośmin (Gmina Żyrzyn) planuje się utworzenie Centrum Informacji Turystycznej. Istotne jest, aby w miarę możliwości punkty (centra) te współdziałały ze sobą na rzecz podnoszenia atrakcyjności turystycznej MOF. Ważnym elementem promocji turystyki w MOF jest także kompleksowe oznakowanie turystyczne gmin MOF, wskazujące turystom drogę do miejsc najważniejszych atrakcji. Częścią sytemu informacji turystycznej może być również wspólny przewodnik turystyczny, obejmujący wszystkie gminy MOF.
Uruchomienie komunikacji turystycznej	Cel strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF Zadanie 2.3.5. Utworzenie komunikacji turystycznej „Bus Tour" obejmującej teren całego MOF	Komunikacja turystyczna, obejmująca cały obszar, ułatwi potencjalnemu turyście zwiedzanie obszaru, znacznie je przyspieszając. Na komunikację turystyczną składają się specjalnie oznakowane pojazdy (tzw. „Bus Tour"), obwożące turystów po najciekawszych zakątkach obszaru różnymi wybranymi wcześniej trasami. Możliwe jest przy tym zastosowanie rozwiązań o charakterze edukacyjnym, np. obecność w takim busie przewodnika, który na żywo dostarcza informacji o mijanych miejscach i odpowiada na pytania turystów. Innym rozwiązaniem jest nagranie informacji w kilku językach o danym miejscu, jego historii i ciekawostkach, tak by każda osoba przyjezdna mogła wysłuchać takiego programu. Rozwiązania takie funkcjonują już w wielu miejscowościach i warte są przełożenia na grunt Puław i MOF.

Źródło: Opracowanie własne

Oprócz wymienionych powyżej przedsięwzięć inwestycyjnych, przedstawiciele wszystkich gmin, zgodnie podkreślają konieczność wspólnego podejmowania działań miękkich. Wśród nich najczęściej wymieniane są działania w obszarze oświaty i wychowania, takie jak:

- ✓ prowadzenie zajęć dodatkowych dla dzieci szczególnie uzdolnionych, które będą miały na celu umożliwienie im rozwoju swoich pasji i zainteresowań,
- ✓ prowadzenie zajęć dla uczniów słabszych, co pozwoli na wyrównywanie ich szans w stosunku do rówieśników,
- ✓ organizacja nauki pływania dla mieszkańców MOF – nie tylko w wieku szkolnym,
- ✓ szkolenia dla nauczycieli, mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji.

Szczególnie istotne są inwestycje o charakterze zintegrowanym, tj. takie, na które składa się szereg mniejszych przedsięwzięć. Jedną z najważniejszych planowanych do realizacji inwestycji tego typu jest **udrożnienie koryta rzeki Wisły na odcinku od Janowca do Gołębia wraz z robotami towarzyszącymi**. W jej ramach zrealizowane zostaną następujące zadania:

- ✓ remont istniejących budowli wodnych, tj. m.in. opasek brzegowych, tam poprzecznych i podłużnych wraz z robotami regulacyjnymi,
- ✓ zakres prac dotyczący przebudowy nabrzeża w Kazimierzu Dolnym umożliwiający prawidłowe cumowanie statków wraz z zagospodarowaniem międzywala na odcinku do Mięćmierza i przebudową drogi dojazdowej do promu,
- ✓ remont pochylni statków wraz z zagospodarowaniem nabrzeża w Puławach,
- ✓ budowę przystani w Gołębiu,
- ✓ oczyszczenie terenu międzywala z zalegających śmieci.

Innym strategicznym dla MOF przedsięwzięciem będzie **rozwój zrównoważonego transportu łączącego Puławy i jego obszar funkcjonalny**, które obejmie przede wszystkim remont starej przeprawy mostowej wraz z drogami dojazdowymi, a także zakup 10 niskoemisyjnych autobusów wraz z systemem informacji przystankowej oraz budowę brakującego odcinka ścieżki rowerowej, łączącej Puławy z Kazimierzem Dolnym.

Ważnym z punktu widzenia rozwoju turystyki w MOF poprzez wzmocnienie atrakcyjności turystycznej Kazimierza Dolnego będzie przedsięwzięcie polegające na **rewitalizacji centrum miejscowości**, które tworzone będzie przez następujące działania:

- ✓ modernizacja zespołu parkingów wraz z wykonaniem niezbędnej infrastruktury przy ul. Puławskiej i Alei Kazimierza Wielkiego,

- ✓ modernizacja ulic centrum wraz infrastruktura podziemną oraz przebudową oświetlenia ulicznego: ulice Nadwiślańska, Sadowa, Podzamcze, Tyszkiewicza, Puławska (górna), Plebanka, Podgórna,
- ✓ modernizacja placów Rynek i Mały Rynek,
- ✓ iluminacja rynków,
- ✓ modernizacja ulicy Szkolnej wraz z infrastrukturą oraz remont koryta rzeki Grodarz na odcinku ulicy Szkolnej do ujścia do rzeki Wisły.

Działania na rzecz promocji turystyki na obszarze także mogą zostać zrealizowane w ramach jednej inwestycji zintegrowanej. Dotyczy to dwóch działań obejmujących **utworzenie zintegrowanego systemu komunikacji turystycznej** oraz **uruchomienie komunikacji turystycznej „Bus Tour”**.

Inwestycja dotycząca **rozbudowy bazy sportowo-rekreacyjnej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Puławach** w połączeniu z możliwością organizacji na nowych obiektach MOSiR-u darmowych (np. współfinansowanych ze środków europejskich w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego) lekcji pływania dla dzieci i młodzieży z terenu MOF także stanowić może przykład przedsięwzięcia integrującego działania różnego rodzaju.

VI.3. Załącznik 3 – Wykaz dokumentów do przygotowania w ramach środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna

Kolejnym etapem realizacji projektu pn. *„Programowanie działań gmin funkcjonalnie związanych z m. Puławy, zmierzające do zbudowania MOF Miasta Puławy"* będzie przygotowanie opracowań planistycznych oraz dokumentacji technicznych dla konkretnych inwestycji. Są to przedsięwzięcia kluczowe z punktu widzenia rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz powiązań między Miastem Puławy a gminami je okalającymi. Stąd, dokumentacje dotyczące tych inwestycji oraz opracowania planistyczne zostały rekomendowane do współfinansowania ze środków europejskich w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. Wszystkie zostały scharakteryzowane w poniższej tabeli. Jednocześnie gmina Miasto Puławy oraz pozostałe gminy, wchodzące w skład Porozumienia[11] zadeklarowały wolę przygotowania także innych dokumentacji, jeżeli pojawią się jakiekolwiek oszczędności.

Tabela 18 Wykaz dokumentów do przygotowania w ramach środków PO PT

Kategoria wydatku z budżetu[12]	Gmina	Nazwa dokumentu oraz przedsięwzięcie, którego dotyczy
Wykonanie opracowań planistycznych dla obszarów wskazanych w analizie spójności rozwiązań planistycznych i strategii działania	Miasto Puławy	Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków zagospodarowania przestrzennego
		Analiza i studium rewitalizacji centrum miasta Puławy z koncepcją architektoniczną zagospodarowania terenu służące określeniu wytycznych do opracowania Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego
	Kazimierz Dolny	Koncepcja funkcjonalno-przestrzenna kamieniołomów
	Gmina Puławy	Zmiana Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego
		Zmiana Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy

[11] Mowa o porozumieniu między gminą Miasto Puławy, Gminą Janowiec, Gminą Kazimierz Dolny, Gminą Końskowola oraz Gminą Puławy, w ramach którego złożony został wspólny wniosek o przyznanie dotacji w ramach *Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania miejskich obszarów funkcjonalnych* organizowanego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Departament Programów Pomocowych i Pomocy Technicznej

[12] Dotyczy budżetu Projektu pn. *„Programowanie działań gmin funkcjonalnie związanych z m. Puławy, zmierzające do zbudowania MOF Miasta Puławy"*

Kategoria wydatku z budżetu[12]	Gmina	Nazwa dokumentu oraz przedsięwzięcie, którego dotyczy
Wykonanie dokumentacji projektowej na potrzeby wykonania zadań wynikających ze studium rozwoju transportu oraz infrastruktury komunikacyjnej[13]	Miasto Puławy, Gmina Puławy	Dokumentacja projektowa na potrzeby remontu Mostu im. Ignacego Mościckiego
	Miasto Puławy	Dokumentacje koncepcyjne i projektowe dotyczące rozbudowy i modernizacji sieci dróg, w tym ścieżek rowerowych w Puławach, w szczególności budowy ul. Piasecznica – do Skowieszyna, drogi gminnej Rudy, obsługi komunikacyjnej do Puławskiego Parku Naukowo-Technologicznego, przebudowa ul. Norwida, ul. Gdańskiej
	Janowiec	Dokumentacje techniczne dotyczące budowy i remontu dróg lokalnych w miejscowości Trzcianki, Wojszyn i Nasiłów
	Kazimierz Dolny	Dokumentacja projektowa na potrzeby rozbudowy parkingów wokół miasteczka oraz modernizacji ulic w centrum miejscowości
	Gmina Końskowola	Dokumentacja projektowa dotycząca budowy drogi ze Skowieszyna do Puław, budowy drogi gminnej Rudy – Rozdzielnia Prądu, przebudowy drogi powiatowej Końskowola – Sielce
	Gmina Puławy	Dokumentacja projektowa dotycząca przebudowy dróg gminnych: -w Gołębiu (ul. Pocztowa), prowadzącej do przystani na Wiśle z centrum miejscowości, -w Gołębiu (ul. Żuławy) i Anielinie, po której porusza się transport publiczny.
		Dokumentacja projektowa dotycząca budowy infrastruktury komunikacyjnej w postaci zatok, peronów i pętli autobusowej na drogach gminnych, po których porusza się transport publiczny.
Wykonanie dokumentacji projektowej na potrzeby inwestycji niedrogowych	Miasto Puławy	Dokumentacja projektowa na potrzeby budowy reaktora plazmowego i powiązanego z nim technologicznie silnika zasilanego gazem syntezowym (syngazem)
	Kazimierz Dolny	Dokumentacja projektowa dotycząca uporządkowania koryta rzeki Grodarz oraz wykonania iluminacji wzdłuż promenady nadwiślańskiej

[13] Mowa o *„Planie zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla gminy Miasto Puławy wraz z obszarami sąsiednich gmin funkcjonalnie powiązanych w ramach porozumienia w sprawie wspólnej komunikacji miejskiej na lata 2013-2024”*

Kategoria wydatku z budżetu[12]	Gmina	Nazwa dokumentu oraz przedsięwzięcie, którego dotyczy
		Koncepcja iluminacji rynków (Małego Rynku oraz Rynku)
	Końskowola	Dokumentacja projektowa związana z uporządkowaniem koryta rzeki Kurówka oraz budową zalewu na Kurówce
		Dokumentacja projektowa związana z urządzeniem parku sensorycznego w m. Końskowola „Brzezinki”
	Gmina Puławy	Dokumentacja projektowa na potrzeby modernizacji stacji wodociągowej w Gołębiu
		Dokumentacja projektowa dla budowy ciągu spacerowo-widokowego w Górze Puławskiej

Źródło: Opracowanie własne

VI.4. Załącznik 4 – Przykładowe wskaźniki monitoringowe

Tabela 19 Przykładowe wskaźniki monitoringu *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020*

L.p.	Zadanie	Wskaźnik	JM
OBSZAR STRATEGICZNY 1. SFERA SPOŁECZNA			
Cel Strategiczny 1.1. Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej na obszarze			
1	1.1.1. Zapewnienie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury edukacyjnej	Stworzenie przez gminy MOF obiektów edukacyjnych z przeznaczeniem do wykorzystania przez szkoły i uczniów ze wszystkich gmin	wsk. opisowy
2		Liczba współdzielonych sprzętów i pomocy dydaktycznych	szt.
3	1.1.2. Utworzenie programu wspierania rozwoju uczniów szczególnie zdolnych	Wspólny program wspierania uczniów szczególnie uzdolnionych	wsk. opisowy
4	1.1.3. Wsparcie absolwentów szkół z terenu MOF w aktywnym uczestnictwie na rynku pracy	Liczba inicjatyw podejmowanych przez gminy MOF wspólnie z przedsiębiorcami i instytucjami otoczenia biznesu, mających na celu wsparcie młodych ludzi w aktywnym poszukiwaniu pracy na lokalnym rynku	szt.
5		Liczba uczniów/ absolwentów szkół ponadgimnazjalnych z terenu MOF odbywających praktyki/ staże u lokalnych przedsiębiorców	szt.
6	1.1.4. Rozbudowa potencjału placówek edukacyjnych na obszarze	Liczba rozbudowanych i zmodernizowanych szkół w MOF	szt.
7		Nakłady poniesione na modernizację i rozbudowę szkół	PLN
Cel Strategiczny 1.2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego (w tym pomoc społeczna) i ochrony zdrowia			
8	1.2.1. Inwestycje w zakresie tworzenia instytucji wsparcia społecznego	Liczba rozbudowanych placówek wsparcia społecznego	szt.
9		Liczba nowoutworzonych placówek wsparcia społecznego	szt.
10		Nakłady poniesione na modernizację i tworzenie placówek wsparcia społecznego	PLN
11	1.2.2. Współdziałanie z instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę zdrowia	Liczba wspólnych inicjatyw z instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę zdrowia w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia	szt.
12		Liczba rozbudowanych i zmodernizowanych gminnych ośrodków zdrowia	szt.
13		Nakłady poniesione na wsparcie działalności oraz rozbudowę i modernizację ośrodków ochrony zdrowia	PLN
Cel Strategiczny 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych oraz promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców			
14	1.3.1. Modernizacja i rozbudowa Puławskiego Ośrodka Kultury „Dom Chemika”	Nakłady poniesione na modernizację i rozbudowę Puławskiego Ośrodka Kultury „Dom Chemika”	PLN
15	1.3.2. Promocja i wykorzystanie obiektów kulturalnych z terenu MOF	Nakłady poniesione na rewaloryzację i rewitalizację pozostałych obiektów kulturalnych z terenu MOF	PLN
16		Liczba zmodernizowanych obiektów kulturalnych	szt.
17		Liczba osób korzystających z instytucji kultury	szt.
18	1.3.3. Rozwój centrów miejscowości znajdujących się na terenie MOF	Liczba przebudowanych/zmodernizowanych centrów miejscowości wokół Puław	szt.
19		Nakłady poniesione na budowę i przebudowę rynków/placów i skwerów w miejscowościach MOF	PLN

L.p.	Zadanie	Wskaźnik	JM
20	1.3.4. Rozbudowa infrastruktury sportowej na obszarze	Liczba nowych obiektów sportowo-rekreacyjnych w MOF	szt.
21		Liczba zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych w MOF	szt.
22		Liczba korzystających z obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie MOF	szt.
23		Nakłady poniesione na budowę i modernizację infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w MOF	PLN
OBSZAR STRATEGICZNY 2. SFERA GOSPODARCZA			
Cel Strategiczny 2.1. Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców MOF			
24	2.1.1. Stworzenie do końca 2016 roku systemu wsparcia dla nowopowstających małych i średnich firm	Nakłady przeznaczone na granty dla nowych firm	PLN
25		Liczba udzielonych porad z zakresu prawa, finansów i marketingu nowopowstającym przedsiębiorcom	szt.
26		Liczba nowych przedsiębiorstw rejestrowanych na terenie MOF	szt.
27	2.1.2. Udostępnienie miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej	Powierzchnia udostępnionych miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej	ha
Cel Strategiczny 2.2. Pozyskiwanie inwestycji			
28	2.2.1. Wprowadzenie spójnego systemu ułatwień w inwestowaniu na terenie MOF	System ułatwień w inwestowaniu na terenie MOF	wsk. opisowy
29	2.2.2. Kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje w MOF	Powierzchnia terenów inwestycyjnych przewidzianych w Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego	ha
30		Powierzchnia terenów inwestycyjnych uzbrojonych w niezbędną infrastrukturę komunalną	ha
31		Udział powierzchni uzbrojonych terenów inwestycyjnych w ogólnej powierzchni wszystkich terenów pod inwestycje	%
Cel Strategiczny 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF			
32	2.3.1. Rozwój oferty turystyki aktywnej w MOF	Długość ścieżek rowerowych w MOF	km
33		Liczba nowopowstałych obiektów, umożliwiających uprawiania turystyki aktywnej	szt.
34		Nakłady poniesione na rozbudowę infrastruktury umożliwiającej uprawianie turystyki aktywnej	PLN
35		Liczba korzystających z oferty turystyki aktywnej w MOF	szt.
36	2.3.2. Poszerzenie oferty turystycznej opartej na Wiśle i innych rzekach oraz zbiornikach wodnych	Liczba inwestycji sprzyjających rozwojowi wodnej oferty turystycznej	szt.
37		Nakłady poniesione w zakresie rozwoju oferty turystyki wodnej	PLN
38		Nakłady poniesione na inwestycje w zakresie rewitalizacji i rewaloryzacji odcinków rzek	PLN
39	2.3.3. Rewaloryzacja i rewitalizacja obiektów turystycznych w MOF	Liczba zrewitalizowanych i zrewaloryzowanych obiektów turystycznych w MOF	szt.
40		Nakłady poniesione na rewitalizację i rewaloryzację obiektów turystycznych	PLN
41		Liczba odwiedzających muzea i inne obiekty turystyczne w MOF	szt.
42	2.3.4. Utworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej	Zintegrowany system informacji turystycznej	wsk. opisowy
43	2.3.5. Utworzenie komunikacji	Komunikacja turystyczna „Bus Tour”	wsk.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik	JM
	turystycznej „Bus Tour" obejmującej teren całego MOF		opisowy
44	2.3.6. Tworzenie i rozwój nowych atrakcji turystycznych	Liczba nowych atrakcji turystycznych w MOF	szt.
Cel Strategiczny 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach			
45	2.4.1. Remont oraz budowa dróg układu lokalnego (gminnych i powiatowych) wraz z oświetleniem ulicznym	Długość wybudowanych i wyremontowanych odcinków dróg lokalnych	km
46		Nakłady poniesione na remont oraz budowę dróg układu lokalnego	PLN
47		Liczba wypadków i kolizji drogowych	szt.
48		Liczba wypadków i kolizji drogowych na 1000 mieszkańców	szt.
49		Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 1 km^2	km/km^2
50	2.4.2. Budowa chodników i ciągów pieszych	Długość wybudowanych i wyremontowanych chodników i ciągów pieszych	km
51		Nakłady poniesione na remont i budowę chodników i ciągów pieszych	PLN
52	2.4.3. Rozwój alternatywnych środków komunikacji wraz z rozbudową infrastruktury parkingowej	Powierzchnia nowopowstałych parkingów	km^2
53		Rozwój alternatywnych środków komunikacji	wsk. opisowy
54	2.4.4. Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych	Długość ścieżek rowerowych w MOF	km
55	2.4.5. Rozwój infrastruktury publicznego transportu zbiorowego	Budowa dworca zintegrowanego w Puławach	wsk. opisowy
56		Liczba punktów przesiadkowych	szt.
57		Nakłady poniesione na wymianę taboru autobusowego oraz jego modernizację i unowocześnianie	PLN
58		Nakłady na modernizację infrastruktury przystankowej	PLN
59		Udział pojazdów komunikacji miejskiej nie starszych niż 10-letnie	%
60		Liczba nowych i wyremontowanych wiat przystankowych	szt.
61	2.4.6. Rozwój publicznego transportu zbiorowego na terenie MOF	Liczba nowych połączeń komunikacji miejskiej	szt.
62		Długość nowych połączeń komunikacyjnych	km
63	2.4.7. Remont Mostu im. Ignacego Mościckiego	Remont Mostu im. Ignacego Mościckiego	wsk. opisowy
Cel Strategiczny 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych			
64	2.5.1. Wspieranie efektywności energetycznej oraz upowszechnienie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w budynkach publicznych i sektorze mieszkaniowym	Liczba połączeń do miejskiej sieci ciepłowniczej	szt.
65		Liczba nowych połączeń do miejskiej sieci ciepłowniczej na 100 nowych budynków	szt.
66		Nakłady na termomodernizację budynków użyteczności publicznej	PLN
67		Udział wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w energii zużywanej ogółem	%
68	2.5.2. Uporządkowanie gospodarki wodno-kanalizacyjnej	Długość sieci wodociągowej	km
69		Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km
70		Połączenia wodociągowe prowadzące do budynków mieszkalnych w „Aglomeracji Puławskiej"	szt.
71		Połączenia kanalizacyjne prowadzące do budynków	szt.

L.p.	Zadanie	Wskaźnik	JM
		mieszkalnych w „Aglomeracji Puławskiej”	
72		Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w „Aglomeracji Puławskiej”	%
73		Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w „Aglomeracji Puławskiej”	%
74		Przeciętna liczba awarii na 1 km sieci wodociągowej	szt.
75		Przeciętna liczba awarii na 1 km sieci kanalizacyjnej	szt.
76		Nakłady na modernizacje stacji wodociągowych	PLN
77	2.5.3. Racjonalizacja zagospodarowania odpadów	Rozbudowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów	wsk. opisowy
78		Udział odpadów poddanych odzyskowi w ogólnej masie zebranych odpadów komunalnych	%
79		Odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca	kg/os.
80	2.5.4. Ochrona przeciwpowodziowa	Opracowanie studium dla potrzeb ochrony przeciwpowodziowej z uwzględnieniem terenów zalewowych	wsk. opisowy
81		Nakłady poniesione na działania mające na celu minimalizację ryzyka powodziowego	PLN
82	2.5.5. Rewitalizacja przyrodnicza miejsc o wysokich walorach środowiskowych i krajobrazowych	Liczba działań w zakresie rewitalizacji przyrodniczej	szt.
83		Nakłady na rewitalizację przyrodniczą	PLN
Cel Strategiczny 2.6. Uspójnienie planowania przestrzennego oraz wzmocnienie współpracy międzygminnej na tym polu			
84	2.6.1. Aktualizacja opracowań planistycznych przez gminy MOF	Powierzchnia terenów, dla których opracowywany bądź zmieniany jest MPZP	ha
85		Udział powierzchni pokrytej MPZP w ogólnej powierzchni poszczególnych gmin	%
86	2.6.2. Opracowanie koncepcji kierunków rozwoju przestrzennego MOF	Opracowanie koncepcji kierunków rozwoju przestrzennego MOF	wsk. opisowy
Cel Strategiczny 2.7. Zwiększenie wykorzystania zasobów cyfrowych na obszarze			
87	2.7.1. Rozszerzenie zasięgu Puławskiej Sieci Informatycznej	Długość sieci Internetu szerokopasmowego	km
88		Liczba miejscowości podłączonych do PSI	szt.
89		Zasięg przestrzenny Internetu WiMax	km^2
90		Liczba osób będących w zasięgu Internetu WiMax	szt.
91	2.7.2. Zinformatyzowanie placówek publicznych na obszarze	Wyposażenie szkół w komputery przeznaczone do użytku dla uczniów	szt.
92		Liczba placówek publicznych podłączonych do Internetu szerokopasmowego	szt.
93	2.7.3. Zwiększenie dostępu do informacji publicznej oraz możliwości załatwiania spraw w urzędach za pośrednictwem Internetu	Liczba usług on-line dla ludności	szt.
94		Liczba spraw załatwianych za pośrednictwem Internetu w poszczególnych urzędach	szt.

Źródło: Opracowanie własne

VI.5. Załącznik 5 – Podsumowanie Strategicznej oceny oddziaływania na środowisko „Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020"

VI.5.1. Podstawa prawna

Podstawę prawną przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko stanowią następujące akty prawne:

1. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko (Dz. Urz. WE L 197 z 21.07.2001).
2. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/35/WE z dnia 26 maja 2003 r. przewidująca udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE (Dz. Urz. UE L 156 z 25.06.2003).
3. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko naturalne (Dz. Urz. UE L 26 z 28.01.2012).
4. Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.07.1992, str. 7, zpóźn. zm.).
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG (Dz. Urz. WE L 41 z 14.02.2003).
6. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235)
7. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2013 poz. 1232 z późn. zm.),
8. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2013 poz. 627).

Art. 55 ust.3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235), określa zakres podsumowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

VI.5.2. Ustalenia zawarte w Prognozie oddziaływania na środowisko

Przedmiotem Prognozy jest *Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020.*

Prognoza oddziaływania na środowisko została wykonana z uwzględnieniem zakresu określonego w art. 51 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2013 poz. 1235).

Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020 stanowi trzeci etap projektu Programowanie działań gmin funkcjonalnie związanych z Miastem Puławy w celu zbudowania Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego (MOF) Miasta Puławy. Głównym celem projektu jest wskazanie możliwych kierunków rozwoju współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego oraz zidentyfikowanie najważniejszych, z punktu widzenia MOF, inwestycji planowanych do realizacji w kolejnym okresie programowania funduszy unijnych. Strategia określa następującą wizję rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy:

- Miejski Obszar Funkcjonalny Miasta Puławy to obszar wysokiej jakości życia, atrakcyjny do zamieszkania i pracy, obszar stabilnej sytuacji demograficznej, wspierania inwestycji i aktywności turystycznej;
- To miejsce, w którym warto zamieszkać, uczyć się i pracować. To miejsce, które warto odwiedzić i gdzie warto pozostać;
- Funkcjonowanie MOF opiera się na zasadach ścisłej współpracy między tworzącymi go jednostkami samorządu terytorialnego, realizowanej z poszanowaniem odrębności tych podmiotów i wykorzystaniem ich indywidualnego potencjału do rozwoju całego obszaru.

W ramach określonej wizji rozwoju MOF opracowano cele strategiczne zgrupowane w dwóch obszarach strategicznych:

- Obszar strategiczny 1. Sfera społeczna:
  - 1.1. Podnoszenie jakości oferty edukacyjnej na obszarze;
  - 1.2. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego (w tym pomoc społeczna) i ochrony zdrowia;
  - 1.3. Poprawa dostępu do wysokiej jakości usług kulturalnych oraz promocja aktywności fizycznej wśród mieszkańców;

1. Obszar strategiczny 2. Sfera gospodarcza:
   - 2.1. Rozwój przedsiębiorczości wśród mieszkańców MOF;
   - 2.2. Pozyskiwanie inwestycji;
   - 2.3. Rozwój i promocja turystyki w MOF;
   - 2.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej MOF oraz bezpieczeństwa na drogach;
   - 2.5. Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych;
   - 2.6. Uspójnienie planowania przestrzennego w gminach oraz wzmocnienie współpracy międzygminnej na tym polu;
   - 2.7. Zwiększenie wykorzystania zasobów cyfrowych na obszarze.

Realizacja celów zawartych w *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* wpisuje się w szereg dokumentów strategicznych poziomu międzynarodowego, krajowego, regionalnego i lokalnego. Zgodność założeń Strategii z tymi dokumentami gwarantuje, że podejmowane działania w skali lokalnej harmonizują z kierunkami rozwoju ustalonymi na wyższych szczeblach administracji samorządowej oraz administracji rządowej. Oznacza to, że planowane działania nie są przypadkowe, lecz służą osiągnięciu celów o charakterze globalnym i długoterminowym.

Przeprowadzając analizę potencjalnego oddziaływania *Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* na środowisko przyrodnicze odniesiono się do poszczególnych inwestycji proponowanych w "*Strategii*...". W stosunku do każdego przedsięwzięcia zaplanowanego w ramach *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* przeanalizowano potencjalne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze (różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wody, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne). Rozważono także potencjalne oddziaływanie na zdrowie ludzi oraz na obiekty zabytkowe.

Głównym celem *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* jest wskazanie możliwych kierunków rozwoju współpracy między jednostkami samorządu terytorialnego oraz zidentyfikowanie najważniejszych, z punktu widzenia MOF, inwestycji planowanych do realizacji w kolejnym okresie programowania funduszy unijnych. W efekcie doprowadzi to do długotrwałego zrównoważonego rozwoju, w którym kwestie ochrony środowiska są rozważane na równi z kwestiami rozwoju społecznego i gospodarczego. Wdrożenie *Strategii* nie przyczyni się zatem do powstania nowych zagrożeń lub uciążliwości dla środowiska, a prawidłowa realizacja *Strategii* przyniesie wymierny efekt ekologiczny, chociaż by poprzez

podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa. Realizacja ww. projektu nie spowoduje ingerencji i przekształceń w środowisku naturalnym o wysokich walorach przyrodniczych, nie wpłynie negatywnie na obszary chronione, cenne przyrodniczo.

Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze przedsięwzięć zawartych w *Strategii* ograniczać się będzie w większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją), który wiąże się zazwyczaj z podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów. Oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane z etapem realizacji inwestycji są oddziaływaniami krótkotrwałymi, odwracalnymi, o lokalnym charakterze. Na etapie eksploatacji oddziaływanie na środowisko będzie znikome, prawdopodobnie mniejsze w stosunku do stanu obecnego.

Oddziaływania skumulowane będą związane z jednoczesną realizacją kilku zadań w tym samym czasie, na sąsiadujących terenach (akumulacja wpływów w czasie i przestrzeni). Związane będą z okresowym zwiększeniem hałasu i zanieczyszczenia powietrza związanego z etapem prac budowlanych. Należy jednak podkreślić, że natężenie i zakres przewidywanych oddziaływań skumulowanych będą niewielkie. Będą to oddziaływania krótkoterminowe, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych.

Nie zidentyfikowano oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji innych programów lub planów na tym terenie, w tym samym czasie.

Oddziaływania wtórne zachodzą najczęściej w sytuacji wzrostu jednej emisji, powstającej w związku z ograniczeniem innej. Określenie wtórnych oddziaływań w makroskalowych prognozach, sporządzanych na potrzeby dokumentów strategicznych, biorąc pod uwagę ich zasięg oraz stopień ogólności, jest albo w ogóle niemożliwe, albo obarczone zbyt dużą niepewnością, jak również niecelowe na tak wczesnym etapie planowania.

Zadaniem prognoz, wykonywanych na najwcześniejszym etapie planowania i podejmowania decyzji, jest przede wszystkim zidentyfikowanie możliwości wystąpienia oddziaływań na środowisko oraz określenie ich przybliżonej siły i kierunku, po to by umożliwić skorygowanie celów i założeń rozpatrywanego dokumentu, aby jego potencjalne oddziaływania negatywne (zwłaszcza te najsilniejsze) mogły ulec zmniejszeniu, a oddziaływania pozytywne (zwłaszcza te najsłabsze) zwiększeniu.

Niektóre z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* wymagać będą przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych. W wyniku przeprowadzonego postępowania oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji przed ich realizacją zostanie

jednoznacznie określony zakres i sposób oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć oraz ewentualne środki minimalizujące i łagodzące.

Prognoza proponuje szereg działań minimalizujących potencjalnie negatywne skutki realizacji *Strategii*. Są to działania organizacyjne i techniczne, których realizacja może zminimalizować potencjalnie negatywne oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji.

Zestawienie oddziaływań ustalonych w prognozie dla poszczególnych inwestycji planowanych w *Strategii* zawiera załączona tabela. Podsumowanie to przedstawia końcowy, sumaryczny wpływ planowanych inwestycji na komponenty środowiska, człowieka oraz dobra kultury. Poziom szczegółowości badania oddziaływań odpowiadał poziomowi szczegółowości ocenianego dokumentu oraz dostępnych informacji na temat planowanych przedsięwzięć. Szczegółowa ocena oddziaływania będzie wykonana przed realizacją przedsięwzięć w ramach oceny oddziaływania na środowisko poszczególnych inwestycji.

VI.5.3. Opinie właściwych organów

Zgodnie z art. 53 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organ opracowujący projekt dokumentu uzgadnia z właściwymi organami zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Organami właściwymi dla *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* są Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie.

Prezydent Miasta Puławy pismem z dnia 06 marca 2014 r. zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko projektu *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020*.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie pismem z dnia 08 kwietnia 2014 r. (znak: WSTV.411.6.2014.AP) uzgodnił zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020*.

Prezydent Miasta Puławy pismem z dnia 6 marca 2014 r. zwrócił się do Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020*.

Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie pismem z dnia 13 marca 2014 r. (znak: DNS-NZ.7016.16.2014GT) wydał opinię sanitarną uzgadniającą zakres informacji zawartych w prognozie.

Zgodnie z art. 54. ust. 1, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 i art. 58 ust. 1 pkt 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, regionalny dyrektor ochrony środowiska i wojewódzki inspektor sanitarny są właściwi w sprawach opiniowania i uzgadniania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko. *Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* oraz prognoza oddziaływania dokumentu na środowisko podlega opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie.

Wiceprezydent Miasta Puławy pismem z dnia 13maja 2014 r. zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie o zaopiniowanie *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie pismem z dnia 11 czerwca 2014 r. (znak:WSTV.410.27.2014.AP) zaopiniował pozytywnie projekt *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska zgłosił następujące uwagi do prognozy oddziaływania na środowisko:

1. *"na stronie 146 prognozy w ramach oddziaływania na obszary Natura 2000 zapisano (cyt.): W <<Strategii..." zaplanowano różnorodne działania ingerujące w koryta rzek i ich bezpośrednie otoczenie ... Możliwe jest znaczące negatywne oddziaływanie tego typu inwestycji na ekosystemy wodne, dla każdego przedsięwzięcia niezbędne jest wykonanie odrębnej oceny oddziaływania na środowisko.>> Nie dla każdego przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko niezbędne jest wykonanie oceny oddziaływania na środowisko (raportu). Na podstawie art. 59 ust. 1. ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaga realizacja następujących planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko: pkt. 1) planowanego przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko; pkt. 2) planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1*

Zgodnie z art. 59 ust. 2 ww. ustawy: realizacja planowanego przedsięwzięcia innego niż określone w ust. 1 wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, jeżeli: pkt. 1) przedsięwzięcie to może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a nie jest bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynika z tej ochrony; pkt. 2) obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 został stwierdzony na podstawie art. 96 ust. 1."

W ocenie autorów "Prognozy..." jest to uwaga zasadna, nie każda inwestycja mogąca oddziaływać na środowisko wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W każdym przypadku zamiaru przeprowadzenia inwestycji, która może oddziaływać na środowisko, o konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko decyduje kwalifikacja przedsięwzięcia zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz rozporządzeniem w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2010 nr 213 poz. 1397 ze zm.).

W przypadku zaliczenia inwestycji do tzw. I grupy przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko jest obligatoryjne. W przypadku przedsięwzięć zaliczonych do tzw. II grupy sporządzenie oceny oddziaływania na środowisko jest fakultatywne, właściwą decyzję o konieczności przeprowadzenia oceny wydaje wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

2. *"W jakim sensie <<dostęp do Wisły, Wieprza i innych rzek>> stanowi zagrożenie powodziowe? W jaki sposób wymienione wyżej działania, a w szczególności <<poprawa żeglowności Wisły>> wpłynąć mogą na minimalizację ryzyka powodziowego? W jakim zakresie ww. działania służą wypełnieniu Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim?"*

W ocenie autorów prognozy położenie MOF nad Wisłą i Wieprzem stwarza ryzyko wystąpienia powodzi na obszarze MOF. Powodzie są zjawiskiem powtarzającym się, nieodłącznie związanym z dużymi rzekami, stąd samo położenie w dolinie rzecznej i jej sąsiedztwie stwarza ryzyko zalania danego obszaru.

W *"Strategii..."* zaplanowano wiele działań, które mają przeciwdziałać powstawaniu powodzi na obszarze MOF m.in.:

- Uporządkowanie koryta rzeki Grodarz;
- Rewitalizacja przyrodnicza rzeki Bystrej w Bochotnicy wraz z odbudową zbiornika retencyjnego oraz budową elektrowni wodnej;

- Uporządkowanie koryta rzeki Kurówka wraz z budową zalewu na rzece.

Wymienione wyżej przedsięwzięcia będą przyczyniały się do zatrzymania wody w górnym biegu rzek, spowolnienia ich biegu, co w rzeczywisty sposób przyczyni się do zmniejszenia ryzyka powodziowego na tym terenie. Ponadto zaplanowano modernizację wałów przeciwpowodziowych w okolicy Kazimierza Dolnego, jest to jedyna racjonalna metoda ochrony tego niezwykle cennego miasta przed skutkami powodzi.

"Poprawa żeglowności Wisły" nie będzie wpływała na minimalizację ryzyka powodziowego.

Poprawa żeglowności związana jest z wykonaniem m.in. remontu istniejących budowli wodnych oraz robót refulacyjnych. Prace te mają być wykonywane na odcinku od Janowca do Gołębia.

3. *"Stronie 87 prognozy przy przedsięwzięciu <<Poprawa żeglowności Wisły>> podano: <<W Strategii nie sprecyzowano zakresu prac i ich lokalizacji. Potencjalnie inwestycje mogą wpływać na następujące obszary chronione: Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045, Dolina Środkowej Wisły PLB140004, Kazimierski Park Krajobrazowy. Wszelkie inwestycje zlokalizowane bezpośrednio w rzece oraz na jej terasach zalewowych mogą mieć negatywny wpływ na ekosystem rzeczny oraz stan jakości wód>> Zatem na podstawie jakich przesłanek potencjalny wpływ inwestycji na środowisko oceniono jako "umiarkowany"?*

Prace te mają być wykonywane na odcinku od Janowca do Gołębia. Będą dotyczyły wykonania remontu budowli wodnych oraz robót refulacyjnych. Remont budowli wodnych będzie polegał na uzupełnieniu narzutów kamiennych wraz z wykonywaniem materacy faszynowo-kamiennych, które są najbardziej powszechnymi i stosowanymi dotychczas rozwiązaniami technicznymi wykorzystującymi naturalne materiały. Rozwiązania te wpływają na urozmaicenie rzeźby brzegów i dna Wisły, stając się naturalnym siedliskiem dla wielu gatunków ryb, bezkręgowców itp.

Wpływ inwestycji na środowisko został oceniony jako "umiarkowany", gdyż inwestycje te będą realizowane w ramach m.in. "Celu strategicznego 2.5 Ochrona środowiska oraz racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych" i ochrona środowiska będzie jednym z głównych celów tego typu inwestycji. Wszelkie inwestycje w ramach strategii będą projektowane w taki sposób, aby minimalizować negatywne oddziaływanie na środowisko.

4. *"Na stronie 90 prognozy przy przedsięwzięciu <<Budowa kolejki linowej przez Wisłę do Kazimierza Dolnego>> poważne zastrzeżenia budzi wskazanie braku potencjalnego wpływu inwestycji na środowisko. Czy dotyczy to również walorów krajobrazowych? Czy przeanalizowano wpływ inwestycji na inne komponenty środowiska (w tym sezonowe wędrówki awifauny?*

   W ocenie autorów *"Prognozy..."* kolejka linowa nie będzie miała wpływu na wędrówki awifauny. Kolejka będzie miała kilkanaście metrów wysokości, a więc znacznie poniżej wysokości na jakiej przemieszczają się ptaki podczas wędrówek, wagoniki oraz liny będą dobrze widoczne, a prędkość przemieszczania wagoników wyklucza uderzenie w ptaki jak ma to miejsce np. w przypadku ferm wiatrowych (prędkość ruchu wagoników to ok. 5-8 m/s). Wpływ kolejki na krajobraz będzie można ocenić dopiero po opracowaniu projektu całej inwestycji. Należy jednak założyć, że wpływ inwestycji na krajobraz będzie minimalny, gdyż inwestorowi (w tym wypadku są to władze samorządowe) zależy na zachowaniu jednego z najcenniejszych walorów regionu jakim jest unikalny krajobraz przełomu Wisły w rejonie Kazimierza Dolnego i Janowca.

   Podsumowując, uwagi wniesione przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie miały charakter czysto techniczny, nie odnosiły się do merytorycznej części "Prognozy...". Wątpliwości organu wynikały głównie z poziomu szczegółowości "Prognozy...", która odnosi się do zamierzeń inwestycyjnych, w sposób bardziej ogólnikowy niż ma to miejsce w raportach oddziaływania na środowisko. Taki poziom szczegółowości dokumentu wynika z faktu, iż większość planowanych inwestycji znajduje się obecnie na etapie koncepcyjnym, brak projektów budowlanych, które pozwoliłyby odnieść się szczegółowo do zagadnień, co do których wątpliwości zgłaszał Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie.

Prezydent Miasta Puławy pismem z dnia 13 maja 2014 r. zwrócił się do Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego we Lublinie o zaopiniowanie *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Lublinie pismem z dnia 19maja 2014 r. (znak: DNS-NZ.7016.37.2014) zaopiniował pozytywnie projekt *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020*wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

VI.5.4. Uwagi i wnioski zgłoszone podczas konsultacji społecznych

Projekt *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* wraz *z Prognozą oddziaływania na środowisko* zostały udostępnione społeczeństwu w celu zapewnienia jego udziału w procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Prezydent Miasta Puławy w obwieszczeniach poinformował o przystąpieniu do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu *Strategii* oraz o możliwości zapoznania się z treścią Strategii, treścią Prognozy oddziaływania na środowisko i wnoszenia ewentualnych uwag. Były to odpowiednio:

- Obwieszczenie OŚ.6220.8.2014 z dnia 07.03.2014 r.
- Obwieszczenie OŚ.6220.8.2014 z dnia 14.05.2014 r.
- Obwieszczenie OŚ.6220.8.2014 z dnia 18.06.2014 r.

Obwieszczenie o konsultacjach społecznych projektu Strategii wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko zostało zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Puławach oraz wywieszone na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Puławach w dniach od 18.06.2014 r. do 14.07.2014 r.

Do projektu *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* i *Prognozy oddziaływana na środowisko* w/w *Strategii* nie wniesiono żadnych uwag.

Treść obwieszczeń zamieszczono poniżej.

TERAZ POLSKA

Urząd Miasta Puławy

OS.6220.8.2014

Wiceprezydent Miasta Puławy

Puławy, dnia 07.03.2014

Obwieszczenie

Zgodnie z art. 29, art. 30, art. 39, art. 40, art. 41 w związku art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2013r. poz. 1235 z późn.zm.) Prezydent Miasta Puławy w celu zapewnia udziału społeczeństwa podaje do publicznej wiadomości, że przystępuje do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu p.n. „Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020" stanowiącego trzeci etap realizacji Projektu pn. „Programowanie działań gmin funkcjonalnie związanych z Miastem Puławy w celu zbudowania MOF Miasta Puławy".

Celem „Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020" jest wskazanie priorytetów oraz kierunków działań samorządu Miasta Puławy i samorządów gmin, tworzących strefę zewnętrzną MOF, zmierzających do rozwoju gospodarczego i społecznego całego obszaru.

Wypełniając obowiązek art. 53 w/w ustawy Prezydent Miasta Puławy zwrócił się do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, Wydziału Spraw Terenowych V w Kazimierzu Dolnym oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie z prośbą określenie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko w/w dokumentu.

Informuję że, z projektem dokumentu p.n. „Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020" można zapoznać się w Wydziale Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Puławy przy ul. Lubelskiej 5, pokój 116, 20, w godzinach pracy Urzędu Miasta Puławy, tj.: od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 do 15.30, we wtorki od godz. 8.00 do 16.00.

Uwagi i wnioski w niniejszej sprawie można składać w terminie 21 dni od dnia ukazania się obwieszczenia tj.: do dnia 28.03.2014 r. Uwagi i wnioski mogą być wnoszone w formie pisemnej, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich podpisem elektronicznym na adres: um@um.pulawy.pl. Uwagi i wnioski złożone po upływie w/w terminu pozostaną bez rozpatrzenia.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Prezydent Miasta Puławy

Niniejsze obwieszczenie zostanie podane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Puławy, na stronie internetowej www.um.pulawy.pl, na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta Puławy, ul. Lubelska 5 oraz na tablicy ogłoszeń: gminy Janowiec, miasta i gminy Kazimierz Dolny, gminy Końskowola, gminy Puławy, gminy Żyrzyn.

WICEPREZYDENT
mgr Grzegorz Nałęczny

Urząd Miasta Puławy
24-100 Puławy, ul. Lubelska 5
tel.: +48 81 880 45 00, 880 45 01
faks: +48 81 880 45 02
um@um.pulawy.pl, www.um.pulawy.pl

ISO 9001:2008

OS I KM

Wiceprezydent Miasta Puławy
OŚ.6220.8.2014

Puławy, dnia 14.05.2014

Obwieszczenie

Zgodnie z art. 29, art. 30, art. 39, art. 40, art. 41 w związku art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. z 2013r. poz. 1235 z późn.zm.) Prezydent Miasta Puławy w celu zapewnia udziału społeczeństwa podaje do publicznej wiadomości, że przystępuje do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu p.n. „Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020" stanowiącego trzeci etap realizacji Projektu pn. „Programowanie działań gmin funkcjonalnie związanych z Miastem Puławy w celu zbudowania MOF Miasta Puławy".

Celem „Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020" jest wskazanie priorytetów oraz kierunków działań samorządu Miasta Puławy i samorządów gmin, tworzących strefę zewnętrzną MOF, zmierzających do rozwoju gospodarczego i społecznego całego obszaru.

Wypełniając obowiązek art. 54 ust 1 w/w ustawy Prezydent Miasta Puławy zwrócił się do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, Wydziału Spraw Terenowych V w Kazimierzu Dolnym oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie z prośbą o wydanie opinii dla projekt dokumentu p.n. **„Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020"** oraz dla prognozy oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020, sporządzonej przez firmę EKOSTANDARD Pracowania Analiz Środowiskowych, ul. Wiązowa 1B/2 62-002 Suchy Las.

Informuję że, z projektem dokumentu p.n. „Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020" oraz z prognozą oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020, można zapoznać się w Wydziale Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Puławy przy ul. Lubelskiej 5, pokój 20, 116, w godzinach pracy Urzędu Miasta Puławy, tj.: od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 do 15.30, we wtorki od godz. 8.00 do 16.00.

Uwagi i wnioski w niniejszej sprawie można składać w terminie 21 dni od dnia ukazania się obwieszczenia tj.: do dnia 14.05.2014 r. do dnia 05.06.2014 r. Uwagi i wnioski mogą być wnoszone w formie pisemnej, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich podpisem elektronicznym na adres: um@um.pulawy.pl. Uwagi i wnioski złożone po upływie w/w terminu pozostaną bez rozpatrzenia.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Prezydent Miasta Puławy

Niniejsze obwieszczenie zostanie podane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Puławy, na stronie internetowej www.um.pulawy.pl, na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta Puławy, ul. Lubelska 5 oraz na tablicy ogłoszeń: gminy Janowiec, miasta i gminy Kazimierz Dolny, gminy Końskowola, gminy Puławy, gminy Żyrzyn.

WICEPREZYDENT MIASTA
mgr Grzegorz Nakonieczny

URZĄD MIASTA PUŁAWY
Wydział Ochrony Środowiska
ul. Lubelska 5; 24-100 Puławy
tel. 81 458 60 95, 81 458 60 32

OŚ.6220.8.2014

Puławy, dnia 18.06.2014

Obwieszczenie

Zgodnie z art. 29, art. 30, art. 39, art. 40, art. 41 w związku art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 1235 z późn. zm.) Prezydent Miasta Puławy w celu zapewnia udziału społeczeństwa podaje do publicznej wiadomości, że przystąpił do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu dokumentu p.n. „Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020" stanowiącego trzeci etap realizacji Projektu pn. „Programowanie działań gmin funkcjonalnie związanych z Miastem Puławy w celu zbudowania MOF Miasta Puławy" oraz zapewnia udział społeczeństwa przed przyjęciem niniejszego dokumentu.

Celem „Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020" jest wskazanie priorytetów oraz kierunków działań samorządu Miasta Puławy i samorządów gmin, tworzących strefę zewnętrzną MOF, zmierzających do rozwoju gospodarczego i społecznego całego obszaru.

Wypełniając obowiązek art. 54 ust 1 w/w ustawy Prezydent Miasta Puławy zwrócił się do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie, Wydziału Spraw Terenowych V w Kazimierzu Dolnym oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie z prośbą o wydanie opinii dla projektu dokumentu p.n. **„Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020"** oraz dla prognozy oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020. Niniejsze opinie organ otrzymał od Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Lublinie w dniu 23.05.2014 r. oraz od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Wydział Spraw Terenowych V w Kazimierzu Dolnym w dniu 16.06.2014 r.

Informuję że, z projektem dokumentu p.n. „Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020", prognozą oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020 oraz opiniami właściwych organów można zapoznać się w Wydziale Ochrony Środowiska Urzędu Miasta Puławy przy ul. Lubelskiej 5, pokój 20, 116, w godzinach pracy Urzędu Miasta Puławy, tj.: od poniedziałku do piątku w godz. 7.30 do 15.30, we wtorki od godz. 8.00 do 16.00.
„Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020".
Prognoza oddziaływania na środowisko Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020.

Uwagi i wnioski w niniejszej sprawie można składać w terminie 21 dni od dnia ukazania się obwieszczenia. Uwagi i wnioski mogą być wnoszone w formie pisemnej, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich podpisem elektronicznym na adres: um@um.pulawy.pl. Uwagi i wnioski złożone po upływie w/w terminu pozostaną bez rozpatrzenia.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Prezydent Miasta Puławy

Niniejsze obwieszczenie zostanie podane do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Puławy, na stronie internetowej www.um.pulawy.pl, na tablicy ogłoszeń w budynku Urzędu Miasta Puławy, ul. Lubelska 5 oraz na tablicy ogłoszeń: gminy Janowiec, miasta i gminy Kazimierz Dolny, gminy Końskowola, gminy Puławy, gminy Żyrzyn.

Z up. PREZYDENTA MIASTA PUŁAWY
mgr Sylwia Żądeł
Kierownik
Wydziału Ochrony Środowiska

VI.5.5. Rozpatrywane rozwiązania alternatywne

Rozwiązania alternatywne poszczególnych planowanych działań i inwestycji były rozpatrywane na etapie tworzenia *Strategii*. Oceniany dokument zawierał katalog przedsięwzięć przewidzianych do realizacji zoptymalizowanych pod względem warunków środowiskowych, społecznych, ekonomicznych i organizacyjnych panujących na terenie Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy.

VI.5.6. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Postępowanie transgraniczne nie było wymagane i nie zostało przeprowadzone. Ze względu na zasięg przestrzenny obszaru objętego *Strategią Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020* i stosunkowo znaczną odległością miasta od granic państw ościennych skutki realizacji założeń *Strategii* nie będą miały znaczenia transgranicznego.

Organy opiniujące prognozę oddziaływania na środowisko (Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska i Wojewódzki Inspektor Sanitarny) nie wniosły w tym zakresie zastrzeżeń.

VI.5.7. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Zgodnie z wymogami dyrektyw proponuje się prowadzenie monitoringu efektów realizacji założeń Strategii w zakresie opisanym poniżej. Kontrola i monitoring realizacji celów i zadań "Strategii..." winien obejmować określenie stopnia wykonania poszczególnych działań:

- określenie stopnia realizacji przyjętych celów;
- ocenę rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami a ich wykonaniem;
- analizę przyczyn rozbieżności.

Proponuje się, aby analizę skutków realizacji postanowień "Strategii..." przeprowadzać z częstotliwością co 2 lata.

Informacji o wpływie, inwestycji realizowanych w ramach *Strategii*na środowisko, dostarcza monitoring środowiskowy. Celem monitoringu jest opisanie zmian stanu środowiska w wyniku realizacji założeń *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020*, sprawdzenie czy założone środki łagodzące przyniosły spodziewany efekt. W tym celu należy wykorzystać funkcjonujący na terenie miasta system monitoringu środowiska przyrodniczego prowadzony przez różne instytucje.

W regionie Puław monitoring jakości środowiska realizowany jest w ramach monitoringu regionalnego województwa Lubelskiego i prowadzony jest przez Wojewódzką Inspekcję Ochrony Środowiska w Lublinie.

Monitoring efektów realizacji założeń *Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020*powinien obejmować wskaźniki presji na środowisko i stanu środowiska, a także wskaźniki społeczno-ekonomiczne. Do najważniejszych wskaźników, które należałoby okresowo kontrolować należą:

- stan jakości powietrza atmosferycznego;
- długość odcinków dróg o ponadnormatywnym hałasie;
- procent mieszkańców narażonych na ponadnormatywny hałas;
- długość odcinków dróg wyposażonych w ekrany akustyczne;
- liczba pojazdów komunikacji zbiorowej spełniająca poszczególne normy emisji spalin EURO;
- przyrost liczby ludności korzystającej ze zbiorowego systemu transportu;
- łączna długość linii komunikacji zbiorowej;
- długość dróg rowerowych.

Należałoby także okresowo kontrolować stan techniczny nawierzchni dróg i chodników na terenie osiedli. Ponadto należy monitorować proces wdrażania "Strategii..."poprzez określenie jednostek odpowiedzialnych za wdrożenie poszczególnych zadań, częstotliwość monitorowania realizacji zadania, status i problemy związane z realizacją zadania.

Tabela 20 Ocena wpływu na środowisko realizacji proponowanych zadań "Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020"

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
M. Puławy			
Modernizacja i rozbudowa Puławskiego Ośrodka Kultury „Dom Chemika”	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Podczas inwestycji będą powstawały odpady typowe dla prac budowlanych. Modernizacja obiektu będzie miała pozytywny wpływ na środowisko poprzez zmniejszenie jego energochłonności.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, wtórne długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
Rozbudowa Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Mieście	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu	Woda	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Powietrze	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
Puławy	hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Rozbudowa ZUOK pozytywnie wpłynie na gospodarkę odpadami w regionie zmniejszając ich negatywne oddziaływanie na środowisko.	Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Fauna i flora	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Różnorodność biologiczna	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Klimat	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Krajobraz	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rozbudowa i modernizacja zintegrowanej infrastruktury drogowej i rowerowej w Mieście Puławy	Inwestycja zakłada przebudowę już istniejących dróg na silnie zurbanizowanym obszarze. Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Modernizacja dróg będzie miała pozytywny wpływ na środowisko poprzez	Woda	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, wtórne długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, wtórne długoterminowe pozytywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania (zadanie obejmuje remonty już istniejących dróg)
		Fauna i flora	Brak oddziaływania (zadanie obejmuje remonty już istniejących dróg)

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	usprawnienie ruchu pojazdów i poprawę systemu odprowadzania wód opadowych. Inwestycja nie wpłynie negatywnie na siedliska nietoperzy.	Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania (zadanie obejmuje remonty już istniejących dróg)
		Klimat	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Krajobraz	Brak oddziaływania (zadanie obejmuje prace w obszarze zurbanizowanym na obiektach już istniejących)
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Wtórne długoterminowe pozytywne
Budowa zintegrowanego dworca obsługującego komunikację autobusową, kolejową oraz indywidualną samochodową	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Nowe obiekty budowlane charakteryzują się mniejszą energochłonnością przez, co ich oddziaływanie na środowisko jest mniejsze.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, wtórne długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, wtórne długoterminowe pozytywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Budowa w Mieście centralnego dworca/punktu przesiadkowego	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Nowe obiekty budowlane charakteryzują się mniejszą energochłonnością przez, co ich oddziaływanie na środowisko jest mniejsze.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, wtórne długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, wtórne długoterminowe pozytywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Kontynuowanie wymiany części taboru autobusowego oraz modernizacja posiadanych środków transportu	Wymiana taboru będzie miała pozytywny wpływ na środowisko poprzez zmniejszenie zużycia paliw płynnych oraz zmniejszenie emisji spalin.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Zapewnienie dostępności pojazdów klasy mini	Dostosowanie pojemności pojazdów komunikacji miejskiej do	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	zapotrzebowania na trasach zwiększa efektywność energetyczną transportu i wpływa na zmniejszenie emisji spalin.	Klimat akustyczny	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rozbudowa sieci terminali biletowych	Zwiększenie dostępności biletów komunikacji miejskiej zwiększy jej popularność, co przekłada się na zmniejszenie ruchu samochodów osobowych na terenach miejskich.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Zasoby naturalne	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Zapewnienie połączeń autobusowych dla nowopowstałych oraz rozbudowujących się osiedli mieszkaniowych oraz punktów niemieszkalnych w MOF	Zwiększenie dostępności komunikacji miejskiej przekłada się na zmniejszenie ruchu samochodów osobowych, co przekłada się na mniejsze zużycie paliw płynnych i mniejszą emisję spalin.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
Podłączenie do sieci ciepłowniczej puławskich osiedli domków jednorodzinnych oraz południowych obszarów Miasta przeznaczonych w planie zagospodarowania przestrzennego pod wielorodzinne budownictwo mieszkaniowe	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Inwestycja spowoduje zmniejszenie tzw. emisji niskiej pochodzącej z indywidualnych instalacji c.o. Prace prowadzone będą na silnie zurbanizowanym obszarze, w obrębie już istniejącej infrastruktury drogowej.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Brak oddziaływania
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rewitalizacja kompleksu pałacowo-parkowego Czartoryskich	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Brak oddziaływania
		Klimat akustyczny	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	i krótkoterminowe. Wszelkie prace w kompleksie parkowym należy prowadzić poza sezonem lęgowym ptaków. Inwestycja może mieć negatywny wpływ na ornitofaunę parku.	Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Klimat	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
Poprawa żeglowności Wisły	W Strategii nie sprecyzowano zakresu prac i ich lokalizacji. Potencjalnie inwestycje mogą wpływać na następujące obszary chronione: Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045, Dolina Środkowej Wisły PLB140004, Kazimierski Park Krajobrazowy. Wszelki inwestycje zlokalizowane bezpośrednio w rzece oraz na jej	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, wtórne długoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	terasach zalewowych mogą mieć negatywny wpływ na ekosystem rzeczny oraz stan jakości wód. Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także ewentualne środki kompensujące.	Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, wtórne długoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w Mieście Puławy Rozbudowa bazy sportowo-rekreacyjnej Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne,
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także ewentualne środki kompensujące.	Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Wtórne długoterminowe negatywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Utworzenie mieszkań chronionych	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Optymalizacja funkcjonowania placówek edukacyjno-opiekuńczych w Puławach oraz w ramach całego MOF	Przedsięwzięcie bez wpływu na środowisko		
Janowiec			
Utworzenie narciarskich szlaków biegowych	Inwestycja bez większego wpływu na środowisko, szlaki będą wytyczane już istniejącymi drogami gruntowymi. Oddziaływanie na środowisko może wynikać z większej penetracji obszaru gminy przez turystów, co wiąże się m.in. z płoszeniem zwierząt, zaśmiecaniem sąsiedztwa szlaków.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Brak oddziaływania
		Klimat akustyczny	Brak oddziaływania
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rewitalizacja Rynku i otoczenia Zamku w Janowcu	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Inwestycja może mieć negatywny wpływ na ptaki gniazdujące w obrębie zamku i starej zabudowy.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
Kompleksowe zagospodarowanie turystyczne zbiornika wodnego Janowice	Wszelkie prace prowadzone na zbiornikach wodnych i w ich bezpośrednim sąsiedztwie mogą mieć negatywny wpływ na bytujące	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	w tych zbiornikach organizmy, a także na jakość wód zbiorników. Zwiększenie ruchu turystycznego ma negatywny wpływ na jakość wód i stan ornitofauny zbiorników. Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także ewentualne środki kompensujące.	Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, wtórne długoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Wtórne długoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Utworzenie zakładu produkcji biopaliw stałych	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Funkcjonowanie zakładu może mieć długotrwały negatywny wpływ na jakość powietrza i poziom hałasu w jego otoczeniu. Przedsięwzięcie wymaga	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, wtórne długoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, wtórne długoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także ewentualne środki kompensujące.	Klimat	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Zasoby naturalne	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Budowa drogi Trzcianki – Kol. Góra Puławska Budowa i remont dróg lokalnych w Gminie Janoweic	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Nowa droga przyczyni się do zwiększenia fragmentacji środowiska oraz może mieć długotrwały negatywny wpływ na jakość powietrza. Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Wtórne długoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Wtórne długoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Wtórne długoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Wtórne długoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	inwestycji na środowisko, a także ewentualne środki kompensujące.	Krajobraz	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Wtórne długoterminowe negatywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Budowa obwodnicy miejscowości Janowiec	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Nowa droga przyczyni się do zwiększenia fragmentacji środowiska oraz będzie miała długotrwały negatywny wpływ na jakość powietrza. Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Wtórne długoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Wtórne długoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Wtórne długoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Wtórne długoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	ewentualne środki kompensujące.	Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Wtórne długoterminowe pozytywne
Budowa kanalizacji w miejscowości Oblasy i Wojszyn	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Skanalizowanie tych miejscowości będzie miało długotrwały pozytywny wpływ na jakość wód podziemnych.	Woda	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Budowa kolejki linowej przez Wisłę do Kazimierza Dolnego	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Funkcjonowanie kolejki nie będzie miało wpływu na ekosystem doliny Wisły.	Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Kazimierz Dolny			
Zespół parkingów z infrastrukturą w Kazimierzu Dolnym	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Funkcjonowanie parkingów może mieć negatywny wpływ na stan jakości powietrza, wód	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, Wtórne długoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie długoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	podziemnych i poziom hałasu w środowisku. Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także ewentualne środki kompensujące.	Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Włączenie do puławskiego systemu wodno-kanalizacyjnego miejscowości Parchatka	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Będzie to jednak oddziaływanie lokalne i krótkoterminowe. Inwestycja będzie miała pozytywny wpływ na stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych.	Woda	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Zagospodarowanie kamieniołomu w Kazimierzu Dolnym wraz z infrastrukturą techniczną oraz drogową z dojazdem do promu	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Inwestycja może mieć negatywny wpływ na faunę i florę kamieniołomu. Wszelkie prace należy poprzedzić inwentaryzacją przyrodniczą całego obszaru kamieniołomu. Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także ewentualne środki kompensujące.	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Utworzenie parku rekreacyjnego i ścieżki rowerowej wzdłuż Wisły	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Wszelkie prace budowlane prowadzone w bezpośrednim	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	sąsiedztwie Wisły mogą negatywnie oddziaływać na ekosystem rzeczny.	Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Iluminacja rynków i promenady nadwiślańskiej	Inwestycja bez większego wpływu na środowisko.		
Stworzenie kompleksu sportowo-rekreacyjnego	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Wszelkie nowe obiekty budowlane mogą negatywnie wpływać na unikalny krajobraz Kazimierza Dolnego.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rewaloryzacja i adaptacja na potrzeby turystyki i kultury wzgórza zamkowego w Kazimierzu Dolnym – etap II oraz rewaloryzacja centrum zabytkowego miasteczka	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Wszelkie nowe obiekty budowlane mogą negatywnie wpływać na unikalny krajobraz Kazimierza Dolnego.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Modernizacja ulic w Kazimierzu Dolnym wraz z wymianą oświetlenia oraz kanalizacji i wodociągów	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Wymiana kanalizacji może mieć pozytywny wpływ na stan jakości wód podziemnych. Modernizacja ulic będzie miała pozytywny wpływ na jakość odprowadzanych ścieków deszczowych i roztopowych.	Woda	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Wtórne długoterminowe pozytywne
Uporządkowanie koryta rzeki Grodarz wraz z odrestaurowaniem Wikarówki	Wszelkie prace realizowane w korycie rzeki mogą mieć negatywny wpływ na ekosystem rzeczny.	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rewitalizacja przyrodnicza rzeki Bystrej w Bochotnicy wraz z odbudową zbiornika retencyjnego oraz budową elektrowni wodnej	Inwestycja wymaga przeprowadzenia szczegółowej analizy wpływu na środowisko. Odbudowa zbiornika retencyjnego może mieć negatywny wpływ na funkcjonujące obecnie na tym obszarze ekosystemy. Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także ewentualne środki kompensujące.	Krajobraz	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rewaloryzacja zamku w Bochotnicy	Inwestycja może mieć negatywny wpływ na bytujące w ruinach gatunki ptaków i gadów.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
Wykonanie oświetlenia drogowego wzdłuż Wisły do centrum Kazimierza Dolnego	Inwestycja dotyczy obszaru już zurbanizowanego, nie przewiduje się większego negatywnego wpływu na środowisko.		
Budowa przystani w Mięćmierzu	Prace prowadzone w bezpośrednim sąsiedztwie koryta Wisły i w samej rzece mogą mieć negatywny wpływ na jej ekosystem.	Woda	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne, wtórne długotrwałe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Wtórne długotrwałe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Budowa chodników wzdłuż drogi	Prace budowlane mogą wpływać	Woda	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
wojewódzkiej nr 824 na odcinku od miejscowości Parchatka do Bochotnicy	na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Chodniki będą zlokalizowane wzdłuż istniejącej drogi, nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także ewentualne środki kompensujące.	Powietrze	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Modernizacja wałów przeciwpowodziowych na odcinku od oczyszczalni ścieków w Bochotnicy do Kazimierza Dolnego	Prace zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie koryta rzeki mogą mieć negatywny wpływ na jej ekosystem poprzez niszczenie roślinności, siedlisk zwierząt, zakłócanie stosunków wodnych w dolinie rzeki.	Woda	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Wtórne długoterminowe pozytywne
Budowa szkoły w Kazimierzu Dolnym	Wznoszenie nowych obiektów budowlanych może mieć negatywny wpływ na unikalny krajobraz Kazimierza Dolnego.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Utworzenie Punktu Widokowego na wieży południowej zamku w Kazimierzu Dolnym	Inwestycja nie będzie miała większego wpływu na środowisko		
Modernizacja i rozbudowa obiektu przychodni o funkcje pomocy społecznej	Inwestycja nie będzie miała większego wpływu na środowisko. Modernizacja budynku zmniejszy jego zapotrzebowanie na energię cieplną.		
Końskowola			
Budowa drogi łączącej Skowieszyn z Miastem Puławy, budowa i modernizacja dróg w Gminie Końskowola Budowa drogi gminnej Rudy – Rozdzielnia Prądu oraz przebudowa drogi powiatowej Końskowola - Sielce	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu hałasu. Nowe drogi wpłyną na fragmentację krajobrazu oraz mogą wpływać na pogorszenie stanu jakości powietrza. Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne (budowa nowej drogi)
		Fauna i flora	Bezpośrednie długoterminowe negatywne (budowa nowej drogi)
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie długoterminowe negatywne (budowa nowej drogi)
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie i wtórne długotrwałe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	ewentualne środki kompensujące.	Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Uporządkowanie koryta rzeki Kurówka wraz z budową zalewu na rzece	Wszelkie prace porządkowe prowadzone w korycie rzeki mogą mieć negatywny wpływ na ekosystem rzeczny oraz stan jakości wód. Budowa nowego zalewu wiąże się ze zmianą stosunków wodnych. Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także ewentualne środki kompensujące.	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Budowa term „Geotermia Pulki”	Prace budowlane mogą wpływać na zwiększenie zapylenia i poziomu	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	hałasu. Nowe obiekty kubaturowe mogą mieć negatywny wpływ na cenny krajobraz regionu. Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także ewentualne środki kompensujące.	Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Urządzenie parku sensorycznego w m. Końskowola „Brzezinki”	Inwestycja bez większego wpływu na środowisko		
Rewitalizacja zabytkowego Ratusza w Końskowoli na cele kultury oraz przywrócenie Rynkowi znaczenia centrum miejscowości	Rewitalizacja może mieć wpływ na bytujące w ratuszu organizmy (nietoperze, ptaki).	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rozbudowa systemu wodno-ściekowego	Rozbudowa systemu wodno-ściekowego może mieć krótkotrwały negatywny wpływ na zapylenie powietrza i hałas związany z robotami budowlanymi. Inwestycja będzie miała pozytywny wpływ na jakość wód podziemnych i powierzchniowych.	Woda	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Dobra kultury	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Wtórne długoterminowe pozytywne
Budowa lodowiska oraz kortu tenisowego przy kompleksie boisk sportowych „Orlik" w Końskowoli Rozbudowa i doposażenie przedszkola w Końskowoli	Prace budowlane wiążą się z krótkotrwałym wzrostem zanieczyszczenia powietrza i poziomu hałasu. Inwestycja nie będzie miała długotrwałych negatywnych skutków dla środowiska.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Uzbrojenie terenów inwestycyjnych w okolicy „węzeł Sielce"	Prace budowlane wiążą się z krótkotrwałym wzrostem zanieczyszczenia powietrza i poziomu hałasu. Inwestycja nie	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	będzie miała długotrwałych negatywnych skutków dla środowiska.	Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rozbudowa i przebudowa budynku SP w Skowieszynie na mieszkania socjalne, termomodernizacja budynku oraz budowa przyłączy: wodociągowego, kanalizacji sanitarnej	Prace budowlane wiążą się z krótkotrwałym wzrostem zanieczyszczenia powietrza i poziomu hałasu. Inwestycja nie będzie miała długotrwałych negatywnych skutków dla środowiska. Termomodernizacja budynku zmniejszy jego zapotrzebowanie na energię cieplną.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Puławy			
Modernizacja dróg gminnych wraz z oświetleniem ulicznym w Gminie Puławy Wykonanie zatok autobusowych na drogach, po których porusza się transport publiczny	Inwestycja dotyczy przebudowy już istniejących dróg. Negatywne oddziaływanie ograniczy się do etapu prac budowlanych.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
Budowa ścieżki rowerowej wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 801	Inwestycja zakłada budowę nowej ścieżki rowerowej na terenach zurbanizowanych wzdłuż istniejącej drogi. Będzie to przedsięwzięcie o niewielkim wpływie na środowisko. Inwestycja będzie miała pozytywny wpływ na jakość powietrza i klimat akustyczny poprzez zmniejszenie natężenia ruchu pojazdów samochodowych na rzecz rowerów.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Włączenie do systemu kanalizacyjnego Aglomeracji Puławskiej miejscowości z Gminy Puławy	Rozbudowa systemu wodno-ściekowego może mieć krótkotrwały negatywny wpływ na zapylenie powietrza i hałas związany z robotami budowlanymi. Inwestycja będzie miała pozytywny wpływ na jakość wód podziemnych	Woda	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	i powierzchniowych.	Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra materialne	Wtórne długoterminowe pozytywne
Przyłączenie Puławskiej Sieci Informatycznej (PSI) do budynku Urzędu Gminy Puławy (ul. Dęblińska) Przedłużenie PSI w kierunku Góry Puławskiej w ramach remontu starego mostu na Wiśle	Inwestycja dotyczy silnie zurbanizowanego obszaru, nie wymaga większych robót budowlanych. Nie przewiduje się wpływu inwestycji na środowisko.		
Rewitalizacja starorzecza Wisły w m. Gołąb	Inwestycja może doprowadzić do zniszczenia ekosystemów obecnie istniejących na terenie starorzecza.	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	Do określenia wpływu inwestycji na środowisko niezbędne jest przeprowadzenie odrębnej procedury oceny oddziaływania inwestycji na środowisko uwzględniającej szczegółową inwentaryzację przyrodniczą starorzecza.	Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Budowa ciągu spacerowo-widokowego w Górze Puławskiej	Prace budowlane wiążą się z krótkotrwałym wzrostem zanieczyszczenia powietrza i poziomu hałasu. Długotrwałe skutki dla środowiska wiążą się ze	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	zwiększeniem penetracji tego terenu przez ludzi (zaśmiecenie terenu, płoszenie zwierząt). Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także ewentualne środki kompensujące.	Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Budowa kompleksu sportowego w Górze Puławskiej (boiska, korty, budynek zaplecza) oraz stadionu sportowego w Gołębiu.	Prace budowlane wiążą się z krótkotrwałym wzrostem zanieczyszczenia powietrza i poziomu hałasu. Obiekty powstaną na obszarze już zurbanizowanym. Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Fauna i flora	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	ewentualne środki kompensujące.	Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Modernizacja stacji wodociągowej w Gołębiu	Prace budowlane wiążą się z krótkotrwałym wzrostem zanieczyszczenia powietrza i poziomu hałasu. Inwestycja może mieć negatywny wpływ na środowisko jeżeli zmodernizowane ujęcie będzie pobierało większą ilość wody niż dotychczas.	Woda	Wtórne długoterminowe negatywne
		Powietrze	Brak oddziaływania
		Klimat akustyczny	Brak oddziaływania
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Budowa sali gimnastycznej z łącznikiem w budynku szkół	Prace budowlane wiążą się z krótkotrwałym wzrostem	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
w Gołębiu	zanieczyszczenia powietrza i poziomu hałasu.	Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rozbudowa budynku szkół w Górze Puławskiej wraz z salą widowiskowo-sportową	Prace budowlane wiążą się z krótkotrwałym wzrostem zanieczyszczenia powietrza i poziomu hałasu.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Modernizacja przedszkoli w Gołębiu i Górze Puławskiej	Prace budowlane wiążą się z krótkotrwałym wzrostem zanieczyszczenia powietrza i poziomu hałasu.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
Żyrzyn			
Budowa hali sportowej w Żyrzynie	Prace budowlane wiążą się z krótkotrwałym wzrostem zanieczyszczenia powietrza i poziomu hałasu.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej w Gminie Żyrzyn	Inwestycja będzie miała pozytywny wpływ na jakość wód powierzchniowych i podziemnych.	Woda	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rewitalizacja parku wiejskiego i stawu w Żyrzynie	Inwestycja może mieć negatywny wpływ na organizmy bytujące obecnie w parku wiejskim i stawie w Żyrzynie	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkotrwałe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
Budowa chodników i zatok przystankowych w Żyrzynie	Inwestycja dotyczy przebudowy już istniejących dróg. Negatywne oddziaływanie ograniczy się do etapu prac budowlanych.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Budowa świetlicy w Zagrodach	Inwestycja zlokalizowana na obszarze już zurbanizowanym.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	Negatywne oddziaływanie ograniczy się do etapu wykonawstwa prac budowlanych.	Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Budowa kanalizacji w obszarze Doliny Wieprza wraz z oczyszczalnią ścieków	Inwestycja będzie miała długotrwały pozytywny skutek dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Na etapie wykonawstwa mogą wystąpić niewielkie negatywne oddziaływania związane z pracami budowlanymi.	Woda	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rozbudowa i modernizacja sieci dróg w celu poprawy dostępności transportu publicznego	Inwestycja dotyczy przebudowy już istniejących dróg. Negatywne oddziaływanie ograniczy się do etapu prac budowlanych.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Wtórne długoterminowe negatywne
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
Rozbudowa centrum turystyczno-rekreacyjnego w obszarze pradoliny Wieprza	W "Strategii..." nie sprecyzowano na czym będzie polegała " Rozbudowa centrum turystyczno-rekreacyjnego w obszarze pradoliny Wieprza ", na obecnym etapie niemożliwe jest określenie wpływu przedsięwzięcia na środowisko.		
Przedsięwzięcia ponadgminne oraz obejmujące cały obszar	W "Strategii..." nie sprecyzowano na czym będą polegały " Przedsięwzięcia ponadgminne oraz obejmujące cały obszar ", na obecnym etapie niemożliwe jest określenie wpływu przedsięwzięcia na środowisko.		
Udrożnienie koryta rzeki Wisły na odcinku od Janowca do Gołębia wraz z robotami towarzyszącymi	Wszelkie prace porządkowe prowadzone w korycie rzeki mogą mieć negatywny wpływ na ekosystem rzeczny oraz stan jakości wód. Przedsięwzięcie wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także ewentualne środki kompensujące.	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rozwój zrównoważonego transportu łączącego Puławy i jego obszar funkcjonalny	Zamierzenie inwestycyjne dotyczy remontu istniejącego mostu oraz budowy ścieżki rowerowej. Są to inwestycje o niewielkim wpływie na środowisko. Planowany zakup nowych autobusów będzie miał długoterminowy pozytywny wpływ na środowisko.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rozwój energetyki z biomasy oraz budowa farm PV na terenie gmin Puławy i Żyrzyn	Zamierzenia inwestycyjne tego typu mają negatywny wpływ na środowisko na etapie budowy. W czasie eksploatacji negatywny wpływ jest minimalny. Każda nowa	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne, wtórne długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
	ferma PV wymaga przeprowadzenia odrębnej procedury ooś, w ramach której wybrany zostanie wariant najkorzystniejszy dla środowiska, a także zaproponowane zostaną środki łagodzące negatywny wpływ inwestycji na środowisko, a także ewentualne środki kompensujące.	Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Krajobraz	Bezpośrednie długoterminowe negatywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Promocja szlaku kajakowego na rzece Wieprz oraz wyznaczenie dodatkowej infrastruktury uzupełniającej (np. baza gastronomiczna, miejsca noclegowe, pola namiotowe) jako wspólne przedsięwzięcie gmin Puławy i Żyrzyn	Oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko wynika ze zwiększonego ruchu turystycznego na rzece Wieprz, co może powodować: niszczenie roślinności, płoszenie zwierząt, zaśmiecanie rzeki.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Brak oddziaływania
		Klimat akustyczny	Brak oddziaływania
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Wtórne długoterminowe negatywne
		Różnorodność biologiczna	Wtórne długoterminowe negatywne
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Pośrednie wtórne długoterminowe pozytywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
		Krajobraz	Wtórne długoterminowe negatywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Rozwój kompleksu przemysłowego na terenie planowanej budowy elektrowni przez Gminę Puławy oraz na terenie ZA Puławy w Mieście Puławy	Oddziaływanie przedsięwzięcia na środowisko uzależnione będzie od rodzaju zakładów przemysłowych zlokalizowanych w kompleksie przemysłowym.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Brak oddziaływania
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Remont mostu im. Ignacego	Przedsięwzięcie dotyczy remontu	Woda	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
Mościckiego	już istniejącego obiektu. Oddziaływanie inwestycji na środowisko ograniczy się do etapu wykonawstwa prac budowlanych.	Powietrze	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie krótkoterminowe negatywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Wtórne długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania
Utworzenie Wielofunkcyjnego Ośrodka Aktywizacji, Integracji i Usług	Określenie wpływu inwestycji na środowisko wymaga doprecyzowania zamierzenia inwestycyjnego.		
Utworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej	Przedsięwzięcie bez bezpośredniego wpływu na środowisko.		

Przedsięwzięcie	Charakterystyka oddziaływania	Elementy środowiska	Rodzaj oddziaływania (bezpośrednie/pośrednie, wtórne/skumulowane, krótko/długoterminowe/ stałe chwilowe, pozytywne/negatywne)
Uruchomienie komunikacji turystycznej	Funkcjonowanie zorganizowanego transportu turystycznego może mieć pozytywny wpływ na środowisko poprzez zmniejszenie natężenia ruchu pojazdów osobowych.	Woda	Brak oddziaływania
		Powietrze	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Klimat akustyczny	Bezpośrednie długoterminowe pozytywne
		Powierzchnia ziemi i gleba	Brak oddziaływania
		Fauna i flora	Brak oddziaływania
		Różnorodność biologiczna	Brak oddziaływania
		Klimat	Brak oddziaływania
		Zasoby naturalne	Brak oddziaływania
		Krajobraz	Pośrednie długoterminowe pozytywne
		Zdrowie człowieka	Brak oddziaływania
		Dobra kultury	Brak oddziaływania
		Dobra materialne	Brak oddziaływania

Źródło: opracowanie własne

Opracowanie:

Strategia Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy na lata 2014-2020

wykonane zostało w ramach projektu
„Programowanie działań gmin funkcjonalnie związanych z m. Puławy, zmierzające do zbudowania MOF Miasta Puławy"
współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej przyznanych w ramach
„Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania miejskich obszarów funkcjonalnych"
ogłoszonego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

przez firmę:

Logos Consulting Sp. z o. o.

ul. 3 Maja 18/4

20-078 Lublin

Autorzy:

Agata Chmielarczyk;Paweł Dryl

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko „Strategii Rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Puławy Na Lata 2014-2020"

wykonane zostało przez firmę:

EKOSTANDARD

Pracownia Analiz Środowiskowyh

ul. Wiązowa 1B/2

62-002 Suchy Las

Autorzy:

Robert Siudak